

SLUIS RUSTENBURG
T 06-2249 1341
Schutsluisen 1 t/m 15 september
BEDIENINGSTIJDEN
MEI en JUNI
Maandag t/m Vrijdag
van 10.00-12.00 uur
van 14.00-17.00 uur
Zaterdag, Zondag en feestdagen
van 10.00-16.00 uur
JULI en AUGUSTUS
Maandag t/m Zondag
van 10.00-16.00 uur
SEPTEMBER t/m 15 SEPT.
Maandag t/m Vrijdag
van 10.00-12.00 uur
van 14.00-17.00 uur
Zaterdag en Zondag
van 10.00-16.00 uur
Bediening Gemeente Koggenland
Melding
over de bediening?
Meld het via www.fix.nl

Programmabegroting 2026

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
LEESWIJZER.....	5
BELEIDSBEGROTING	6
PROGRAMMA'S	6
PROGRAMMA 1 DIENSTVERLENING EN BESTUUR	7
PROGRAMMA 2 VEILIGHEID	13
PROGRAMMA 3 BEHEER OPENBARE RUIMTE	16
PROGRAMMA 4 ECONOMIE	19
PROGRAMMA 5 ONDERWIJS, SPORT EN CULTUUR	21
PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN.....	25
PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	30
PROGRAMMA 8 VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	34
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	38
OVERHEAD.....	39
VENNOOTSCHAPSBELASTING.....	40
ONVOORZIEN.....	40
PARAGRAFEN.....	41
PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN	42
PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	47
PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	55
PARAGRAAF 4 FINANCIERING	58
PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING	61
PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN	65
PARAGRAAF 7 GRONDBELEID	74
PARAGRAAF 8 WET OPEN OVERHEID	78
PARAGRAAF 9 DUURZAAMHEID.....	79
FINANCIËLE BEGROTING	81
UITGANGSPUNTEN OPSTELLEN BEGROTING	82
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	83
UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE	87
MEERJARENRAMING	94
BIJLAGEN	99
Baten en lasten per taakveld	100
Meerjareninvesteringsoverzicht.....	102
Beleidsindicatoren	103
Woningbedrijf.....	105

Inleiding

Programmabegroting 2026: Samen voor Koggenland

Het gaat goed in Koggenland. Dit jaar presenteren wij als college van burgemeester en wethouders onze laatste begroting van deze collegeperiode. We zijn in 2022 begonnen met hoge ambities op het gebied van dienstverlening, veiligheid, wonen en leefbaarheid, participatie én duurzaamheid. De ambities en doelen uit het College Uitvoeringsprogramma hebben we grotendeels waargemaakt. Koggenland is een gemeente met een fijne, groene leefomgeving om in te wonen.

Naast de vooraf gestelde doelen uit het College Uitvoeringsprogramma stonden we de afgelopen jaren voor verschillende maatschappelijke uitdagingen. Waar we begin 2022 nog bezig waren met de gevolgen van Covid-19 en het effect van de landelijke maatregelen op de Koggenlandse samenleving, hebben we in het eerste half jaar van 2022 ook snel moeten schakelen. Met de hulp van inwoners, maakten wij locaties gereed voor de opvang van Oekraïense ontheemden. Daarnaast groeide afgelopen periode het woningtekort in Nederland, zo ook in onze regio Westfriesland.

De afgelopen jaren hebben wij volop geïnvesteerd in (betaalbaar) wonen, het groener en gezonder maken van de gemeente. In de zorg voor onze inwoners, wij hielpen ondernemers en vingen ontheemden op. Dit investeren blijven wij doen, er liggen namelijk grote uitdagingen. Het woningtekort, de klimaatverandering en natuurlijk het leefbaar en veilig houden van onze gemeente. Daarbij kijken we niet alleen naar de opgaven van vandaag, maar ook naar de kansen en uitdagingen van morgen.

De gemeente Koggenland heeft een goede algemene reserve die de afgelopen jaren, door positieve jaarrekeningresultaten is toegenomen. Voor 2026 presenteert het college een ruim sluitende begroting.

Meerjarig zijn de inkomsten en uitgaven niet gelijk, de uitgaven zijn groter dan de inkomsten. Dankzij de mogelijkheid een klein deel van onze algemene reserve in te zetten, kunnen wij meerjarig ook een sluitende begroting presenteren. Hierdoor daalt onze begrote algemene reserve, maar blijven de lasten voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties grotendeels gelijk.

In deze begroting laten wij zien hoe wij samen - voor en met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties – verder willen bouwen aan een sterke, betrokken en toekomstgerichte gemeente:

Wonen als prioriteit

Woningbouw blijft een belangrijk speerpunt. De afgelopen collegeperiode zijn er al veel woningen gerealiseerd en ook voor 2026 en de jaren daarna staan er nog veel plannen op stapel. In bijna alle dorpen van onze gemeente worden woningen gebouwd of zijn we in gevorderd stadium met woningbouwplannen. Wij willen voldoende en betaalbare woningen beschikbaar maken voor jong en oud en tegelijkertijd ook werken aan verduurzaming en toekomstbestendigheid van de woonvoorraad van het gemeentelijk woningbedrijf. Door het inrichten van een team van professionals, in een Stedenbouwkundig team, zorgen wij ervoor dat we de woningbouwopgave verantwoord kunnen uitvoeren. In 2026 maken we hier een start mee en de uitbreiding zal de komende jaren terugkomen in de begroting. Meer mensen en meer woningen betekent ook dat we werken aan het uitbreiden of het verbeteren van onze voorzieningen als scholen, winkels, groen, sportvoorzieningen en cultuur. De Omgevingsvisie, de Woonzorgvisie en de Beleidsvisie Sociaal Domein helpen ons richting te geven in het verdelen van de schaarse ruimte die er is. En zo kunnen we verder werken aan een leefomgeving die aansluit bij de behoeften van de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in Koggenland.

Veilige leefomgeving

Een veilige en prettige leefomgeving is de basis voor elke gemeenschap. Daarom blijven we inzetten op verkeersveiligheid, het tegengaan van ondermijning. Ook actualiseren we in 2026 het Integraal Veiligheidsplan en zetten we stappen om signalen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties nog beter op te pakken.

Weerbare samenleving

Een weerbare samenleving is een samenleving die in staat is om zichzelf te beschermen tegen verschillende dreigingen. We zien dat de oorlog in Oekraïne nog steeds gaande is, de toenemende dreiging van cyberaanvallen en ook het klimaat dat steeds extremer wordt. Daarom is het nodig dat de Koggenlandse samenleving weet hoe te handelen als er een aanval is of crisis op ons af komt. Samen met de rijksoverheid, provincie en veiligheidsregio gaan we het komende jaar inwoners informeren over wat te doen en hoe elkaar en zichzelf te beschermen bij bedreigingen, risico's of aanvallen.

Zorg voor elkaar

Het sociaal domein staat in 2026 in het teken van het uitvoeren van de Beleidsvisie Sociaal Domein, met beleidsplannen die aansluiten bij de behoeften van onze inwoners. Wij blijven werken aan een samenleving waarin iedereen kan meedoen, extra steun is voor wie dat nodig heeft, we naar elkaar omkijken en gezond ouder worden. Ook werken we in 2026 toe naar het vinden van een geschikte kleinschalige opvangvoorziening van asielzoekers in Koggenland en een regionale locatie voor 'sociaal prikkelarm wonen'.

Onderwijs

Voor onze kinderen en jongeren zetten we volop in op goede onderwijshuisvesting. Renovaties en nieuwbouwprojecten (OBS De Kelderswerf in Obdam, RKBS De Ark in Hensbroek en eerste voorbereidingen voor de Jozef en Mariaschool in Spierdijk) zorgen voor passende en moderne leer- en ontmoetingsplekken.

Contact

We kijken graag samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties naar hoe wij hen het beste van dienst kunnen zijn, ook digitaal. Met de opening van ons nieuwe gemeentehuis in januari 2026 kijken wij uit naar de komst van een nieuwe ontmoetingsfunctie in ons gemeentehuis. De herinrichting en verduurzaming van het gebouw, samen met de komst van de bibliotheek, maken het tot een plek waar inwoners, ondernemers, organisaties, medewerkers en bestuur elkaar kunnen vinden.

Samen vooruit

De financiële vooruitzichten van de gemeente zijn niet zonder zorgen, zeker met het (vooruitgeschoven) ravijnjaar. Toch zien wij volop kansen om samen met uw raad koers te houden en verder te bouwen aan Koggenland. Deze programmabegroting 2026 is daarbij een kompas: ambitieus, betrokken en gericht op de toekomst.

Begrotingsresultaat (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Totaal lasten	83.831	82.614	103.784	82.125
Totaal baten	-82.099	-79.984	-100.643	-79.801
Saldo van baten en lasten	1.732	2.630	3.141	2.324
Saldo toevoegen en onttrekkingen reserves	-2.696	-2.918	-3.271	-2.572
Begrotingsresultaat	-964	-288	-130	-248
	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel

Bij de perspectiefnota 2025 was het begrotingsresultaat 2026 en verder € 300.000 voordeel. Er is bij het opstellen van de begroting 2026 sprake van een begrotingsresultaat van € 964.000 voordeel.

De twee grootste verschillen betreffen:

- Door fasering van de investeringen zijn er minder afschrijvingslasten en vindt er een lagere mutatie plaats vanuit de reserve kapitaallasten per saldo een voordeel van € 172.000;
- Hogere OZB-opbrengst door waardeinstijging een voordeel van € 383.000.

Het begrotingsresultaat 2026 tot en met 2029 is positief beïnvloed door een onttrekking uit de reserve structurele dekking begrotingsresultaat. In 2026 wordt er € 1.115.000 en in de jaren 2027 tot en met 2029 wordt er € 3.649.000 per jaar gedekt uit deze reserve, dit conform de perspectiefnota 2025-2029.

Leeswijzer

De programmabegroting 2026 bestaat uit twee delen, te weten de beleidsbegroting en de financiële begroting.

1. De beleidsbegroting bevat de beleidsprogramma's (het programmaplan) en de paragrafen die ingaan op specifieke beleidsvelden.
2. De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten met een toelichting en de financiële positie van de gemeente wordt erin uiteengezet en toegelicht.

Beleidsbegroting

Programmaplan

Het programmaplan bestaat uit acht programma's, een hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en overzichten van de overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien. De programma's zijn als volgt opgebouwd:

1. Inleiding
2. Bestuurlijk relevante ontwikkelingen
3. Wat willen we bereiken?
4. Wat gaan we ervoor doen?
5. Verbonden partijen
6. Wat mag het kosten?

Presentatie cijfers

In het verleden werden bedragen positief gepresenteerd en aangevuld met 'V' (voordeel) en 'N' (nadeel). Vanaf de programmabegroting 2025 is gekozen voor een andere presentatie. In tabellen waar lasten én baten (en het saldo daarvan) worden gepresenteerd zijn de lasten weergegeven met een positief bedrag en de baten met een negatief bedrag. Door de systematiek van de administratie aan te houden, kan de afdeling financiën de cijfers geautomatiseerd verwerken. De financiële administratie denkt niet in voordeel of nadeel maar geeft antwoord op de vraag 'wat kost het?' Baten worden daarom als negatieve lasten gezien. Is het saldo van lasten en baten negatief, dan zijn de baten dus hoger dan de lasten en betekent dit een voordeel. Berekende verschillen, zoals bij de toelichting op de afwijkingen, worden positief weergegeven aangevuld met een N (nadeel) of V (voordeel).

Paragrafen

Na het programmaplan volgen er negen paragrafen. Deze geven een dwarsdoorsnede van de begroting en gaan steeds over een specifiek beleidsterrein.

Financiële begroting

De financiële begroting gaat in op de grondslagen voor de begroting en bevat de verplichte overzichten vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zoals onder andere het overzicht van baten en lasten, incidentele baten en lasten en de mutaties reserves en voorzieningen.

Bijlagen

In de bijlagen bij deze programmabegroting vindt u het overzicht van de baten en lasten per taakveld, het meerjaren-investeringsplan, de beleidsindicatoren en de begroting van het Woningbedrijf.

Beleidsbegroting Programma's

Programma 1 Dienstverlening en bestuur

Inleiding

Centraal staat de samenleving! De gemeente staat voor het algemeen belang en welzijn van inwoners, bedrijven, instellingen en verenigingen gevestigd binnen de gemeente. Belangrijk hierbij is een vertrouwensrelatie. Alle groepen binnen de samenleving mogen erop vertrouwen dat de gemeente zorgdraagt voor het algemeen belang mede in het kader van een betrouwbare en weerbare overheid. Dit betekent onder andere dat er continu wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van onze samenwerkingen. Uitgangspunten zijn: transparantie, toegankelijkheid en betrouwbaarheid. Waar regionale samenwerking bijdraagt aan een betere samenwerking of een sterker bestuur, wordt er samengewerkt. Innoveren en verbeteren, gebeurt altijd met het oog op de behoeften van inwoners, bedrijven, instellingen en verenigingen.

De dienstverlening onder dit programma betreft burgerzaken, het verhogen van de participatie én digitale toegankelijkheid voor inwoners en ondernemers.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Pact van Westfriesland

De samenwerking binnen het Pact van Westfriesland is van belang voor het realiseren van gezamenlijke ambities op het gebied van wonen, werken en welzijn in de regio Westfriesland. In 2024 is gestart met de herijking van het Pact van Westfriesland. In 2025 wordt de strategische agenda van het Pact voor de periode 2025-2035 ter vaststelling aan colleges en raden voorgelegd. De samenwerking blijft gericht op wonen, energie en bereikbaarheid, maar met de strategische agenda wordt de focus gelegd op vier agendapunten: Westfriesland als koploper in de Agri en Food sector, Westfriesland zorgt voor een goed ondernemersklimaat, Westfriesland maakt ruimtelijke keuze en Westfriesland zorgt voor later.

De uitvoering van het Pact wordt ook in 2026 voortgezet, met als doel de uitvoeringskracht van de regio verder te versterken. Zo wordt de strategische agenda aangevuld met een dynamisch regionaal uitvoeringsprogramma, waarin projecten, sturing en voortgang op regionaal niveau samenkomen.

Regio Deal Noord-Holland Noord

Begin 2024 is aan de regio Noord-Holland Noord een Regio Deal toegekend van € 32,5 miljoen. Inclusief cofinanciering vanuit de regio komt het totaalbudget op € 65 miljoen. Deze investering is gericht op het verbeteren van de leefbaarheid, het versterken van de regionale economie en het realiseren van een toekomstbestendige woon- en werkomgeving. In 2024 en 2025 is intensief gewerkt aan de uitwerking van de deal. Ook in 2026 speelt het regioteam een actieve rol in de voorbereiding van projecten. Aanvragers kunnen hun projecten de komende drie jaar op verschillende momenten (tranches) indienen. De eerste tranche is gestart, zodat de verwachting is dat eind dit jaar of begin volgend jaar de eerste projecten daadwerkelijk van start kunnen.

Landelijke ontwikkelingen met lokale impact

Ook in 2026 werken landelijke ontwikkelingen direct door naar het lokale bestuur. Het gaat dan onder meer om:

- Woonopgave: het structurele tekort aan betaalbare en passende woningen blijft een urgente opgave. Gemeenten worden gestimuleerd tot versnelling van de woningbouw, met aandacht voor duurzaamheid en leefkwaliteit.
- Migratie: de instroom van bijzondere doelgroepen als asielzoekers, statushouders, Oekraïense ontheemden en arbeidsmigranten vraagt om voldoende opvanglocaties / huisvestingsmogelijkheden en (integratie)voorzieningen binnen gemeenten.
- Energietransitie: het behalen van klimaatdoelen vergt ook van gemeenten investeringen op het gebied van duurzaamheid.
- Financiën: de onzekerheid over de (structurele) financiering van uit het gemeentefonds is een zorg voor de lokale begrotingen.
- Arbeidsmarkt: ook in de publieke sector blijft krapte op de arbeidsmarkt een probleem. Dit raakt ook de gemeentelijke dienstverlening en uitvoering.
- Digitalisering en gegevensbescherming: gemeenten krijgen te maken met strengere eisen rondom cybersecurity, datagedreven werken en privacy, mede door nieuwe Europese regelgeving.

De landelijke verkiezingen van oktober 2025 kunnen opnieuw leiden tot koerswijzigingen, die ook op lokaal niveau merkbaar zullen zijn. Koggenland zoekt - waar nodig en mogelijk - de samenwerking op binnen de regio en is alert op wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving.

SSC DeSom

In 2025 is besloten dat SSC DeSom nog maximaal een jaar verder gaat met Citrix, wat extra kosten met zich meebrengt voor de gemeente. De reden hiervoor is dat de ontwikkelde nieuwe digitale werkomgeving nog niet voldoende gereed was om voor 1 oktober 2025 bij alle aangesloten partijen in gebruik te kunnen nemen.

De gemeenschappelijke regeling WerkSaam heeft het besluit genomen om in 2026 de ICT-dienstverlening niet meer bij SSC DeSom af te nemen. Dit besluit heeft mogelijk financiële impact voor de deelnemers aan SSC DeSom. In 2026 zal meer duidelijk worden wat de financiële consequenties zijn.

Sociaal Domein

Binnen het sociaal domein is in 2025 een nieuwe applicatie in gebruik genomen na een eerdere aanbesteding. De leverancier kan nog niet waarmaken wat zij hebben toegezegd, waardoor zij in gebreke zijn gesteld. Afhankelijk van gesprekken welke gevoerd moeten worden zal meer duidelijk worden wat dit betekent voor het afgesloten contract.

Doelen en activiteiten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Het verhogen van de participatiegraad In Koggenland	Als gemeente vinden we het belangrijk dat meer inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties meedenken, meepraten en meedoen bij de ontwikkeling en uitvoering van gemeentelijke plannen en beleid. Dit draagt bij aan draagvlak en kwaliteit. Om dit te bereiken, wordt ingezet op het verhogen het aantal deelnemers van het inwonerspanel 'Koggenland Spreekt'. Aan ons inwonerspanel nemen inmiddels ruim 1.000 inwoners deel. Inwoners kunnen sinds 2025 ook actief deelnemen aan gemeentelijke participatietrajecten op het online inwonersplatform Koggenbuurtjes.nl. Via 'Denk mee', een professionele deelomgeving die aan alle wettelijke vereisten voor overheidswebsites voldoet, kunnen zij meedoen aan polls en peilingen, reageren op gemeentelijke plannen en ontwerpen, zelf ideeën aandragen, en automatisch op de hoogte gehouden worden van ontwikkelingen. In 2026 worden de mogelijkheden van online participatie op Koggenbuurtjes.nl meer en beter ingezet bij verschillende thema's (bijvoorbeeld duurzaamheid, omgevingsvisie) en projecten (bijvoorbeeld nieuwbouw, herinrichting, campagnes). Dat kan zijn naast, in plaats van, of ter ondersteuning van overige participatiemogelijkheden. Ook worden in 2026 bestaande en nieuwe doeteams en dorpsraden binnen Koggenland gefaciliteerd.
Het verhogen van de klanttevredenheid ten opzichte van 2022, waarbij gestreefd wordt dat we tot de beste 10 kleine gemeenten (<25.000 inwoners) gaan behoren	In 2026 blijft de gemeente Koggenland zich onverminderd inzetten voor een toegankelijke, betrouwbare en mensgerichte dienstverlening. Onze inwoners en ondernemers mogen verwachten dat zij snel, vriendelijk en deskundig worden geholpen. Daarom staat het

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
	verder verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening centraal. Om gericht te kunnen verbeteren, is het belangrijk om structureel inzicht te krijgen in de tevredenheid van onze inwoners en ondernemers. In 2026 worden daarom de mogelijkheid voor het meten van de klanttevredenheid verruimd. Dit doen we onder andere door het afnemen van klanttevredenheidsonderzoeken na contactmomenten. Een onafhankelijk bureau (KCM Survey) meet de tevredenheid van inwoners en ondernemers op de communicatiekanalen Online (website en webformulieren), Telefonie (algemeen nummer), Baliebezoek Burgerzaken, en de processen Afhandeling omgevingsvergunning en Meldingen openbare ruimte (Fixi). In 2026 komt daar het communicatiekanaal Mail bij. De resultaten van de klanttevredenheidsonderzoeken worden in de organisatie gebruikt om eventuele knelpunten te signaleren, en concrete verbeteracties te formuleren. Tegelijkertijd werkt de ambtelijke organisatie aan een actualisatie van de gemeentelijke visie op dienstverlening, met onder meer aandacht voor persoonlijke benadering, heldere en begrijpelijke communicatie en digitalisering. Ook worden in 2026 verschillende dienstverleningsprojecten/-acties verder uitgerold, zoals het optimaliseren van interne processen, zodat inwoners sneller en efficiënter geholpen worden, en het inzetten op trainingen op het gebied van klantgerichtheid en communicatie. Hiermee wordt stap voor stap gewerkt aan een hogere klanttevredenheid. In 2026 blijven de Westfriese gemeenten structureel samenwerken en benchmarken in de ontwikkeling en analyse van de tevredenheidsmetingen, met als doel om van elkaar te leren.
Hogere digitale toegankelijkheid	<u>Verdere digitalisering producten en diensten</u> In 2026 zijn vrijwel alle gemeentelijke producten en diensten gedigitaliseerd. Dat betekent dat er in 2026 nog tientallen omslachtige en tijdrovende mail- of papieren procedures worden omgezet in logisch vertakkende webformulieren. Om in een hoge graad van dienstverlening te kunnen voorzien, blijft er in alle gevallen een passend alternatief voor niet-digitaal vaardigen. <u>A- of B-status digitale toegankelijkheid (wettelijke taak) bij diverse gemeentelijke websites</u>

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
	De websites koggenland.nl en iburgerzaken.koggenland.nl voldoen aan de hoogste wettelijke eisen op het gebied van digitale toegankelijkheid: duidelijkheid, begrijpelijkheid en taalniveau, logische structuur en vormgeving, vindbaarheid van informatie en mogelijkheden voor vertaalssoftware. Beide websites hebben de A-status. In 2026 worden de overige websites en apps die onder gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen eveneens richting A- of B-status begeleid. <u>Voldoen aan de wettelijke verplichtingen van de Wmebv</u> In 2026 wordt de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) van kracht. Met deze wet krijgen inwoners en ondernemers het recht (niet de plicht) om officiële berichten (onder andere aanvragen, bezwaren/klachten, zienswijzen) digitaal aan gemeenten en andere overheidsorganisaties te versturen. Om Wmebv-proof te zijn, moet Koggenland in 2026 voldoen aan de eisen voor zowel voor als na de ontvangst van binnenkomende digitale berichten, en voor uitgaande digitale berichten. Het gaat daarbij onder meer om eisen aan betrouwbaarheid en gebruiksvriendelijkheid: drempels en overbodige uitvraag wegnemen, automatische ontvangstbevestigingen versturen, afschriften van ingevoerde gegevens verstrekken en een handelswijze bij storingen invoeren. Ook wordt vastgelegd welke zorgplicht de gemeente heeft voor minder digitaal vaardigen. <u>Proces- en termijninformatie op de gemeentelijke website over alle gemeentelijke producten en diensten</u> In de communicatie over gemeentelijke producten en diensten moet duidelijk zijn wat inwoners en ondernemers mogen verwachten. Het gaat daarbij om: procesinformatie (wat doet de gemeente met mijn aanvraag/melding/verzoek/klacht?), termijninformatie (wat zijn de gebruikelijke/maximale doorlooptijden en wanneer kan daar van worden afgeweken?) en contactinformatie (wie neemt wanneer contact met mij op, zijn er tussentijdse contactmomenten, hoe en met wie kan ik zelf contact opnemen?). In 2026 staat deze informatie bij alle producten en diensten en (web)formulieren vermeld. <u>Actualisatie Koggenwijzer</u> De Koggenwijzer op inwonersplatform Koggenbuurtjes.nl is een sociale kaart, gemeentegids, vraagbaak en wegwijzer ineen. Meer dan 400 organisaties die in Koggenland

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
	actief zijn - op het gebied van zorg en welzijn, jeugd en gezin, financiën, sport en activiteiten, vrijetijd en ontmoeten, veiligheid, religie en cultuur - zijn erin opgenomen. In 2026 volgen twee halfjaarlijkse, grotendeels geautomatiseerde actualisatierondes. <u>Invoering Dienstverlening-assistent op Koggenbuurtjes</u> In 2026 kunnen inwoners van Koggenland op Koggenbuurtjes.nl vragen stellen aan een digitale dienstverlening-assistent. Deze geeft op basis van AI en via screening van de gemeentelijke openbaar toegankelijke kanalen (websites, apps) antwoord op hun vragen, en geeft aan waar de informatie kan worden gevonden. Zo bereiken inwoners met een zorg- of hulpvraag sneller de juiste informatie, de juiste instantie, de juiste gemeentelijke producten/diensten of het juiste ambtelijke team. <u>Uitbreiding Regiosamenwerking op het gebied van dienstverlening</u> De Regiostuurgroep Dienstverlening zet in 2026 verder in op regionale doorontwikkeling van dienstverlening. Vier concrete projecten voeren de regiogemeenten tussen 2025 en 2029 gezamenlijk uit: 1. Actief van en met elkaar leren (werkbezoeken); 2. Gezamenlijke Maand van de dienstverlening; 3. Regionaal overeenkomstige servicenormen (KPI's); en 4. Regionaal opleidingsprogramma voor functies met inwonerscontact (i.s.m. Westfriesland Academie (WFA)).

Verbonden partijen

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking Westfriesland (OBSW)

Het OBSW ondersteunt de bestuurlijke samenwerking in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkerreinen, in de vorm van portefeuillehoudersoverleggen. Ook draagt het OBSW zorg voor de administratie van het leerlingenvervoer, het secretariaat en de bezwarencommissie van de regionale urgentiecommissie en de coördinatie van het regionaal jeugdbeleid. Daarnaast houdt het regioteam zich ook in 2026 bezig met het versterken van de samenwerking in de regio, waaronder met de coördinatie rondom (het strategische uitvoeringsprogramma van) het Pact van Westfriesland.

Shared Service Centrum (DeSom)

SSC DeSom is de ICT-dienstverlener van de gemeente Koggenland en biedt effectieve, efficiënte en toekomstgerichte ICT-dienstverlening aan haar deelnemers en afnemer. Betrouwbaarheid, continuïteit, beveiliging, regie, klantgerichtheid en innovatie zijn de kernwaarden.

Vanaf 2026 is de dienstverlening van SSC DeSom aangepast en sluit deze beter aan op de vraag van de aangesloten partijen. Voor de basisdienstverlening is een gezamenlijke scope gedefinieerd met gestandaardiseerde producten en diensten die aansluiten op de generieke behoefte van gebruikers. Deze basisdienstverlening nemen de aangesloten partijen af op basis van een prijs per identiteit.

Westfries Archief (WFA)

Het Westfries Archief werkt met de zeven gemeenten samen om informatie over het heden en verleden voor nu en later authentiek en toegankelijk te houden.

Het Westfries Archief hanteert een proactief digitaliseringsbeleid waarmee analoge informatie gedigitaliseerd wordt en vervolgens online beschikbaar wordt gesteld aan de inwoners en de deelnemende gemeenten. Hierdoor kan de dienstverlening nauwkeuriger, sneller en efficiënter verlopen.

Naast online publicatie heeft digitalisering als voordeel dat het behoud van de analoge archieven beter geborgd is. Het Westfries Archief speelt een belangrijke (landelijke) rol in de doorontwikkeling van het e-depot van "archief naar nutsvoorziening".

Met deze (digitale) ontwikkelingen gaat het Westfries Archief verder in 2026 naast haar inzet op kerntaken die voortvloeien uit de Archiefwet en de Gemeenschappelijke Regeling:

- het ondersteunen van en diensten verlenen aan aangesloten overheden;
- informeren, enthousiasmeren en helpen van het publiek om archieven optimaal te gebruiken en de geschiedenis van de regio te leren kennen;
- beheren, toegankelijk maken en uitbreiden van de collectie.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026
Lasten	6.111	4.718	4.893
Baten	-519	-491	-494
Saldo	5.592	4.227	4.399

*Na wijziging

Toelichting op de afwijkingen

Toelichting afwijkingen saldo begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 (€ 262.000 nadeel). Verschillen groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Lasten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Hogere lasten voor de opvang van ontheemden uit de Oekraïne door stijgende kosten en indexaties bij contractverlengingen.	300	N
Overige verschillen	35	V
Totaal verschil lasten	265	N

Baten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Overige verschillen	3	V
Totaal verschil baten	3	V

Programma 2 Veiligheid

Inleiding

De gemeente Koggenland streeft ernaar om een veilige leefomgeving voor de inwoners te behouden en waar mogelijk te verbeteren. De gemeente en haar partners zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van inwoners en werkt hierbij samen met externe partners zoals de Omgevingsdienst, Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en de Nationale Politie. Als iemand de gemeentelijke overheid nodig heeft in een onveilige situatie of omdat hij of zij zich onveilig voelt, dan mag van de gemeente worden verwacht dat er passend gereageerd wordt. Daarbij wordt nadrukkelijk contact gezocht met inwoners en wordt participatie, weerbaarheid en waar mogelijk zelfredzaamheid gestimuleerd.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Binnen het programma veiligheid zijn de volgende bestuurlijke ontwikkelingen:

- Maatschappelijke weerbaarheid
  - De VNG heeft een bestuurlijke opdracht uitgewerkt op het gebied van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau. Dit heeft geresulteerd in een handreiking voor gemeenten met als uitgangspunt dat gemeenten en veiligheidsregio's gezamenlijk optrekken in de regionale en lokale weerbaarheidsopgave.
  - De taakstelling op het gebied van maatschappelijke weerbaarheid is een maatschappijbrede opgave waarin gemeenten actief moeten samenwerken met maatschappelijke organisaties, inwoners, ondernemers, kennisinstellingen en medeoverheden. Dit geldt zowel voor de koude fase (voorbereiding) als voor de warme fase (crisisrespons) en de nafase (herstel).
  - Het kabinet investeert structureel €70 miljoen vanaf 2027 in maatschappelijke weerbaarheid. Hierbij ligt de focus op:
    - Bescherming van vitale voorzieningen (water, energie, zorg, digitale communicatie).
    - Lokale en regionale noodsteunpunten.
    - Publiekscampagnes voor zelfredzaamheid.
- Noodsteunpunten
  - In 2025 starten pilots in alle 25 veiligheidsregio's voor een landelijk netwerk van noodsteunpunten.
  - Lokale steunpunten moeten informatie en basisvoorzieningen (zoals drinkwater) bieden.
  - Gemeenten worden opgeroepen om via hun positie in het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio invloed uit te oefenen.
  - Financiën :
    - € 35 miljoen voor noodsteunpunten.
    - € 25 miljoen voor versterking van lokale en regionale crisisstructuren.
    - Beide bedragen worden uitgekeerd aan de Veiligheidsregio's.

Doelen en activiteiten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Het verhogen van het gevoel van veiligheid; het veiligheidsgevoel wordt tweejaarlijks gemeten door middel van de veiligheidsmonitor.	De gemeente Koggenland peilt tweejaarlijks de beleving van veiligheid onder onze inwoners met een meting via de landelijke Veiligheidsmonitor. Dit jaar (2025) wordt de veiligheidsmonitor breder uitgezet zodat de resultaten op dorpskern-niveau zichtbaar worden. De resultaten worden in 2026 gepubliceerd. Aan de hand van de resultaten die onze inwoners in deze meting ons meegeven wordt actie ondernomen.
Prostitutie op ordentelijke wijze laten functioneren en daarmee tegengaan van mensenhandel en uitbuiting, bijdragen aan veilige werkomstandigheden, handhaven van wet- en regelgeving en overlast voorkomen.	Het bestuurlijk toezicht op prostitutie (BTP) wordt vastgelegd waarin samen opgetrokken wordt binnen de politiedriehoek Heerhugowaard (=gemeente Koggenland, Dijk en Waard en Hollands Kroon)

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Veilige en schone bedrijventerreinen	Er wordt uitvoering gegeven aan het plan van aanpak voor bedrijven(terreinen) waarin gezamenlijk opgetrokken wordt met de gemeenten Dijk en Waard en Hollands Kroon in de aanpak van ondermijnende criminaliteit.
Kwetsbare inwoners krijgen tijdig passende ondersteuning waardoor overlast en onveiligheid mogelijk wordt voorkomen.	De Westfriese escalatieladder wordt geïmplementeerd; Complexe casuïstiek wordt behandeld via regionale en lokale tafels; De expertise van het Regionaal Expert Team en het Zorg- en Veiligheidshuis wordt benut; Intensieve samenwerking tussen zorg- en veiligheidsdomein; Het integraal gezinsteam begeleidt en ondersteunt gezinnen bij het voorkomen van een uithuisplaatsing.
Versterken van de integriteit en weerbaarheid van het ambtelijk apparaat waardoor de organisatie weerbaarder wordt tegen ondermijnende criminaliteit, beïnvloeding, corruptie en integriteitsrisico's.	Start met implementatie Noord-Hollands Norm Weerbare Overheid binnen de organisatie.
Bijdragen aan het welzijn van dieren in de samenleving waarin dieren goed worden behandeld, overlast wordt voorkomen en inwoners zich actief verantwoordelijk voelen voor het welzijn van dieren in hun omgeving	Er wordt uitvoering gegeven aan de nota Dierenwelzijn. Hierin is vastgelegd hoe de gemeentelijke taak op het gebied van dierenwelzijn wordt ingevuld en invulling gegeven wordt aan de opvangtaak voor zwerfdieren De dienstverleningsovereenkomsten met alle betrokken dierenwelzijnsorganisaties worden geactualiseerd.
Effectief, snel en goed gecoördineerd optreden bij crisissituaties.	Verder professionaliseren van de crisisorganisatie door (crisis)oefeningen te borgen in de organisatie en medewerkers, processen en middelen op orde te hebben.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)

Met de Veiligheidsregio wordt samengewerkt ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De Veiligheidsregio richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten. Zij realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met betrokken partijen op het gebied van veiligheid en hulpverlening.

Op 14 maart 2025 stemde het Algemeen Bestuur in met een structurele bezuiniging van 4% vanaf 2026 en verder voor de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN). Dat betekent dat de VRNHN vanaf 2026 moet stoppen of minderen met een aantal taken en diensten waaronder:

- Vermindering van het aantal functies binnen het programma 'Veilig leven'. Dat betekent dat activiteiten, zoals rookmeldercontroles en valpreventie bij ouderen in omvang afnemen of stoppen.
- Vermindering van de inzet op mensenhandel. Hierdoor kunnen jaarlijks minder casussen van (minderjarige) slachtoffers van uitbuiting worden behandeld.
- Versterking van de brandweerpost Hoorn 12/7-beroepsbezetting in plaats van 24/7. Om onze wettelijke brandweertaak uit te blijven voeren, moet de bezetting op termijn alsnog uitgebreid worden naar een 24/7-beroepsbezetting.
- Verminderen van formatie binnen Communicatie en HRM en binnen het team Crisisbeheersing. Dit heeft nadelige gevolgen voor de voorbereiding op langdurige crises.

De doorontwikkeling van de brandweer, met nadruk op wettelijke taken, wordt voortgezet. Vanuit deze urgentie wordt niet bezuinigd op brandweerposten, vrijwilligers of vakbekwaamheid.

Het meerjarenontwikkelplan is een strategisch document dat richting geeft aan de toekomstige ontwikkeling van de brandweezorg in de regio. Het plan benadrukt het belang van het behoud van de fijnmazigheid van het vrijwilligersnetwerk, wat essentieel is voor het leveren van effectieve en

efficiënte hulpdiensten. De focus ligt op het verbeteren van de vakbekwaamheid van het personeel. Dit is cruciaal voor het handhaven van hoge veiligheidsnormen en het adequaat reageren op noodsituaties. Daarnaast wordt de paraatheid en beschikbaarheid van de brandweezorg op alle 52 posten versterkt, wat de responsiviteit en dekking in de hele regio ten goede komt. Het plan voorziet ook in de noodzakelijke modernisering van apparatuur en procedures om te voldoen aan de veranderende eisen en risico's die gepaard gaan met hedendaagse uitdagingen zoals klimaatverandering en de energietransitie. Deze ontwikkelopgaven zijn van cruciaal belang om de veiligheid en het welzijn van de gemeenschap te waarborgen en om een robuuste en veerkrachtige brandweerorganisatie voor de toekomst te bouwen.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026
Lasten	2.399	2.672	3.035
Baten	-53	-50	-50
Saldo	2.346	2.622	2.985

*Na wijziging

Toelichting op de afwijkingen

Toelichting afwijkingen saldo begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 (€ 363.000 nadeel). Verschillen groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Lasten (x € 1.00)	Bedrag	V/N
In 2025 zijn salariskosten van medewerkers die werken aan het taakveld openbare orde en veiligheid begroot op een verkeerd taakveld. In de begroting 2026 is dit aangepast en formatie uitbreiding ondermijning € 81k.	275	N
De bijdrage voor de Veiligheidsregio is in 2026 gestegen t.o.v. 2025.	105	N
Overige verschillen.	14	V
Totaal verschil lasten	366	N

Baten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Geen verschillen	0	V/N
Totaal verschil baten	0	V/N

Programma 3 Beheer openbare ruimte

Inleiding

De openbare ruimte is de ruimte die voor iedereen toegankelijk, veilig en aantrekkelijk moet zijn. Dit zijn onder andere de straten en pleinen, vijvers en sloten, plantsoenen en parken en ruimtes die door de gemeente worden beheerd. Daarnaast zijn het ook de gemeentelijke gebouwen en voorzieningen zoals de riolering, waterberging, bruggen, wegen en (recreatieve) fietspaden. Klimaatverandering is en blijft een grote uitdaging voor de komende jaren en heeft veel invloed op de inrichting van de openbare ruimte. Dat kan bijvoorbeeld met wadi's of een ondergrondse waterberging. Ook kunnen straten lager worden aangelegd dan de woningen, of stoepranden worden verhoogd, zodat de straat het teveel aan water kan opvangen. Andere maatregelen waarmee water gebergd kan worden zijn grindkoffers, groene daken en waterdaken. Tevens is meer groen hierbij erg belangrijk.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Het programma Beheer openbare ruimte kent de volgende bestuurlijk relevante ontwikkelingen:

- De ondernemersvereniging heeft een visie aangeboden aan de gemeente voor revitalisering van bedrijventerrein de Braken. Hier wordt vooralsnog geen opvolging aangegeven anders dan het reguliere onderhoud.

Doelen en activiteiten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Een verkeersveilige infrastructuur voor alle weggebruikers door de openbare wegen (asfalt- en elementenverharding) op het vastgestelde onderhoudsniveau te houden.	Uitvoeren van onderhoud volgens het meerjaren onderhoudsplan wegen 2023-2026 (MJOP Wegen). Dit betekent dat in 2026 onder andere de volgende "groot onderhoud"-projecten in uitvoering worden genomen: • Groot onderhoud "Vogelwijk" te Obdam • Groot onderhoud Ursem-West (Reigerlaan en omgeving) • Groot onderhoud Burg. Beemsterboerstraat en omgeving te Berkhout
Opstellen van een nieuw MJOP Wegen voor de periode 2027 t/m 2030.	Inventariseren van alle wegen aan de hand van uitgevoerde wegininspecties. Overleg voeren met interne en externe actoren om de integraliteit met andere disciplines te borgen. En vervolgens het inplannen van de wegen waar groot onderhoud benodigd is.
Verduurzamen en lichttechnisch optimaliseren openbare verlichting.	Uitvoeren van MJOP Openbare Verlichting 2024 - 2027.
Wegwerken achterstallig onderhoud door overname Lichtmasten HHNK.	Uitvoeren van MJOP Openbare Verlichting 2024 - 2027.
Het opstellen van MJOP Openbare Verlichting 2027-2030.	Inventarisatie en overleg met interne en externe actoren om een integraal MJOP op te stellen.
Het waarborgen van de verkeersveiligheid onder winterse omstandigheden.	Uitvoering geven aan het Gladheidsbestrijdingsplan 2025-2026.
Verminderen van het aantal verkeersongevallen op gemeentelijke wegen en het gevoel van verkeersveiligheid verbeteren.	Verkeerssituaties worden verbeterd en in samenwerking met andere partijen worden duurzame mobiliteit en openbaar vervoer gestimuleerd. Als vervolg op de omgevingsvisie wordt een mobiliteitsprogramma opgesteld. Een gedeelte van het Oosteinde in Berkhout wordt heringericht.
Uitvoeren van het meerjaren onderhoudsplan civiele kunstwerken 2024 - 2027 (MJOP)	• Vervangen van 5 houten bruggen: ○ OB13 - Kelderswerf, Obdam;

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
	○ OB15 - Klipper, Obdam; ○ OD08 Beetskoogkade, Oudendijk; ○ UR04 - Elf Oktoberstraat, Ursem; ○ UR05 - Ruitersstraat, Ursem • 14 technische inspecties, groot en dagelijks onderhoud.
Opstellen van een nieuw MJOP Civiele kunstwerken 2024 -2027	Inventarisatie en overleg met interne en externe actoren om een integraal MJOP op te stellen.
Het versterken van het kleinschalige toeristisch-recreatieve aanbod	Er wordt uitvoering gegeven aan het project Vaart in doorvaarbaarheid
Uitvoeren van het meerjaren onderhoudsplan groen 2023-2026 (MJOP)	Uitvoeren van klein onderhoud zoals onder andere: • maaien gazons en bermen; • Snoeien bomen en struiken; • Onkruidbeheersing groen en verharding; • Aanplant nieuwe bomen en struiken. Uitvoeren van groot onderhoud zoals onder andere: • Renovatie groen 'oude nieuwbouw' Berkhout; • Renovatie groen 't Ouwe Hof Hensbroek; • Renovatie speeltuinen Tjalk Obdam en De Beemd Spierdijk.
Opstellen van een meerjaren onderhoudsplan groen 2027-2030 (MJOP)	Inventarisatie en overleg met interne en externe actoren om een integraal MJOP op te stellen.
	De voorbereidingen voor de bouw van de huisvesting van de buitendienst aan de Teding van Berkhoutweg zijn in volle gang. Het streven is om de bouwwerkzaamheden in 2026 te starten.
Het versterken van het kleinschalige toeristisch-recreatieve aanbod	Er wordt actief gezocht naar uitbreiding van recreatiegebieden, routes en een multifunctioneel gebruik van openbare groene ruimte.
Uitvoeren van het meerjaren onderhoudsplan beschoeiing 2025 - 2028 (MJOP)	Vervangen van 10 houten beschoeiingen volgens het MJOP 2025- 2028 en het inspecteren van het areaal.
Opstellen van een nieuw MJOP 2027-2030	Inventarisatie en overleg met interne en externe actoren om een integraal MJOP op te stellen

Verbonden partijen

Recreatieschap Westfriesland

Het Recreatieschap Westfriesland (RSW) behartigt de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het Westfriesse samenwerkingsgebied.

Het RSW geeft uitvoering aan de Recreatievisie die de opvolger is van het Natuur- en Recreatieplan uit 2016.

Met de Recreatievisie wil de regio Westfriesland de inwoners en bezoekers voldoende kwalitatief goede en aantrekkelijke recreatiemogelijkheden bieden. Recreatievoorzieningen brengen plezier én dragen positief bij aan de fysieke en mentale gezondheid van de inwoners, het zorgt voor een fijne leefomgeving en kan bijdragen aan opgaven voor natuur, biodiversiteit en klimaat. Door recreatie integraal als onderdeel bij andere ontwikkelingen mee te nemen begint het letterlijk bij de voordeur. Daarnaast wil de regio zich inzetten voor een aantrekkelijk en beleefbaar landschap met natuur- en cultuurwaarden.

De recreatievisie beschrijft de opgaven voor de regio:

1. Opvangen van de groeiende recreatiebehoefte
2. Een gezonde levensstijl faciliteren met routegebonden recreatie
3. Transitie in het landelijk gebied benutten voor recreatie

Het RSW geeft hier invulling aan, aan de hand van de actielijnen:

1. Opwaarderen en uitbreiden van recreatiemogelijkheden
2. Fijnmazig netwerk van wandel-, fiets- en vaarroutes
3. Aantrekkelijk en beleefbaar Westfries landschap
4. Samenwerking met andere beleidsvelden en organisaties

Deze ambitielijnen krijgen verder uitwerking in een uitvoeringsprogramma.

Het Recreatieschap draagt met zijn beleid o.a. bij aan het realiseren van de volgende doelstelling uit het collegeprogramma van de gemeente Koggenland: ' Aantrekkelijk recreëren en verblijven: aanjagen, verbinden en faciliteren voor een aantrekkelijke gemeente en regio met een toenemend aantal toeristen en recreanten.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026
Lasten	6.098	8.113	7.392
Baten	-1.156	-491	-419
Saldo	4.942	7.622	6.973

*Na wijziging

Toelichting op de afwijkingen

Toelichting afwijkingen saldo begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 (€ 649.00 voordeel). Verschillen groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Lasten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Incidenteel hogere lasten onderhoud wegen in 2025 i.v.m. degeneratiekosten	678	V
In 2025 zijn salariskosten van medewerkers die werken aan het taakveld verkeer en vervoer begroot op een verkeerd taakveld. In de begroting 2026 is dit aangepast en uitbreiding formatie stratenmakers met € 130.000 en openbare ruimte met € 100.000. Er is € 150.000 ingeleverd op het inhuurbudget doordat de stratenmakers ingehuurd werden.	205	N
Hogere kapitaallasten in 2026	199	N
Incidenteel hogere lasten in 2025 voor materialen buitendienst cf MJOP Buitendienst	50	V
Lagere lasten in 2026 voor recreatieve voorzieningen i.v.m. incidentele budgetten in 2025 (o.a. Vaart in doorvaarbaarheid € 135k en recreatieve paden bij dijkverzwaring € 63k).	234	V
Incidenteel hogere lasten voor gladheidsbestrijding in 2025	50	V
Incidenteel hogere lasten voor verkeer in 2025	61	V
Overige verschillen	52	V
Totaal verschil lasten	721	V

Baten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Overige verschillen	72	N
Totaal verschil baten	72	N

Programma 4 Economie

Inleiding

De gemeente vindt het belangrijk om inwoners de gelegenheid te bieden om te kunnen ondernemen. De gemeente staat naast de ondernemers, van de bakker op de hoek tot de multinational en wil samen met de ondernemers het huidige ondernemersklimaat optimaliseren. Dit vraagt om een intensieve samenwerking tussen gemeente, inwoners en ondernemers. De gemeente neemt daarbij een aanjagende rol aan. De gemeente gaat actief, samen met de ondernemers aan de slag met de lokale- en regionale opgaves. De ondernemersvereniging krijgt ondersteuning van de relatiebeheerder ondernemers en haalt de banden aan met ondernemers in de gemeente.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Het programma Economie kent de volgende bestuurlijk relevante ontwikkelingen:

- Overbelasting van het elektriciteitsnet (netcongestie) kan van invloed zijn op onder andere de ontwikkelmogelijkheden van bedrijvigheid binnen de gemeente.
- Energieneutraal maken van bedrijventerreinen en de agrarische sector is een grote opgave met een lang tijdspad.
- Bestuurlijke druk op bedrijven neemt toe via regelgeving onder andere vanuit de verplichtingen voor utiliteitsbouw: energielabel C, energiebesparingsplicht en voorbereiding op strengere Europese normen. Uiteindelijk moeten alle utiliteitsgebouwen in 2025 energieneutraal zijn. Gemeenten hebben een regierol in de energietransitie, ook voor bedrijven(terreinen).
- Zowel bedrijventerreinen Vredemaker als de Braken hebben een principeverzoek ingediend met de wens tot uitbreiding van het bedrijventerrein.

Doelen en activiteiten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Het ondernemersklimaat, inclusief de agrarische sector, wordt versterkt met als doel een vitale en toekomstbestendige lokale economie met ruimte voor ondernemerschap,	Er wordt uitvoering gegeven aan de Kadervisie 2021; Er wordt uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland van het Pact van Westfriesland; Er wordt uitvoering gegeven aan het Regionaal convenant werklocaties West-Friesland; De opbrengsten van het provinciale onderzoek om in kaart te brengen of er genoeg ruimte is voor bedrijventerreinen en kantoorlocaties, wordt meegenomen als input bij regionale afspraken en ruimtelijke ontwikkeling; Er is periodieke afstemming met de centrale ondernemersvereniging & specifieke branches; De jaarlijkse ondernemersbijeenkomst wordt georganiseerd; We stimuleren stageplaatsen voor onze studenten bij bedrijven; Onder andere via het regionale samenwerkingsverband duurzaamheid en met lokale inzet wordt ondersteuning geboden aan bedrijven en ondernemers op weg naar energie-neutrale bedrijven(terreinen) in 2050;

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
	Regionaal wordt gewerkt aan de toeristische samenwerking en de uitwerking van het toeristische marketingplan.

Verbonden partijen

Ontwikkelingsbedrijf

De economie beperkt zich niet tot de gemeentelijke grenzen. Daarom wordt regionaal samengewerkt via het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (ONHN). Het ONHN bevordert de onderlinge samenwerking in de regio, waardoor efficiënter gewerkt wordt aan economische doelstellingen en de economische structuur. Daarmee wordt de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord gestimuleerd, zoals verduurzaming, innovatie, digitalisering en arbeidsmarktontwikkeling, door middel van advies, kennis, subsidies, netwerken en versnellingsprogramma's.

De doelstelling van het ONHN is:

- Het versterken van de strategische samenwerking van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en provinciale overheden en regionale samenwerkingsverbanden in de noordelijke regio van Noord-Holland;
- Het verder ontwikkelen van een positief vestigings- en ondernemersklimaat in de noordelijke regio van Noord-Holland; en
- Het collectief en effectief presenteren van de noordelijke regio van Noord-Holland in haar belangen, ambities en doelstellingen en bij mogelijke samenwerkingsmogelijkheden met andere regio's in Nederland of daarbuiten, en al hetgeen met het voorgaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.

Dit draagt bij aan het behalen van de doelstelling uit het Koggenlandse collegeprogramma: 'Ondernemend Koggenland: aanjagen, verbinden en faciliteren ten behoeve van een aantrekkelijk ondernemersklimaat, met een stevige lokale en regionale economie waarin ruimte is voor ondernemen. Uiteraard liggen hier ook raakvlakken met de doelstelling 'Aantrekkelijk recreëren & verblijven' en de doelstellingen 'Handelen en nadenken' vanuit Duurzaamheid.

Werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de geformuleerde speerpunten:

- Vestigingsklimaat(waaronder werklocaties, toerisme & recreatie, energie, agribusiness, arbeidsmarkt en onderwijs en incubators);
- MKB Strategie (acquisitie, accountmanagement, financieringsbegeleiding en innovatie)

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026
Lasten	312	309	327
Baten	-8	-11	-11
Saldo	304	298	316

*Na wijziging

Toelichting op de afwijkingen

Toelichting afwijkingen saldo begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 (€ 18.000 nadeel). Verschillen groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Lasten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Overige verschillen	18	N
Totaal verschil lasten	18	N

Baten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Geen verschillen	0	V
Totaal verschil baten	0	V

Programma 5 Onderwijs, sport en cultuur

Inleiding

Het is belangrijk dat Koggenland een fijne gemeente blijft om in op te groeien en zo lang mogelijk gezond te blijven en gezond oud te worden. Ieder kind groeit op in een gezonde en veilige omgeving en is goed voorbereid op het onderwijs. Er wordt continue gewerkt aan een sterke samenleving en sociale cohesie in de dorpen. Gezamenlijke feesten, evenementen, culturele en recreatieve voorzieningen, het verenigingsleven en ontmoetingsplekken dragen hieraan bij.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Het programma Onderwijs, sport en cultuur kent de volgende bestuurlijk relevante ontwikkelingen:

- **Nieuwkomers**
  - Voor de instandhouding van de nieuwkomersklassen in het primair onderwijs worden de afspraken zoals opgenomen in het Convenant Nieuwkomersvoorziening regio West-Friesland 2023-2026, in 2026 geactualiseerd. De gevolgen van de Spreidingswet worden daar ook in meegenomen.
- **Bibliotheek**
  - Vooruitlopend op de invoering van de zorgplicht vanuit een gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), wordt onderzoek gedaan naar de wijze waarop we in samenwerking met de bibliotheek invulling willen geven aan de zorgplicht. Het onderzoek geeft richting om op een verantwoorde manier afspraken te maken over het aanbod en de daarbij behorende financiën. Dit als onderdeel van een nieuw vast te stellen convenant.
- **Brede regeling combinatiefuncties**
  - Per 31 januari 2026 dient de bekostiging van de bevoegde vak- of groepsleerkracht bewegingsonderwijs door het onderwijs te worden gefinancierd. Momenteel bekostigt de gemeente een gedeelte van kosten van een bevoegde vak- of groepsleerkracht bewegingsonderwijs uit de Brede regeling combinatiefuncties. De gemeente onderzoekt de opties om de invulling van Brede regeling combinatiefuncties enerzijds te laten voldoen aan de eisen en anderzijds aan te laten sluiten op de behoefte van het onderwijs
- **Herziening mediastelsel: Lokale omroep**
  - Het Rijk zet in om per 1 juli 2026 het mediastelsel te herzien. Daarna volgt een overgangsperiode van anderhalf jaar. Op basis van de huidige beschikbare informatie heeft dit gevolgen voor de verstandhouding tussen de lokale omroep en de gemeente. De rijksoverheid neemt de bekostiging van de lokale omroep over. De gemeente dient enkel een advies te geven aan het Commissariaat voor de Media over de aanwijzing van een lokale omroep voor een periode van 5 jaar.
- **Wet van school naar duurzaam werk**
  - Met de komst van de nieuwe Wet van school naar duurzaam werk (verwachte ingangsdatum 1 januari 2026) worden de mogelijkheden om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven verder verbeterd.
  - De wet biedt de kans om de bestaande samenwerking in Westfriesland tussen alle betrokkenen op het gebied van voortijdig schoolverlaten te intensiveren waardoor jongeren beter geholpen kunnen worden bij het doorstromen naar een passende opleiding of werk gericht op economische zelfredzaamheid.

Doelen en activiteiten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Voorkomen of verminderen van onderwijsachterstanden bij kinderen en jongeren zodat alle kinderen gelijke kansen krijgen op een succesvolle schoolloopbaan	We geven invulling aan en continueren het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026, de Handreiking en afwegingskader Onderwijszorgarrangementen West-Friesland en het regionaal ondersteuningsplan 2022-2026 "Samen een stap zetten op de weg naar inclusiever onderwijs".

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
	Borgen van afspraken met betrekking tot een goede aansluiting van (passend) voorschools-/basisonderwijs en jeugdzorg (programma 6 sociaal domein) gericht op integrale samenwerking
Vergroten van taal-/en leesvaardigheid, veilig en bewust online gedrag, vaardigheden voor de digitale wereld en gelijke kansen voor elk kind op school en in de samenleving.	In samenwerking met de bibliotheek geven we invulling aan de initiatieven op de basisscholen gericht op leesbevordering-/taalontwikkeling, sociale mediawijsheid en digitale vaardigheden waarmee de samenhangende afspraken geborgd worden.
Behoud van (het aanbod in) de bibliotheek om daarmee een plek te creëren die bijdraagt aan gelijke kansen, persoonlijke ontwikkeling, digitale en taalvaardigheid, sociale verbinding en een democratische samenleving.	We komen tot een nieuw convenant waarin de uitwerking van het onderzoek in relatie tot de gewijzigde wetgeving met betrekking tot de zorgplicht als basis dient.
Realisatie van een nieuwe kinderopvang-locatie aan de Dwingel in de Goorn.	Het bouwtraject wordt gecontinueerd.
Basisschool De Kelderswerf in Obdam zodanig te renoveren en te verduurzamen, dat het gebouw weer 40 jaar mee kan. Het gebouw biedt een fijne, gezonde, veilige en duurzame leer- en werkomgeving voor leerlingen, docenten en bezoekers.	De renovatie van de basisschool De Kelderswerf te Obdam bevindt zich in de laatste fase die raakvlakken heeft met de bouw van de nieuwe gymzaal.
Realisatie van een gymzaal bij basisschool de Kelderswerf, primair ten behoeve van bewegingsonderwijs en secundair beschikbaar voor peuters, kleuters en gebruik buiten schooltijden. Door realisatie van de gymzaal op deze locatie is het voor alle leerlingen van basisschool de Kelderswerf niet meer nodig om voor gymles te fietsen naar de gymzaal van de Van Wassenaarstraat of naar sporthal De Stap.	In het derde en vierde kwartaal van 2025 is de aanbesteding voor de nieuw te bouwen gymzaal bij basisschool De Kelderswerf gepubliceerd en doorlopen. Bij een positieve uitkomst van deze aanbesteding zal in het eerste kwartaal van 2026 gestart worden met de bouw. Zodra de gymzaal is geïntegreerd in de school kan de renovatie ook volledig afgerond worden.
Vervangende nieuwbouw basisschool de Ark Hensbroek op een nieuwe locatie zodat SKOWF en Berend Botje blijven beschikken over een toekomstbestendige, gezonde, veilige en prettige onderwijshuisvesting. Het nieuwe kindcentrum is goed en veilig toegankelijk vanuit de aangrenzende woonwijken, hinder voor omwonenden is zoveel mogelijk beperkt en de inrichting is goed afgestemd op het gebruik van het sportcomplex.	Het schoolbestuur SKOWF is de bouwheer voor het nieuwbouwproject basisschool de Ark in Hensbroek. In 2026 zal het vergunningstraject en de aanbesteding plaatsvinden. De verwachte start bouw is 2027. De gemeente Koggenland verzorgt de aanbesteding van de inrichting openbare ruimte.
Huisvesting van de basisschool 'Jozef en Mariaschool' in Spierdijk voor de toekomst bestendigen.	In 2025 is gestart met het onderzoek naar de vastgoed scenario's renovatie en nieuwbouw. In 2026 worden de resultaten voor akkoord aan de raad voorgelegd. Aansluitend wordt gestart met de ontwikkeling en realisatie.
Meer kinderen gaan sporten en bewegen. Dit draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid, creëert saamhorigheid en biedt kansen voor persoonlijke ontwikkeling.	Aanpassen van de invulling van de Brede regeling combinatiefuncties om te voldoen aan de gestelde eisen.
Padelbanen in de gemeente Koggenland dragen bij aan een divers sport- en beweegaanbod dat voorziet in de behoefte van inwoners. Een verbreding van het sport- en beweegaanbod stimuleert inwoners om te sporten en bewegen.	De subsidieregeling padel loopt tot en met 31 december 2028. Verwachting is dat er in 2026 een beroep wordt gedaan op de subsidiegelden. Afhankelijk van de uitputting van de bestemde financiën kan de gemeenteraad gevraagd worden om de subsidiegelden aan te vullen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Cultuur heeft een maatschappelijke, sociale en economische impact op de leefomgeving van de inwoners van Koggenland. Cultuurbeleving draagt bij aan de samenhang in de dorpen en de kans om als bewoner te ontwikkelen. Bovendien biedt cultuur economische kansen voor culturele instellingen, verenigingen en bedrijven in Koggenland.	In 2026 wordt uitvoering gegeven aan de nota Kunst en cultuur op de onderdelen: • Culturele infrastructuur; • Cultuur-educatie; • Cultureel erfgoed en geschiedenis.
De lokale omroep voorziet in de behoefte van inwoners van de gemeente op het gebied van nieuws en informatie uit de nabije woon- en leefomgeving.	Per juli 2026 wordt het mediastelsel herzien. Er wordt een aanpak geëffectueerd om te voldoen aan de eisen van het herziene mediastelsel.
Uitvoeren van het meerjaren onderhoudsplan buitensportcomplexen 2024-2027.	Uitvoeren van klein onderhoud zoals onder andere: • maaien natuurgrasvelden; • inspectie en reiniging kunstgrasvelden; • Uitvoeren van groot onderhoud zoals onder andere: ○ vervanging hekwerk voorzijde RKEDO; ○ vervanging toplaag handbalveld RKS SV Sint George.
Verbeteren van de leefkwaliteit en bijdragen aan de (positieve) gezondheid van inwoners door versterken en uitbreiden van recreatief aanbod	Er wordt uitvoering gegeven aan de recreatievisie en uitvoeringsplan van het Recreatieschap; Verbeteren van de kleinschalige toeristische en recreatieve routenetwerken (varen, wandelen, fietsen); Verbeteren van de kano opstapjes en het plaatsen van een aanlegsteiger.

Verbonden partijen

Archeologie Westfriesland (AWF)

Het doel van deze regeling is om op beleidsmatig en uitvoerend niveau gezamenlijke belangen te behartigen op het gebied van archeologie.

Archeologie West-Friesland is opgericht in 2010 en fungeert als de officiële archeologische advies- en uitvoeringsorganisatie voor meerdere West-Friese gemeenten. Ze ondersteunen bij bouw- en bestemmingsplannen, voeren opgravingen uit, documenteren en interpreteren vondsten, en doen geweven educatief werk. Naast de gemeente Koggenland werken zij voor de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Stede Broec, Schagen, Texel en Hollands Kroon.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026
Lasten	5.431	5.826	5.653
Baten	-1.941	-1.649	-1.602
Saldo	3.490	4.177	4.051

*Na wijziging

Toelichting op de afwijkingen

Toelichting afwijkingen saldo begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 (€ 126.000 voordeel). Verschillen groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Lasten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Een incidenteel budget buitensportaccommodaties/padelbanen in 2025	225	V
Vanaf 2026 meerjarig noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden en investeringen zwembaden	150	N

Lasten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Incidenteel hogere lasten SPUK Onderwijs achterstanden beleid en digitale overheid in 2025, zie ook de baten	102	V
Overige verschillen	4	N
Totaal verschil lasten	173	V

Baten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Incidenteel hogere baten SPUK Onderwijs achterstanden beleid en digitale overheid in 2025, zie ook de lasten	102	N
Overige verschillen	55	V
Totaal verschil baten	47	N

Programma 6 Sociaal domein

Inleiding

De gemeente streeft naar een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien en ondersteuning laagdrempelig, integraal en dichtbij georganiseerd is. Vanuit het sociaal domein is het de missie om alle inwoners in staat te stellen zo gezond en zelfstandig mogelijk mee te laten doen aan de samenleving, met passende (tijdelijke) ondersteuning waar nodig. De gemeente zet in op het versterken van eigen kracht, het bevorderen van participatie en leefbaarheid, en het creëren van gelijke kansen voor iedereen.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Binnen het sociaal domein zijn de volgende bestuurlijk relevante ontwikkelingen:

- Overschot regionaal budget kwetsbare inwoners
  - Een eventueel overschot in het regionaal budget kwetsbare inwoners vloeit conform afspraak terug naar individuele gemeenten. Begin 2026 kan worden ingeschat of een overschot ontstaan is in het regionaal budget kwetsbare inwoners op basis van het jaar 2025. De hoogte van een eventuele terugbetaling wordt verwerkt in de perspectiefnota 2026 en verder.
- Wet integrale suïcidepreventie
  - De Wet integrale suïcidepreventie treedt naar verwachting op 1 januari 2026 in werking, waarbij gemeenten een wettelijke taak en structurele middelen (circa € 0,57 per inwoner, per jaar) ontvangen voor lokaal suïcidepreventiebeleid.
  - Deze wet borgt het voorkomen van suïcide in de Wet publieke gezondheid
  - Zodra de wet definitief in werking treedt en de definitieve inkomsten bekend zijn, worden deze verwerkt in de perspectiefnota 2026 en verder.
- Taakstelling huisvesting statushouder
  - In het Plan van Aanpak Huisvesting Vergunninghouders 2025 van Koggenland is beschreven dat de taakstelling voor statushouders momenteel bijzonder hoog is, net als het huisvesten van andere bijzondere doelgroepen. Aan de andere kant blijft het aantal vrijkomende woningen laag. Begin 2026 komt er een nieuw plan van aanpak. Als het bestuur besluit de inzet op dit dossier te verhogen, kan dit leiden tot hogere uitgaven. In dat geval wordt de impact verwerkt in de perspectiefnota 2026 en verder.
- Invoering inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage Wmo
  - In de begroting van 2025 werd vermeld dat de invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage Wmo per 1 januari 2026 zou plaatsvinden. Voorjaar 2025 werd vermeld dat de invoering is uitgesteld naar in ieder geval 1 januari 2027.
  - Vanwege de val van het kabinet heeft de Tweede Kamer dit onderwerp controversieel verklaard wat betekent dat het voorstel voorlopig niet behandeld wordt waardoor nieuwe politieke besluitvorming noodzakelijk is. Hierdoor kan de geplande invoering van 1 januari 2027 mogelijk vertraging oplopen.
- Bezuinigingen jeugdzorg
  - De geplande bezuiniging op de jeugdzorg is door het Rijk doorgeschoven naar 2028.
- Extra middelen jeugdzorgtekorten
  - Tot en met 2027 krijgen gemeenten extra middelen via het gemeentefonds om jeugdzorgtekorten deels op te vangen. Ook zijn deze middelen bedoeld om invulling te geven aan de maatregelen opgenomen in de Hervormingsagenda Jeugd om uiteindelijk de landelijke bezuiniging per 2028 op te kunnen vangen.
- Beperkte eigen bijdrage jeugdhulp
  - Het kabinet is voornemens om vanaf 2028 een beperkte eigen bijdrage in te voeren voor bepaalde vormen van jeugdhulp. Het doel is niet om noodzakelijke hulp te ontmoedigen maar om zorgvuldig te kiezen welke hulp effectief is. Het invoeren van een eigen bijdrage stuit echter op brede maatschappelijke en politieke weerstand.
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
  - Het Rijk heeft de regeling met ingang van 2026 aangepast. Er vindt een volledige ontschotting plaats binnen de programmaliijnen sport en bewegen, gezondheid en sociale cohesie. Dit betekent dat we in 2026 één totaal budget ontvangen voor de uitvoering van het plan van aanpak "Gezond, vitaal en sociaal Koggenland" en de

middelen integraal ingezet kunnen worden voor de doelen van Sportakkoord II en Gezond en Actief Leven Akkoord.

- Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO)
  - Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn belangrijke stappen gezet om de zorg en ondersteuning voor onze inwoners toekomstbestendig te maken. De ingezette beweging wordt verbreed. Het Rijk komt in 2026 met concrete aanvullende afspraken die een plek krijgen in het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). In 2026 ontvangt onze gemeente overgangsmiddelen vanuit het AZWA en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO).
- Westfries Woonzorgpact (WFWZP)
  - Het Westfries Woonzorgpact, een samenwerkingsverband van organisaties die in West-Friesland actief zijn op het gebied van wonen, welzijn en zorg, heeft als doel om de komende 10 jaar de zorg in Westfriesland bereikbaar te houden met uitdagingen als minder beschikbare zorgmedewerkers en het groeiende aantal ouderen. Er wordt gewerkt aan een regionaal voorstel om met alle netwerkpartners structureel en intensief samen te gaan werken om een positieve woonzorgomgeving te realiseren en de zorg efficiënter te kunnen inrichten.

Doelen en activiteiten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Bijdragen aan verminderen van jeugdzorgproblematiek door het voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden. Hierdoor kunnen kinderen veilig, gezond en met gelijke kansen opgroeien	Verder invulling geven aan het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026, de Handreiking en afwegingskader Onderwijszorgarrangementen West-Friesland en het regionaal ondersteuningsplan 2022-2026 "Samen een stap zetten op de weg naar inclusiever onderwijs". Het beleid richt zich op vroeg signalering, ondersteunen en integrale samenwerking (zie ook programma 3: onderwijs)
Passende ondersteuning voor elke hulpvraag, ongeacht de complexiteit waarbij we grip en waar mogelijk sturing hebben op de aantallen en kosten van de jeugdzorg	Er wordt gemonitord op de nieuwe regionale contracten voor jeugd segment B (specialistische jeugdzorg), jeugd segment C (hoog specialistische jeugdzorg) en jeugd segment V (verblijf) die per 1 juli 2025 in werking zijn getreden. De aantallen en kosten van de ingezette jeugdzorgtrajecten worden gemonitord.
Minder gespecialiseerde (jeugd)hulp nodig door versterking van het voorveld/preventie	Uitvoering geven aan de opgaven uit het adviesrapport inzake de Hervormingsagenda Jeugd. Het regionale project 'piramide van ondersteuning' wordt gemonitord. Binnen dit preventieve aanbod wordt ingezet op diverse expertise met de focus op de mentale gezondheid van jongeren in Westfriesland. Uitgezocht wordt wat nodig is en waar het voorveld mee versterkt moet worden zodat inwoners met een hulpvraag (preventief) terecht kunnen bij een algemene of voorliggende voorziening.
Alle kinderen/jongeren krijgen de kans 'zo thuis mogelijk' op te groeien.	Er wordt verder uitvoering gegeven aan de vijf pilots het regionale plan 'Noordje in Westfriesland'. Dit betreffen de pilots: versterken pleegzorg, kleinschalige woonvormen, verklarende analyse, externaliserend gedrag in het onderwijs, integraal gezinsteam.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Gedupeerde inwoners van toeslagenaffaire ondersteunen bij herstel (financieel en sociaal-maatschappelijk)	Bieden van passende ondersteuning en begeleiding aan gedupeerde ouders en gezinnen van de toeslagenaffaire.
Minder Wmo maatwerkvoorzieningen door versterking van het voorveld.	We onderzoeken wat nodig is en waar we het voorveld moeten versterken zodat inwoners met een hulpvraag (preventief) terecht kunnen bij een algemene of voorliggende voorziening.
Passende ondersteuning voor elke hulpvraag, ongeacht de complexiteit waarbij we grip en waar mogelijk sturing hebben op de aantallen en kosten van de Wmo.	We monitoren de nieuwe regionale contracten voor Wmo die per 1 juli 2025 zijn ingegaan. We monitoren de aantallen en kosten van de ingezette Wmo ondersteuning.
Meer kwetsbare inwoners die zelfstandiger worden, die gebruik kunnen maken van hun rechten, en waarbij problemen worden voorkomen (zoals schulden en mislopen van toeslagen)	Met Humanitas, de nieuwe aanbieder van de formulierenbrigade, wordt verkend of een 2e locatie voor de formulierenbrigade gestart kan worden in Obdam voor het bieden van ondersteuning aan kwetsbare inwoners bij administratieve taken.
Snelle, effectieve en eenduidige hulp aan inwoners en ondernemers met schulden	Zorg dragen voor toegankelijkheid, kwaliteit en samenhang van schuldhulpverlening voor particulieren en ondernemers. Er wordt een nieuwe regionale overeenkomsten voor schuldhulpverlening aan particulieren en ondernemers gesloten. In samenwerking met de Netwerkorganisatie Zorg in regio Westfriesland en de Westfriesse gemeenten doorlopen we de aanbesteding om per 1 april 2026 nieuwe overeenkomsten in te laten gaan.
Meer zelfredzame, taalvaardige en economisch actieve nieuwkomers door minder uitval in de B1- en Z-route.	Er wordt onderzocht hoe werken en leren gecombineerd kan worden voor de inburgeraar; Huiswerkklassen worden beter onder de aandacht gebracht.
Versterken van bestaanszekerheid wat de maatschappelijke deelname vergroot en sociale uitsluiting voorkomt.	De minimaregelingen worden meer en breder onder de aandacht gebracht, onder andere via sociale media, met als doel om het bereik te vergroten.
Een inclusieve samenleving waarin iedereen meetelt, meedoet en naar vermogen bijdraagt met positieve effecten op welzijn van inwoners.	Mensen met een WSW-dienstverband of beschutwerk worden duurzaam geholpen aan werk zonder uitval. Deze mensen ontwikkelen via het werkleerbedrijf en passende functies voor ze zoeken; Er wordt een regionaal programma opgesteld als uitwerking van de nieuwe wet Van School naar Duurzaam werk. Doel is om jongeren met een ondersteuningsbehoefte goed te laten overstappen van school naar een duurzame, passende plek op de arbeidsmarkt zonder langdurige uitval of afhankelijkheid van ondersteuning; Voor mensen met een arbeidsbeperking wordt een programma uitgewerkt wat simpel switchen tussen werk en dagbesteding makkelijker maakt. Dit vergroot de maatschappelijke deelname, welzijn van inwoners en versterkt eigen regie. Daarbij moet

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
	het makkelijker zijn om weer terug te vallen op de uitkering als werk toch (even) niet lukt.
Een veilig, stabiel en passend thuis voor inwoners die een woon én ondersteuningsvraag hebben	Er wordt uitvoering gegeven aan de contracten wonen met ondersteuning en werken daarin intensief samen met het consortium. Passende woonvormen worden gerealiseerd, met de juiste mate van begeleiding, zorg of toezicht, voor inwoners die niet zelfstandig kunnen wonen. We onderzoeken of er een voorziening voor sociaal prikkelarm wonen gerealiseerd kan worden in onze gemeente.
Inwoners met psychische kwetsbaarheden ondersteunen in het zo zelfstandig mogelijk wonen, en mee kunnen doen in de samenleving.	In regionaal verband wordt uitvoering gegeven aan de toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners op de thema's; ondersteun(en)de samenleving, wonen, zorg en ondersteuning, veiligheid, bestaanszekerheid, zinvolle daginvulling en samenwerking in de regio.
Voorkomen dat statushouders te lang in opvanglocaties verblijven zodat zij kunnen starten met inburgering, participatie en opbouw van een zelfstandig bestaan.	In 2026 wordt een nieuw plan van aanpak vastgesteld om vergunninghouders te huisvesten en een verdere achterstand in de huisvesting te voorkomen.

Verbonden partijen

WerkSaam Westfriesland

WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet, de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) en de Wet inburgering 2021 uit voor de Westfriesse gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. WerkSaam heeft onder andere de volgende doelstellingen voor 2026:

- De gemiddelde verblijfsduur van cliënten in de uitkering is 13% lager dan de landelijke benchmark;
- 85% van de cliënten heeft een actuele voortgangsrapportage;
- 95% van de Plannen naar Werk is binnen 7 werkdagen na intake opgesteld;
- De uitstroom naar werk en scholing is 10% hoger dan de landelijke benchmark;
- Het aandeel duurzame uitstroom is minimaal gelijk aan het landelijke gemiddelde;
- Het aantal werkgevers in Westfriesland waar cliënten met loonkostensubsidie zijn geplaatst is 10% hoger dan het voorgaande jaar;
- Het ziekteverzuim is lager dan de benchmark voor zowel staf als Sociale werkvoorziening- en Beschut werk-medewerkers;
- Cliënttevredenheid is minimaal een 7,5.

WerkSaam heeft tijdig kunnen anticiperen op de door de gemeenten gevraagde bezuinigingsscenario's voor 2026. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat ze de bezuinigingen niet ten koste laten gaan van de dienstverlening en van de medewerkers SW en beschut. Het is gelukt om een bezuinigingsscenario voor 7% bij de gemeenten neer te leggen waarbij onze uitgangspunten overeind blijven. Alle 7 gemeenten hebben hier een positieve zienswijze over afgegeven.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026
Lasten	21.384	24.078	24.732
Baten	-10.778	-7.526	-6.990
Saldo	10.606	16.552	17.742

*Na wijziging

Toelichting op de afwijkingen

Toelichting afwijkingen saldo begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 (€ 1.190.000 nadeel).
Verschillen groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Lasten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Vanaf 2026 is een groot bedrag aan extra middelen voor jeugdhulp als taakmutatie toegevoegd aan de algemene uitkering. Hierbij gaat het met name om de posten 'Groeipad maatregelen hervormingsagenda' en 'Hervormingsagenda jeugd aanvullende post'	719	N
Incidenteel hogere lasten SPUK toeslagenproblematiek en aanpak energiearmoede in 2025, zie ook de baten	251	V
Een lagere dalende trend in kosten voor pgb jeugd en plaatsing van kinderen in gesloten jeugdzorg in 2026	178	N
Hogere loonkosten door onder andere uitbreiding formatie opbouwmedewerker	84	N
Overige verschillen	76	V
Totaal verschil lasten	654	N

Baten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Incidenteel hogere baten SPUK toeslagenproblematiek en aanpak energiearmoede in 2025, zie ook de lasten	251	N
Een incidentele teruggave afkomen reserve regionaal budget kwetsbare inwoners in 2025	248	N
Overige verschillen	37	N
Totaal verschil baten	536	N

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Inleiding

De gemeente wil de gezondheid van de inwoners bevorderen, waarbij met positieve gezondheid een bredere blik naar gezondheid wordt gekeken. Het gaat hierbij om meer dan alleen de fysieke gezondheid. De gemeente wil bevorderen dat inwoners zich goed voelen, zodat zij goed voor zichzelf zorgen en met een positieve inslag kijken naar wat wel kan. Het gaat ook om mee kunnen doen, samen leuke dingen doen, lekker in je vel zitten, omgaan met veranderingen en hulp vragen. Ook wil de gemeente een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en ontspannen met een goede milieukwaliteit (onder andere lucht en geluid) die klimaatbestendigheid is met voldoende groen voor het tegengaan van hitte- en wateroverlast.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Binnen het programma volksgezondheid en milieu zijn de volgende bestuurlijk relevante ontwikkelingen:

- Landelijke nota gezondheidsbeleid
  - Het vaststellen van de landelijke nota gezondheidsbeleid heeft vertraging opgelopen. De verwachting is dat deze nota begin 2026 gepubliceerd wordt. In de nieuwe beleidsvisie Sociaal Domein wordt geanticipeerd op de landelijk te verwachten programmalijnen zoals vergrijzing, mentale gezondheid en gezondheidsachterstanden. De nota gezondheidsbeleid bestrijkt een periode van 4 jaar.
- Transitieplan
  - Het Transitieplan VTH is een Rijksopgave die moet leiden tot financieel robuuste omgevingsdiensten. Inhoudelijk is het transitieplan van de Omgevingsdienst NHN vastgesteld. Financieel moet dit nog verder worden uitgewerkt waar de financiële doorwerking richting gemeenten inzichtelijk wordt.
- Bijstelling Energiebesparingsakkoord
  - De uitvoering van het energiebesparingsakkoord door de omgevingsdienst draagt nog onvoldoende bij aan de doelstelling om grootverbruikers aan te zetten tot verplichte duurzaamheidsinvesteringen die aangetoond binnen 5 jaar zijn terugverdiend. 2026 wordt als uitloopjaar gebruikt voor de uitvoering en de intensivering daarvan, in het bijzonder door meer in te zetten op communicatie.
- Sanering verkeerslawaaï
  - Sinds 1986 wordt toegezien op geluidsnormen in woningen die last hebben van verkeerslawaaï. Inwoners met een aantoonbaar te hoog geluidsniveau door verkeer, hebben recht op geluidsisolatie aan de gevel.
  - Het Rijk stelt financiering beschikbaar om geluidsmetingen te doen in 3 projectgebieden (Berkhout Oostende, Westende en Obdam).
  - In 2025 wordt een aanbesteding voor geluidsonderzoek in woningen gedaan om het geluidsniveau aan te tonen om op basis daarvan verdere uitvoering op te pakken.
- Afval
  - Landelijk wordt een kostentoeename van restafvalverwerking verwacht. Dit door de invoering van de CO2-heffing en toenemende rijksbelasting op afvalverbranding.
- Riolering
  - Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 geldt in de Waterschapsverordening 3.0 van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) een verbod op lozingen van huishoudelijk afvalwater door groepsaccommodaties en bedrijfsmatige gebruikers in secundair en tertiair water (als de vervuilingswaarde 6 of meer inwonersequivalenten betreft). In primair water geldt een vergunningplicht. Deze regels zijn opgesteld ter verbetering van de waterkwaliteit in kwetsbare gebieden, in lijn met de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en nationale wetgeving. Ook is in de verordening een overgangstermijn opgenomen voor lozingen die voor de inwerkingtreding waren toegestaan zonder vergunning, maar sinds de inwerkingtreding van de verordening zijn verboden of vergunningplichtig zijn geworden.
  - Per 1 januari 2026 vervalt de overgangstermijn die tijdelijk bepaalde lozingen van (bedrijfsmatig) huishoudelijk afvalwater toestaat. Vanaf die datum gaat het

lozingsverbod in. Lozingen op oppervlaktewater zonder adequate zuivering zijn dan niet langer toegestaan.

- o Het lozingsverbod heeft gevolgen voor ondernemers en raakt het gemeentelijk domein, met name in gebieden waar nog geen collectieve voorzieningen of rioolaansluitingen aanwezig zijn. Het verbod in onze waterschapsverordening kan er namelijk toe leiden dat er meer lozingen op de bodem zullen plaatsvinden. Gemeenten en waterschap dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een toekomstbestendige en gezonde leefomgeving. HHNK wil daarom deze opgave samen met de gemeente oppakken, met oog voor ieders rol en verantwoordelijkheid.

Doelen en activiteiten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Afvalwater: Doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater. Voorkomen van ongewenste emissies/gezondheidsrisico's en beperken overlast voor de omgeving. Bijdragen aan een duurzame verwerking van afvalwater en een optimale inrichting van de waterketen.	Uitvoeren van onderhoud volgens het Meerjaren onderhoudsplan (MJOP) riolering 2025-2026 en het Programma Stedelijk water en Riolering (PSWR) 2023-2027: • Relinen riolering Avenhorn, Ursem, Obdam • Riool vervangen Bloemenwijk Obdam • Riool vervangen Ursem West • GWA - riool vervangen Burg. Beemsterboerstraat Berkhout
Hemelwater: Doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater. Beperken van het risico op wateroverlast. Beperken van de milieubelasting op bodem en oppervlaktewater.	Uitvoeren van onderhoud volgens het Meerjaren onderhoudsplan (MJOP) riolering 2025-2026 en het Programma Stedelijk water en Riolering (PSWR) 2023-2027: • RWA-riool bij leggen Vogelwijk Obdam
Grondwater: Voorkomen van structurele grondwater over- en -onderlast, afgestemd op de functie van het gebied/object. Bijdragen aan de aanvulling van de grondwatervoorraad in droogtegevoelige gebieden.	Uitvoeren van onderhoud volgens het Meerjaren onderhoudsplan (MJOP) riolering 2025-2026 en het Programma Stedelijk water en Riolering (PSWR) 2023-2027
Opstellen van een nieuw MJOP riolering 2027-2030.	Inventarisatie en overleg met interne en externe actoren om een integraal MJOP riolering op te stellen
Verminderen van restafval wat bijdraagt aan een schoner en beter milieu.	Opstellen van afvalbeleid met nadere uitwerking van financiering en capaciteit van de vier maatregelenpakketten uit de startnotitie Grondstoffenplan; Inwoners die afhankelijk zijn van een ondergrondse restafvalcontainer krijgen de mogelijkheid om groenafval te scheiden, door het plaatsen van bovengrondse GFE-cocons naast de ondergrondse restafvalcontainers.
Geluidsisolatie voor woningen die meetbaar geluidsoverlast ervaren door verkeerslawaaï.	We besteden geluidsonderzoek uit naar het geluidsniveau binnen woningen in de 3 projectgebieden Berkhout-Oosteinde, -Westeinde en Obdam.
Efficiënt en doelmatig beheer voormalige stortplaats.	We werken een afkoopvoorstel uit waarin de Westfriese raden besluiten of de huidige vorm (door ABWF) nog steeds de beste vorm van milieubeheer is.
Grootverbruikers aanzetten tot duurzaamheidsinvesteringen die aantoonbaar terug zijn verdiend in 5 jaar.	We gaan actiever communiceren over de Energiebespaarplicht & inzetten op bedrijfscontroles door Omgevingsdienst dit te controleren.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Bouwperiode complex voor HOED en apotheek aan De Dwingel in De Goorn	Continueren bouwperiode.
Gezond, actieve en weerbare inwoners.	Inwoners worden ondersteund in hun ontwikkeling om actief en gezond te blijven. De zelfredzaamheid van onze inwoners versterkt zodat zij zich weerbaar voelen en met zelfvertrouwen de wereld in kunnen kijken. Er wordt ingezet op het inrichten van de ketenaanpakken valpreventie, aanpak overgewicht, welzijn op recept en kansrijke start, waarbij de samenwerking tussen het sociale domein en het zorg/medisch domein wordt versterkt. Eind 2026 wordt gestart met borging van de ketenaanpakken binnen bestaand beleid. Dit loopt door in 2027. Er wordt extra ingezet op het verkleinen van gezondheidsachterstanden bij jonge kinderen, zodat zij gezond opgroeien en meer levensjaren in goede gezondheid ervaren. Bij alle inwoners wordt bewegen en gezonde leefstijl in de leefomgeving gestimuleerd, in het bijzonder op school, op de kinderopvang, op de sportvereniging, in de speeltuin en in de thuissituatie. Er wordt uitvoering gegeven aan het Gezond Actief en Leven Akkoord (Brede SPUK/ GALA). Er wordt uitvoering gegeven aan het Integraal Zorgakkoord NHN, waarbij regionaal ingezet wordt op gezondheid en welzijn door middel van preventie en ondersteuning, zodat zorgvragen voorkomen worden of minder zwaar worden.

Verbonden partijen

GGD Hollands Noorden

GGD HN zorgt voor de publieke gezondheid, oftewel de volksgezondheid van alle inwoners van Noord-Holland-Noord. De focus ligt op gezondheid en preventie. Op het voorkomen van ziekte en zorg en op het beperken van gezondheidsschade daar waar die al ontstaan is. De GGD HN voert wettelijke GGD-taken uit die verplicht aan de GGD zijn opgedragen en voert wettelijke gemeentelijke taken uit die aan een GGD kunnen worden opgedragen. Hiertoe neemt het algemeen bestuur van de GGD HN een apart besluit. Een overzicht van de taken staat vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling.

In 2026 zijn er 11 maatregelen vastgesteld bij de GGDHN waarop bezuinigd gaat worden. De maatregelen hebben betrekking op opvoedondersteuning, voorlichting aan inwoners en ketenpartners, signalering van gezond gewicht bij 2e klassers voortgezet onderwijs, openingstijden en bereikbaarheid dienstverlening en advies infectiepreventie.

De GGD HN voert taken uit die de Wet publieke gezondheid (Wpg) opdraagt aan de gemeente. Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en Veilig Thuis bij de GGD ondergebracht. Daarnaast voert de GGD nog andere taken uit zoals de Wet kinderopvang en de Wet op de lijkbezorging. De GGD biedt bovendien ondersteuning bij rampen en crisis. De GGD zet zijn huidige beleid voort. Onder de kapstok Health in All Policies zijn alle werkzaamheden ingekaderd in vier focuslijnen:

1. gezond opgroeien;
2. gezond ouder worden;
3. meedoen naar vermogen;
4. gezonde leefomgeving.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De omgevingsdienst NHN is de uitvoeringsorganisatie voor Westfriese gemeenten in de uitvoering van milieubasistaken vanuit de Omgevingswet. Zij hebben een zelfstandige rol in milieukundig onderzoek en beoordeling van voornamelijk bedrijfsactiviteiten en de gevolgen daarvan op de fysieke leefomgeving en zijn een belangrijke speler in vergunningverlening, toezicht en handhaving in milieuzaken.

NV Huisvuilcentrale (HVC)

Als afvalinzamelaar en verwerker is HVC verantwoordelijk voor het inzamelen, transporteren en verwerken van huishoudelijk afval binnen Koggenland. De HVC is een overheidsbedrijf waarvan Koggenland mede-aandeelhouder is

Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Het ABWF is de collectieve regeling voor gedeelde afvalzaken in Westfriesland. Sinds HVC met individuele overeenkomsten per gemeente werkt is dit overleg hoofdzakelijk bedoeld voor het gedeeld beheer van de voormalig stortplaats Westwoud en dient daarbij voor strategische afstemming voor collectieve aandeelhouderskwesties richting HVC.

Het ABWF heeft als bezuinigingsmaatregel de prijs-loonindexatie niet verwerkt in haar begroting.

Stortplaats Westwoud

Koggenland is samen met de Westfriese gemeenten verantwoordelijk voor de veilige leefomgeving en het milieukundig beheer van de voormalig stortplaats Westwoud. 2025 zal -net als 2024- in het teken staan van het onderzoek naar de mogelijkheden het milieubeheer Westwoud bij een externe partij te beleggen en tegen welke kosten dat mogelijk is.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026
Lasten	7.269	8.806	7.368
Baten	-6.468	-6.814	-6.666
Saldo	801	1.992	702

*Na wijziging

Toelichting op de afwijkingen

Toelichting afwijkingen saldo begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 (€ 1.290.000 voordeel). Verschillen groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Lasten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Incidentele inhuur voor beleidsadviseur duurzaamheid (zie ook de baten) in 2025 met dekking vanuit de SPUK CDOKE gelden	105	V
Lagere lasten in 2026 voor milieu i.v.m. incidentele budgetten in 2025 (o.a. Omgevingswet € 484.000, Omgevingsvisie € 250.000 en Aanpassing verkeerslawaaï € 237.000).	1.120	V
Incidentele hogere lasten in 2025 voor spuk CDOKE	156	V
Overige verschillen	57	V
Totaal verschil lasten	1.438	V

Baten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Incidentele dekking voor inhuur voor beleidsadviseur duurzaamheid (zie ook de lasten) in 2025 vanuit de SPUK CDOKE gelden	105	N
Incidentele hogere baten in 2025 voor spuk CDOKE	178	N
Hogere baten afvalstoffenheffing	100	V
Overige verschillen	35	V
Totaal verschil baten	-148	N

Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling

Inleiding

Voor de aankomende jaren streeft de gemeente samen met de stakeholders naar het aanbieden van een zo'n compleet mogelijk aanbod op de gebieden van wonen en (woon)zorg voor de verschillende doelgroepen in combinatie met voldoende maatschappelijke voorzieningen. De gemeente wil het aanbod realiseren in zowel de aangewezen (groei)kernen alsmede in de dorpskernen in het landelijk gebied. Dit geldt ook voor het bieden van ruimte om ondernemers te kunnen laten groeien en ondernemen. Het te realiseren aanbod zal geschoeid zijn op het uitgangspunt van het creëren van een positieve gezonde leefomgeving. Ook streeft de gemeente bij het realiseren van het aanbod dat deze zal voldoen aan de huidige normen die gesteld zijn in de hiervoor geldende wet- en regelgeving.

Woningbedrijf Koggenland

Het gemeentelijk woningbedrijf draagt in alle woonkernen, behoudens in Hensbroek en Obdam, bij aan het doel om inwoners perspectief op een huurwoning in hun eigen dorp te bieden. Door een combinatie van activiteiten die zorgen voor een divers, kwalitatief goed en duurzaam woningaanbod. Nieuwbouw vergroot het aanbod van sociale huurwoningen. Onderhoud, renovatie en energetische verbetering waarborgen de kwaliteit en duurzaamheid van de bestaande woningvoorraad, waardoor deze op lange termijn beschikbaar blijft voor de inwoners.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Binnen het programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende bestuurlijk relevante ontwikkelingen:

- Wetsvoorstel versterking van de regie op de volkshuisvesting
  - Dit voorstel wordt in de Eerste Kamer behandeld. Het doel van dit wetsvoorstel is om overheden meer wettelijke instrumenten te geven om de woningbouwopgave te sturen. Speerpunten zijn het realiseren van meer betaalbare woningen, versnellen van procedures en het helpen van kwetsbare woningzoekenden. Als dit wetsvoorstel wordt aangenomen, kan dit gevolgen hebben voor nieuwe woningbouwinitiatieven in Koggenland.
- Omgevingswet
  - Vanuit de Omgevingswet is het verplicht om voor 1 januari 2027 een omgevingsvisie te hebben en voor 1 januari 2032 een omgevingsplan voor het gehele grondgebied te hebben. De Omgevingswet gaat uit van een integrale aanpak van de fysieke leefomgeving die de verbinding legt met het sociaal domein en veiligheidsdomein. Voor de uitvoering van beleid kunnen programma's ingezet worden.
- Nationaal fonds betaalbare woningen (NFBK)
  - In 2025 is het nationaal fonds betaalbare woningen door de Rijksoverheid geactiveerd.
  - Met het nationaal koopfonds kan een koper een betaalbare woning aanschaffen, met een maximale korting van €70.000,-. Van deze korting wordt 25% bekostigd door de ontwikkelaar en 75% door de rijksoverheid.
  - Met het verkopen van de woning wordt deze korting uiteindelijk volledig terugbetaald.
  - De gemeente Koggenland wil haar rol in het stimuleren en uiteindelijk vastleggen van de afspraken in de anterieure overeenkomst ten volste benutten.
- Realisatiestimulans voor woningbouw
  - De Rijksoverheid is bezig met de ontwikkeling van een realisatiestimulans voor betaalbare koopwoningen.
  - Voor iedere gerealiseerde betaalbare woning tot de betaalbaarheidsgrens ontvangt de gemeente Koggenland een bijdrage van €7000,-.
- Spreidingswet
  - Op basis van de Spreidingswet onderzoekt het college op verzoek van de raad de mogelijkheden voor het realiseren van een kleinschalige opvanglocatie voor asielzoekers in Koggenland, bedoeld voor de eigen wettelijke opgave van 149 asielzoekers. Naar verwachting vindt besluitvorming door het college en de raad hierover in 2026 plaats. Voor de dekking van de (ambtelijke) realisatiekosten ontvangt de raad nog een separaat raadsvoorstel.
- 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord

- Er loopt een ruimtelijke procedure van TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei voor de aanleg van een nieuwe bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding naar Middenmeer met de daarbij benodigde hoogspanningsstations. Dit tracé loopt deels ook door Koggenland en brengt onder andere ruimtelijke gevolgen met zich mee.

Doelen en activiteiten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Betalbare woningen bereikbaar maken met behulp van de starterslening.	Budget ter beschikking stellen aan Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten.
Het faciliteren van basiszorg binnen de gemeente Koggenland. Ervoor zorgen dat de huisartsen uit de diverse dorpskernen een centrale plek krijgen binnen de gemeente. Het toevoegen van woningen voor jongeren en senioren.	Project Dwingel bestaat uit 12 rug-aan-rug woningen, 28 appartementen, waarvan 10 voor het Woningbedrijf Koggenland. In de plint van het pand komen een kinderdagverblijf en een AHoed (apotheek en huisartsen onder één dak) In 2025 is de bouw gestart. Naar verwachting wordt de bouw in 2027 afgerond en wordt eind 2026 begonnen met het woonrijp maken van de openbare ruimte.
Vanuit de in 2019 door de raad goedgekeurde 'Transformatieopgave Woningbedrijf Koggenland' en het 'college uitvoeringsprogramma' heeft het woningbedrijf Koggenland de ambitie om voor 2035 door te groeien naar 950 woningen in de gemeente Koggenland. Het gemeentelijk woningbedrijf Koggenland draagt hiermee bij aan het doel om inwoners perspectief op een betaalbare(huur)woning in hun eigen dorp te bieden.	De bouwwerkzaamheden van project De Tuinen in Ursem zijn gestart, Er worden 6 huurwoningen gerealiseerd die in 2026 opgeleverd worden. De bouwwerkzaamheden van project Het Veer in Avenhorn zijn gestart, Er worden 12 huurwoningen gerealiseerd welke in 2026 opgeleverd worden. In het project Dwingel in De Goorn worden 10 huurappartementen voor de sociale huur gebouwd. Ervan uitgaande dat de bouw van het complex in 2026 van start gaat worden de woningen in 2027 opgeleverd. In het project Wonen aan de Hulk in Scharwoude worden 8 huurwoningen voor de sociale huur gebouwd. Ervan uitgaande dat de bouw van het complex in 2026 van start gaat worden de woningen in 2027 opgeleverd. In het project Spierland in Spierdijk worden 8 huurwoningen voor de sociale huur gebouwd. Ervan uitgaande dat de bouw van het complex in 2026 van start gaat worden de woningen in 2027 opgeleverd. Het plan Flexwonen Avenhorn West is opgezet als een boerenerf met een centrale vijver. Alle 60 woningen zijn sociale huur en krijgen een eigen berging. Het woningaanbod bestaat uit 10 gelijkvloerse geschakelde woningen, 20 rug-aan-rugwoningen met één verdieping, 25 geschakelde woningen met één verdieping en 6 twee-onder-een-kapwoningen. Daarnaast wordt één extra woning voorbereid als mogelijke beheerderswoning, maar deze wordt zodanig opgeleverd dat deze ook regulier verhuurd kan worden, afhankelijk van de behoefte van de doelgroep.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
	In 2026 wordt de oplevering verwacht van de woningen en de openbare ruimte. De helft van deze woningen wordt toegewezen aan regulier woningzoekenden met lokale binding. De andere helft via directe bemiddeling wordt toegewezen aan overige doelgroepen.
De gemeenteraad heeft op 17 juni 2019 de transformatieopgave volgend uit de portefeuillestrategie van het Woningbedrijf Koggenland vastgesteld. Daarin is opgenomen de Strategische keuze: Verduurzaming van woningen met een energielabel slechter dan C in de periode t/m 2033. Het college-uitvoeringsprogramma geeft een vervolg aan deze doelstellingen. Maatschappelijk betekent dit het terugdringen van de snel gestegen energielasten van huurders in een woning van woningbedrijf Koggenland en het vergroten van de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de woningvoorraad van het woningbedrijf Koggenland.	De verduurzaming van de huurwoningen van het Woningbedrijf met een energielabel slechter dan C gaat de laatste periode in. In het tweede kwartaal van 2026 zijn alle woningen uit deze categorie verduurzaamd en wordt het project afgerond.
Een duurzame, leefbare en toekomstbestendige leefomgeving waarin belangen van inwoners, bedrijven, buitenruimte en gemeente op samenhangende wijze worden afgewogen en vormgegeven.	In 2026 stellen we de Omgevingsvisie Koggenland vast. De Omgevingsvisie is een verplicht instrument uit de Omgevingswet. Het is een strategische en integrale lange termijnvisie voor de fysieke leefomgeving. In de visie komen alle ambities en opgaven voor de fysieke leefomgeving samen. Op basis van de visie kunnen de andere instrumenten uit de Omgevingswet, zoals Programma's en het Omgevingsplan, ontwikkeld worden.
Duidelijke, toegankelijke en samenhangende regels voor de leefomgeving waardoor inwoners, ondernemers en overheden weten wat waar kan en mag. Dit draagt bij aan een transparante, duurzame en goed ingerichte leefomgeving.	We werken stapsgewijs verder aan de (gebiedsgerichte) opbouw van het gemeentedeekkend Omgevingsplan Koggenland. Hierin worden alle regels rond de fysieke leefomgeving gebundeld, inzichtelijker gemaakt en vereenvoudigd. Deze transitie verloopt via diverse omgevingsplanwijzigingen en neemt een aantal jaren in beslag. De eerste omgevingsplanwijziging voor het deelgebied Zuidermeer is in voorbereiding.

Verbonden partijen

Dit programma kent geen verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026
Lasten	16.425	24.025	14.444
Baten	-16.922	-21.439	-11.780
Saldo	-497	2.586	2.664

*Na wijziging

Toelichting op de afwijkingen

Toelichting afwijkingen saldo begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 (€ 78.000 nadeel). Verschillen groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Lasten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Hogere personeelslasten in 2026 i.v.m. uitbreiding van het stedenbouwkundig team	360	N
Incidentele hogere kosten voor inhuur in 2025 met betrekking tot de Omgevingswet en Omgevingsvisie	54	V
Grondbedrijf, budgetneutraal zie ook baten	9.893	V
Overige verschillen	6	N
Totaal verschil lasten	9.581	V

Baten (x € 1.000)	Bedrag	V/N
Grondbedrijf, budgetneutraal zie ook lasten	9.893	N
Hogere huuropbrengsten woningbedrijf	234	V
Totaal verschil baten	9.659	N

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van de gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dit betekent dat de gemeenteraad deze middelen vrij kan besteden, in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen.

Volgens artikel 8 lid 5 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) nemen we in dit hoofdstuk een overzicht op met baten en lasten die samenhangen met:

- lokale heffingen (besteding niet-gebonden);
- algemene uitkering;
- dividend;
- financiering;
- overig.

(Bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lokale heffingen	5.188	4.926	5.481	5.504	5.504	5.504
Algemene uitkering	41.070	43.334	43.837	43.849	42.864	43.246
Dividend	249	170	170	170	170	170
Financiering	-	-	-	-	-	-
Overig	2.676	2.357	2.217	2.217	2.217	2.217
Totaal	49.183	50.787	51.705	51.740	50.755	51.137

*Na wijziging

Lokale heffingen

Lokale heffingen kunnen gebonden en niet-gebonden zijn. Gebonden heffingen zijn bijvoorbeeld de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Deze zijn niet vrij te besteden. Niet-gebonden heffingen zijn bijvoorbeeld de onroerende-zaakbelasting (OZB) en de forensenbelasting. Deze belastingen zijn vrij te besteden.

In bovenstaande tabel ziet u de ontvangsten van de niet-gebonden heffingen. Het gepresenteerde bedrag is een netto weergave van de opbrengsten (baten minus lasten). Voor meer informatie over de lokale heffingen verwijzen wij u naar paragraaf 1 Lokale heffingen.

Algemene uitkering

De belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente is de uitkering uit het Gemeentefonds. Deze uitkering bedraagt circa de helft van de gemeentelijke inkomsten. De gemeente kan dit geld, met inachtneming van wet- en regelgeving, naar eigen inzicht uitgeven om taken te financieren die het Rijk haar heeft opgedragen (medebewindstaken) of beleid dat zij autonoom uitvoert.

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is voor de begroting 2026 en de meerjarenraming gebaseerd op de meicirculaire 2025.

Dividend

De inkomsten uit dividend hangen samen met de aandelen van de gemeente in Alliander NV en in Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG).

Overig

Dit zijn overige inkomsten waar geen bestedingsdoel voor bepaald is. Het bedrag op overig wordt grotendeels veroorzaakt door de doorbelasting aan het Woningbedrijf. Jaarlijks draagt het Woningbedrijf afgerond € 2,2 miljoen bij aan de Algemene Dienst (o.a. voor de financiering van de exploitatie, projecten en daarnaast voor de doorbelasting van de loonkosten).

Verbonden partijen

Alliander N.V.

De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie. Als aandeelhouder van Alliander ontvangt de gemeente Koggenland een dividenduitkering, die de gemeente vrij kan besteden voor de bekostiging van de gemeentelijke doelstellingen.

BNG Bank

Financiers zien de BNG Bank als een betrouwbaar instituut. De bank heeft hierdoor een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Als aandeelhouder van de BNG Bank ontvangt de gemeente Koggenland een dividenduitkering, die de gemeente vrij kan besteden voor de bekostiging van de gemeentelijke doelstellingen.

Overhead

Gemeenten moeten in hun programmaplan een apart overzicht opnemen van de kosten van de overhead, zodat de gemeenteraad meer inzicht heeft in de totale kosten hiervan. Onder overhead verstaan we het geheel aan functies die zijn gericht op sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Denk daarbij aan leidinggevenden in het primaire proces, communicatie, juridische zaken, facilitaire zaken, huisvesting en financiën.

Het uitgangspunt is dat kosten zo veel mogelijk direct worden toegerekend aan de activiteiten waarvoor ze gemaakt zijn. Lasten (en baten) die niet direct kunnen worden toegerekend (overhead) worden verantwoord op een afzonderlijk taakveld.

(Bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025*	Begroting 2026
Lasten			
Informatievoorziening en automatisering	2.353	3.360	3.210
Facilitaire zaken	538	588	540
Huisvesting	1.118	830	978
Overige personeelskosten	1.855	2.669	2.440
Financiële administratie	112	87	75
Salariskosten overhead	7.513	6.377	7.036
Juridische zaken	100	474	479
Totaal lasten	13.589	14.385	14.758
Baten			
Doorrekening kostenplaatsen	747	810	810
Verhuur gebouwen	57	72	72
Overige baten	97	434	313
Totaal baten	901	1.316	1.195
Saldo overhead	12.688	13.069	13.563

*Na wijziging

Onderstaand de toelichting tussen de gewijzigde begroting 2025 en begroting 2026:

Lasten

Informatievoorziening en automatisering

- De bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling DeSom is gestegen door de gewijzigde financieringsystematiek (€ 211.000);
- Het incidenteel budget informatieplan 2026 is lager dan in 2025. In Perspectiefnota 2025 heeft er een overheveling van budget plaats gevonden van het investeringsbudget I&A naar de exploitatiebegroting informatieplan ten behoeve van de afronding van de implementatie applicatie sociaal domein en de doorontwikkeling van de applicatie voor Vergunningverlening, toezicht en handhaving (€ 237.000).
- In 2026 zijn er lagere lasten voor diensten van derden. In 2025 is er budget overgeheveld vanuit 2024 voor de inhuur projectleider ICT, voor de projecten data gedreven werk en informatiehuishouding op orde (€ 200.000).
- Overige verschillen waardoor de lasten zijn gestegen (€ 76.000).

Huisvesting

Er zijn hogere lasten door de afschrijvingskosten van de verbouwing van het gemeentehuis voor het deel dat in 2025 is afgerond. Er zijn hogere rentelasten door een stijging van de rente

en het aantrekken van een lening van 10 miljoen in 2026. Door het omslagstelsel worden deze rentelasten omgeslagen over de programma's (€ 156.000);

- Overige verschillen geven per saldo een voordeel (€ 8.000).

Salariskosten

- Door uitbreiding van de formatie bedrijfsvoering worden de loonkosten hoger. De formatie van de bedrijfsvoering is de afgelopen jaren beperkt meegegroeid met de groei van de organisatie (€425.000);
- Door de incidentele uitbreiding van twee trainees bedrijfsvoering worden de loonkosten hoger. De organisatie kan met trainees flexibel inspelen op toekomstige vacatures en daarmee de kosten voor externe inhuur verminderen (€ 163.000);
- Overige verschillen waardoor de lasten zijn gestegen (€ 71.000).

Overige personeelskosten

- Conform de CAO 2025 – 2027 stijgen de lasten voor de vergoeding voor toelagen onregelmatige dienst in de weekenden en feestdagen én thuiswerkvergoeding; de stijging van het budget voor studiekosten, de toegepaste prijsindexatie en overige kleine mutaties (€ 145.000).
- In 2025 was er incidenteel budget voor de doorontwikkeling van AFAS en HR21, de ontwikkeling van het strategisch ontwikkelingsplan en inhuur voor onder andere afronding implementatie sociaal domein, implementatie WOO. Hierdoor zijn de lasten in 2026 lager (€ 65.000).

Baten

Personeel, bestuur en communicatie

Er zijn lagere lasten door het vervallen van een detachering en ontvangsten vanuit de GGD (€ 121.000).

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van de invoering van de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen zijn gemeenten verplicht vennootschapsbelasting (VPB) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Om te bepalen of er sprake is van een fiscale onderneming worden jaarlijks alle ondernemingsactiviteiten geïnventariseerd. Van economische activiteiten is mogelijk sprake bij onder andere onderhoud van de wegen, exploitatie van de sporthal, exploitatie van de zwembaden, verhuur van kermisstandplaatsen, grondexploitatie of verhuur van sociale huurwoningen. De Belastingdienst heeft geconstateerd dat er geen sprake is van een onderneming in de zin van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 voor het gemeentelijk Woningbedrijf. Voor het jaar 2026 is de verwachting dat de gemeente geen vennootschapsbelasting moet betalen.

Onvoorzien

Volgens artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om een bedrag voor onvoorziene uitgaven in de begroting op te nemen. Voor onvoorziene uitgaven wordt jaarlijks een bedrag van € 45.000 opgenomen. Dit is conform de door de gemeenteraad vastgestelde Financiële verordening art. 212.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf krijgt u een overzicht van, en een toelichting op de lokale heffingen, het beleid daarvoor en een overzicht van de tarieven. Naast de algemene uitkering uit het Gemeentefonds zijn de gemeentelijke belastingen en de heffingen de belangrijkste inkomstenbronnen:

Belastingen zijn ongebonden heffingen, waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De gemeente Koggenland kent de volgende belastingen:

- onroerende-zaakbelastingen
- forensenbelasting;
- toeristenbelasting.

De gemeenteraad stelt de opbrengst vast.

Heffingen zijn gebonden heffingen, waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De opbrengst van de heffing mag niet meer bedragen dan de kosten die we hiervoor maken. De gemeente Koggenland kent de volgende heffingen:

- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing;
- leges;
- lijkbezorgingsrechten (grafrechten).

Belastingen

WOZ-waarde

Op basis van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) bepaalt de gemeente jaarlijks de waarde van alle woningen, bedrijfspanden en onbebouwde stukken grond. De gemeente bepaalt de WOZ-waarde van een onroerende zaak naar de waarde op de waardepeildatum, die altijd ligt op 1 januari van het vorige belastingjaar. Dus voor het belastingjaar 2026 kijken we naar waardepeildatum 2025. De gemiddelde waarde van alle woningen in Koggenland zal voor het belastingjaar 2026 naar verwachting stijgen met 8%.

De kwaliteit van de WOZ-waarden wordt ieder jaar gecontroleerd door de Waarderingskamer. Deze kamer heeft vorig jaar na onderzoek opnieuw meegedeeld dat de taxaties aan de gestelde eisen voldoen en aan gemeente Koggenland nog steeds het hoogste kwaliteitspredicaat toegekend van 5 (van de 5) sterren. Daar zijn we trots op. Na deze goedkeuring hebben we toestemming om de aanslagen te versturen.

De WOZ-waarde van woningen is sinds 1 oktober 2016 een openbaar gegeven. U kunt de WOZ-waarde van woningen opvragen op www.wozwaardeloket.nl.

Onroerende-zaakbelastingen

De onroerende-zaakbelastingen (OZB) is gebaseerd op de WOZ-waarde van een object: woning, bedrijf en/of grond. De WOZ-waarde staat vermeld op het aanslagbiljet. De eigenaar van een woning betaalt alleen het eigenarengedeelte OZB. De eigenaar en gebruiker van een bedrijf betaalt beide bedragen.

Forensenbelastingen

Forensenbelasting wordt geheven bij personen die niet staan ingeschreven als inwoner van Koggenland en meer dan 90 dagen beschikken over een chalet of woning. Zij maken gebruik van de faciliteiten van de gemeente, maar daarvoor ontvangen we geen uitkering uit het Gemeentefonds. Via de forensenbelasting dragen deze personen wel bij in de kosten van gemeentelijke voorzieningen.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf (de ondernemer), maar de gast van buiten de gemeente betaalt deze belasting. De ondernemer mag de belasting namelijk doorberekenen aan zijn gasten.

Heffingen

Afvalstoffenheffing

Het energie- en afvalbedrijf HVC zamelt voor de gemeente Koggenland het huishoudelijke afval in en verwerkt dit. Hiervoor brengt HVC kosten bij ons in rekening, die wij via de afvalstoffenheffing in rekening brengen bij onze inwoners. Er zijn verschillende tarieven voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

Eigenaren van eigendommen die zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering dragen bij in de kosten daarvan. Hiermee betalen we de kosten van de inzameling en het transport van afvalwater, bedrijfsafvalwater en hemelwater.

Lijkbezorgingsrechten (grafrechten)

Lijkbezorgingsrechten heffen we voor de kosten van het begraven en voor het onderhoud van graven in onze gemeente.

Leges

Met leges brengen we de kosten van gemeentelijke diensten in rekening. Deze diensten verlenen we op aanvraag. Voorbeelden van deze diensten zijn vergunningverlening en de afgifte van paspoorten en rijbewijzen.

Beleid

Uitgangspunten

Het uitgangspunt is dat de tarieven jaarlijks met de inflatiecorrectie worden aangepast, tenzij de tarieven wettelijk zijn vastgelegd. We passen het consumentenprijsindexcijfer van het CBS van de maand juni 2025 toe van 2,9%.

In de begroting 2026 worden voor de meeste belastingen/heffingen afgeweken met het bovenstaande beleid. De details treft u aan in het hoofdstuk "Toelichting bij tarieven".

Tarieven

Belastingen (ongebonden heffingen)	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026*
Onroerende-zaakbelasting (%):			
woningen eigendom	0,0934%	0,0934%	0,0934%
niet-woningen eigendom	0,1766%	0,1766%	0,1766%
niet-woningen gebruiker	0,1312%	0,1312%	0,1312%
Forensenbelasting			
chalet	327,82	334,70	344,40
woning	524,73	535,75	551,30
Toeristenbelasting			
Per overnachting	1,15	1,20	2,00

Heffingen (gebonden heffingen)	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026*
Afvalstoffenheffing			
eenpersoonshuishouden	301,20	308,73	329,23
meerpersoonshuishouden	404,91	415,03	442,60
extra container (medisch)	120,32	125,00	130,00
Rioolheffing			
woning	102,35	106,44	110,70
niet-woning (derden /> 5 personen)	204,70	212,88	221,40
niet-woning (derden /< 5 personen)	102,35	106,44	110,70
niet-woning (< 3 m3)	36,40	37,86	39,37
extra aansluiting	36,40	37,86	39,37
kamers verzorgingstehuis	36,40	37,86	39,37
vaste standplaats op camping	102,35	106,44	110,70
passantenplaats op camping	15,00	15,60	16,22

*De tarieven van 2026 zijn onder voorbehoud. De gemeenteraad beslist hierover in de raadsvergadering van november 2025.

Toelichting bij tarieven

Onroerende-zaakbelastingen

De OZB wordt berekend op basis van de WOZ-waarde van de woning of het bedrijfspand. Het belastingbedrag wordt berekend door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het OZB-tarief.

Effect stijging WOZ-waarde

Bij het bepalen van het tarief zijn we afhankelijk van de ontwikkeling van de WOZ-waarden. Als de WOZ-waarde over het algemeen stijgt, dan kunnen de tarieven dalen om een gelijke opbrengst te verkrijgen. Uit de voorlopige marktanalyse van verkochte woningen en bedrijven in Koggenland blijkt dat de waarde over de periode 1 januari 2024 tot 1 januari 2025 van:

1. woningen gemiddeld met 8% stijgt;
2. bedrijven gemiddeld met 2% stijgt.

Voorgesteld wordt om de tarieven van de OZB gelijk te houden aan het belastingjaar 2025. De opbrengst 2026 is dan de opbrengst OZB 2025 verhoogd met de stijging van de WOZ-waarden en aangevuld met areaaluitbreiding.

Afvalstoffenheffing

Alle kosten die gerelateerd zijn aan het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval worden verrekend in het tarief afvalstoffenheffing. Deze kosten bestaan uit de kosten voor het ophalen en verwerken van huisvuil (HVC), kosten afvalstoffenbelasting (Rijk), kosten kwietschelding en de gemeentelijke perceptiekosten. Er mag geen winst worden gemaakt. Voorgesteld wordt om de tarieven af te stemmen op de kosten van de HVC en de verhoogde perceptiekosten van de gemeente.

Rioolheffing

De rioolheffing is een eigenarenheffing. De basis voor de berekening van de tarieven is het programma *Stedelijk water en riolering 2022-2027* (de opvolger van het *Gemeentelijk rioleringsplan 2019-2022*). Daarom passen we de tarieven toe die in het bovengenoemde rapport zijn genoemd.

Verwacht heffingsverloop gemeente Koggenland periode 2022 - 2027 (prijsspeil 2022)

Jaar	Totale lasten (excl dotatie egalisatie reserve)	Dotatie egalisatie voorziening	Benodigde inkomsten uit rioolheffing (excl. extra baten)	Aantal heffings eenheden	Rioolheffing per eenheid tegen vast prijspeil	Kosten dekkend heid
2022	€ 1.905.436	€ 805.250	€ 1.099.686	11.175	€ 98,41	57,7%
2023	€ 1.912.116	€ 789.689	€ 1.121.926	11.401	€ 98,41	58,7%
2024	€ 1.904.875	€ 713.622	€ 1.190.752	11.635	€ 102,35 (+4%)	62,5%
2025	€ 1.929.704	€ 673.046	€ 1.256.158	11.802	€ 106,44 (+4%)	65,1%
2026	€ 1.954.351	€ 636.266	€ 1.317.585	11.903	€ 110,70 (+4%)	67,4%
2027	€ 1.978.967	€ 591.485	€ 1.386.982	12.048	€ 115,13 (+4%)	70,1%

Voor het jaar 2026 is het tarief gesteld op € 110,70 voor een woning.

Forensenbelasting

De tarieven worden geïndexeerd met het CPI van 2,9%.

De opbrengst voor het jaar 2026 wordt sterk verlaagd, omdat een groot deel van de huurders van een perceel op het Ursemmerhof vanaf 1 september 2024 geen toegang hebben op het park. Na de rechtelijke uitspraak in 2025 wordt een groot deel van de standplaatsen leeg opgeleverd.

Toeristenbelasting

Het tarief van 2025 wordt verhoogd met € 0,40 per overnachting vanwege de ombuigingen en daarna opnieuw met € 0,40 per overnachting verhoogd na het ingediende amendement.

Inkomsten

Geraamde inkomsten

In de tabel ziet u een overzicht van de geraamde baten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen.

(x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Belastingen (ongebonden heffingen):			
onroerende zaakbelasting gebruikers	545	553	627
onroerende zaakbelasting eigenaren	4.498	4.772	5.144
forensenbelasting	147	137	117
toeristenbelasting	126	140	273
<i>Totaal belastingen</i>	5.316	5.602	6.161
Heffingen (gebonden heffingen):			
rioolheffing	1.166	1.208	1.284
afvalstoffenheffing	3.627	3.866	3.966
leges burgerlijke stand/ bevolkingsregister	26	10	16
leges huwelijken/partnerschap	21	20	20
leges rijbewijzen	71	64	64
leges reisdocumenten	190	81	192
leges wabo-vergunningen	1.130	800	800
marktgeden	1	1	2
<i>Totaal heffingen</i>	6.232	6.050	6.344
Totaal inkomsten	11.548	11.652	12.505

Kostendekkendheid

De gemeente mag geen winst maken, dus de geraamde opbrengsten mogen niet boven de geraamde kosten uit komen. Daarom is de gemeente verplicht om inzicht te geven in hoe kostendekkend de opbrengsten uit retributies en heffingen zijn.

Ook voor het jaar 2026 hebben we onderzocht hoe kostendekkend de gemeentelijke tarieven zijn. In de tarientabel die hoort bij de Legesverordening, worden drie titels onderscheiden:

- Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening (onder andere rijbewijzen, paspoorten)
- Hoofdstuk 2: Omgevingswet
- Hoofdstuk 3: Europese dienstenrichtlijn (onder andere horeca, evenementen)

Om de kostendekking te beoordelen, hebben we die ook berekend voor de:

- rioolheffing;
- afvalstoffenheffing;
- begraafplaatsen (lijkbezorgingsrechten).

(x € 1.000)	Riool-heffing	Afvalstoffen-heffing *	Begraaf-plaatsen	Burger-zaken	Leef-omgeving	Evene-menten
Kosten taakveld	1.592	3.484	107	335	433	1,1
Inkomsten taakveld (niet zijnde heffingen)	-628	-316				
<i>Directe kosten taakveld (A)</i>	<i>964</i>	<i>3.168</i>	<i>107</i>	<i>335</i>	<i>433</i>	<i>1,1</i>
Overhead	96	145	74	114	382	1,0
BTW	224	732				
<i>Indirecte kosten taakveld (B)</i>	<i>320</i>	<i>877</i>	<i>74</i>	<i>114</i>	<i>382</i>	<i>1,0</i>
Totale kosten overhead (A+B)	1.284	4.045	181	449	815	2,1
Opbrengst heffingen	1.284	3.966	60	301	800	2,0
Dekkingspercentage 2026	100%	98,0%	33,1%	67,0%	98,2%	95,2%
Dekkingspercentage 2025	95,9%	98,5%	33,1%	61,1%	96,9%	55,6%

*De kostendekkendheid is op basis van voorlopige cijfers.

Lokale lastendruk

Onder lokale lastendruk verstaan we het bedrag dat een huishouden aan de gemeente moet betalen aan belastingen en heffingen. We kijken daarvoor naar de meest voorkomende heffingen: onroerende-zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Jaarlijks volgt en berekent het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen hoe de gemeentelijke belastingen en heffingen zich ontwikkelen. In de Atlas van de lokale lasten 2025 wordt de lastendruk van alle gemeenten weergegeven. In deze grafiek ziet u de lastendruk in de gemeente Koggenland vergeleken met die in de omringende gemeenten.

Uit de volgende tabel blijkt dat de lastendruk van gemeente Koggenland onder het gemiddelde van Noord-Holland blijft.

Coelo 2025	Meerpersoonshuishouden	Eenpersoonshuishouden
Opmeer	1.339	1.224
Medemblik	1.136	1.029
Noord-Holland	1.086	975
Edam-Volendam	1.078	971
Drechterland	1.029	903
Hoorn	1.009	900
Purmerend	996	920
Dijk en Waard	968	917
Koggenland	952	845
Alkmaar	874	719

Kwijtscheldingsbeleid

Het is mogelijk om kwijtschelding te krijgen voor de aanslagen onroerendezaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Daarvoor komen alleen inwoners in aanmerking van wie het inkomen op of onder het sociaal minimum ligt (de kwijtscheldingsnorm). Verder betrekken we het vermogen, de schulden en de financiële positie van de medebewoners van de aanvrager in de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek.

Bij de kwijtschelding van belastingen werkt de gemeente nauw samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. We wisselen gegevens uit en nemen beslissingen over. In de tabel staat een overzicht van hoe vaak belasting is kwijtgescholden en om welke bedragen het daarbij ging.

Kwijtschelding afvalstoffenheffing (bedrag x € 1.000)	Aantal	bedrag
2024	176	58
2025	178	59

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven we de mate waarin de gemeente niet-begrote kosten kan dekken. Dit weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de middelen die nodig zijn om de risico's op te vangen (de benodigde weerstandscapaciteit). We gaan in deze paragraaf in op deze onderwerpen, zoals staat in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV):

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid voor de weerstandscapaciteit en de risico's;
- kengetallen voor de:
  - nettoschuldquote;
  - nettoschuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
  - solvabiliteitsratio;
  - grondexploitatie;
  - structurele begrotingsruimte;
  - belastingcapaciteit;
- beoordeling van de verhoudingen tussen de kengetallen en de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit geeft aan of een gemeente in staat is om de gevolgen van de financiële risico's op te vangen, zonder dat plannen of de uitvoering daarvan in gevaar komen. De weerstandscapaciteit bestaat uit bedragen die de gemeente kan gebruiken om onverwachte kosten te kunnen betalen. Dit zijn de volgende onderdelen:

- de onbenutte belastingcapaciteit
- onvoorziene uitgaven
- vrij aanwendbare reserves
- stille reserves

De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de gegenereerde opbrengst op basis van een vastgesteld normtarief voor toetreden tot artikel 12 door het Rijk en de berekende OZB-opbrengst opgenomen in de jaarrekening. Het huidige OZB-tarief van de gemeente Koggenland ligt ruim onder het normtarief voor artikel 12. Stille reserves ontstaan als activa tegen een te lage waarde of tegen nul euro zijn gewaardeerd. Stille reserves mogen alleen deel uitmaken van de weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn mag worden verkocht.

De gemeente Koggenland vindt het logischer om bij de inventarisatie van de weerstandscapaciteit alleen uit te gaan van middelen die direct beschikbaar zijn. Daarom wordt alleen de algemene reserve en het begrote bedrag voor onvoorzien in de berekening meegenomen.

(Bedragen x €1.000)	Bedrag
Algemene reserve	11.277
Onvoorzien	45
Totale weerstandscapaciteit	11.322

Onvoorzien

Het beschikbare bedrag voor onvoorziene uitgaven is in 2026 € 45.000.

Vrij aanwendbare reserves

De vrij aanwendbare reserves zijn de reserves waar nog geen bestemming aan is gegeven. Het betreft de algemene reserve waarmee tegenvallers kunnen worden opgevangen. Het saldo van de algemene reserves bedraagt per 01-01-2026 € 11.322.000.

Op basis van de besluiten die voortvloeien uit deze begroting, zal de stand van de algemene reserve € 9.433.000 bedragen op 31-12-2026.

Beleid

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. De berekende weerstandscapaciteit geeft inzicht in de middelen die beschikbaar zijn om de risico's op te vangen.

De inventarisatie van de risico's gebeurt periodiek en wordt in de begroting en de jaarstukken gepresenteerd. Het gaat met name om de financiële risico's. Het totaalbedrag van de risico's is de benodigde weerstandscapaciteit.

Risico's

(Bedragen x € 1.000) Onderwerp	Beschrijving van het risico	Beheersmaatregel	Bedrag impact	Kans in %	Bedrag x kans
Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	De kans bestaat dat de gemeente in onvoldoende mate voldoet aan de eisen aan de wetgeving omtrent de privacywet	Jaarlijks beoordeelt de FG de stand van zaken rondom de AVG. Uit de FG rapportages blijkt dat Koggenland de belangrijkste maatregelen op het gebied van privacy heeft geïmplementeerd. Wel zijn er belangrijke verbeterpunten, zoals het register van verwerkingsactiviteiten en de uitvoering van DPIA's. Daarbij wordt opgemerkt dat de gemeente steeds vaker geconfronteerd wordt met nieuwe/veranderende privacywetgeving, zoals de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden en de Wet PARTA. De implementatie hiervan leidt mogelijk tot een veranderend inzicht op de privacy- en beveiligingsrisico's in de betreffende processen. Op basis van het FG advies wordt jaarlijks een jaarplan opgesteld. Er is 24 uur bezetting beschikbaar voor een privacy officer. Er bestaat een risico dat door dagelijkse werkzaamheden (vragen, datalekken) de ontwikkeling van privacy processen, de uitvoering van DPIA's en de algehele ontwikkeling van privacy compliance binnen de organisatie onder druk staan. Tot heden zien we dat overheidsorganisaties boetes opgelegd krijgen tussen de € 30.000 en € 100.000. Daarom gaan we	100	15%	15

(Bedragen x € 1.000) Onderwerp	Beschrijving van het risico	Beheersmaatregel	Bedrag impact	Kans in %	Bedrag x kans
		uit van een impact- bedrag van € 100.000.			
Wet politiegegevens (Wpg)	De kans bestaat dat de gemeente in onvoldoende mate voldoet aan de eisen aan de wetgeving omtrent de wet politiegegevens	De organisatie heeft een implementatieproject doorlopen. Uit de meest recente audits blijkt een hoge mate van naleving. Deze naleving wordt jaarlijks intern getoetst en eens per 4 jaar middels externe audit. Op grond van het boetebesluit van de Autoriteit Persoonsgegevens wordt gesproken over een verschillende categorieën met boetebedragen met een maximum van € 1.030.000. Voor de inschatting van het impact-bedrag gaan we in het midden zitten.	500	5%	25
BIO (ISO/IEC 27001/2) en NIS2 Compliance	Er is een reële kans dat onze gemeente momenteel niet voldoet aan de wetgeving op het gebied van informatiebeveiliging, zoals vastgesteld in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de ISO/IEC 27001/2-normen, samen met de Europese richtlijn voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen (NIS2).	Het afgelopen jaar zijn aanzienlijke stappen gezet in het beheersen van risico's volgens de BIO-normen. Met de toevoeging van NIS2 is de nadruk verschoven naar het versterken van informatiebeveiliging, waarbij inmiddels risicomanagement en bedrijfscontinuïteit (BCM) zijn ingericht. Dit heeft geleid tot een significante verbetering in het beheersen van risico's. Voor de komende periode ligt de focus op het verder professionaliseren van leveranciersmanagement en contractmanagement. Het structureel inrichten van deze processen is essentieel om te voldoen aan de nieuwe vereisten van NIS2 en de continuïteit van essentiële diensten te waarborgen. Bedrag impact is conform de hoogte van de boete van 2% van de begroting (circa 77 miljoen o.b.v. bedrijfseconomische benadering).	1.536	6%	92
Informatiebeveiliging	De gemeente (of SSC DeSom of regionale gemeente) kan worden	SSC DeSom is sinds 28 februari 2025 ISO/IEC 27001:2017	4.200	12%	504

(Bedragen x € 1.000) Onderwerp	Beschrijving van het risico	Beheersmaatregel	Bedrag impact	Kans in %	Bedrag x kans
	getroffen door een cyberaanval of systemen vallen uit. De gemeente Koggenland wordt mede door digitalisering en hybride werken steeds afhankelijker van de kwaliteit van haar IT-omgeving. Cybercriminelen liggen op de loer. De impact van een cyberaanval of het uitvallen van ICT-systemen is groot. De dienstverlening is in grote mate afhankelijk van de IT-omgeving. Het risico bestaat dat gedurende enkele uren, dagen of zelfs weken geen toegang is tot de digitale omgeving van de gemeente, met financiële, bestuurlijke en maatschappelijke gevolgen.	gecertificeerd. Hierdoor is voor de gemeente Koggenland het risico op het gebied van informatiebeveiliging verlaagd. SSC DeSom is verantwoordelijk voor een groot aantal ICT-maatregelen binnen onze gemeente. Deze certificering versterkt de basis voor een hoge standaard in informatiebeveiliging. Daarnaast zijn er op regionaal niveau concrete stappen gezet in de uitvoering van het informatieveiligheidsplan. Dit plan richt zich op het versterken van systemen en processen om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informatie structureel te waarborgen. Door deze initiatieven te combineren en verder te professionaliseren, wordt gebouwd aan een robuuste en toekomstbestendige informatieomgeving voor de organisatie. Een nieuwe ontwikkeling in de begroting 2026 is de vertraging in de uitrol van het nieuwe werkplekconcept, wat betekent dat de kwetsbare Citrix-omgeving langer blijft, waardoor het risico op cyberaanvallen en de impact op informatiebeveiliging stijgt met 4%. Voor het impactbedrag wordt door gemeenten de casus Hof van Twente als landelijke norm gehanteerd.			
(Grote) zorgaanbieders gaan failliet en/of besluiten om andere redenen de zorg niet meer te leveren.	Een gecontracteerde zorgaanbieder die zorg levert aan de cliënten Jeugd en Wmo van Koggenland gaat failliet of besluit geen contract meer te willen met onze regio. Dit betekent dat de zorg mogelijk niet meer geleverd kan worden	De huidige gecontracteerde aanbieders zijn allen betrokken in het inkoopproces wat in 2024 heeft plaatsgevonden. Hiermee zijn alle aanbieders door de gemeente aangehaakt in het proces.	200	20%	40

(Bedragen x € 1.000) Onderwerp	Beschrijving van het risico	Beheersmaatregel	Bedrag impact	Kans in %	Bedrag x kans
	waardoor de zorgcontinuïteit voor onze inwoners niet gewaarborgd kan worden.				
Wachtlijsten bij zorgaanbieders Wmo en Jeugdzorg	Veel zorgaanbieders hebben te maken met wachtlijsten, mede als gevolg van de huidige arbeidsmarktproblematiek. Het is lastig om medewerkers te werven en te behouden. Dat betekent een toenemend tekort aan zorgplekken, groeiende wachtlijsten en overvragen van overbruggingszorg. Het risico bestaat dat de problematiek complexer wordt en verergerd.	De ingevoerde beschikbaarheidswijzer geeft inzicht in de huidige wachtlijsten per zorgaanbieder. Door dit inzicht kan de externe verwijzer/gemeente en/of inwoner/gezin kijken naar een zorgaanbieder waar geen/kortere wachtlijsten zijn. Het Zorgteam levert overbruggingszorg totdat de zorgaanbieder kan starten met de zorg. Het effect hiervan is dat de problematiek van de jeugdige niet verder toeneemt en mogelijk nog zwaardere en daarmee duurdere ondersteuning nodig is.	200	50%	100
Open-eind-regeling voor de uitvoering van de Wmo en Jeugdzorg	Voor de uitvoering van de Wmo en jeugdzorg ontvangt de gemeente een Rijksbudget in het gemeentefonds. In de begroting is een budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Wmo en jeugdzorg. Voor beide geldt dat het een open-eind-regeling betreft. Veel aanvragen, dure zorg en het woonplaatsbeginsel brengen het risico met zich mee dat het budget overvraagd wordt.	Uitgangspunt is om binnen het beschikbare budget te blijven. We proberen het aantal incidentele contracten te verminderen en meer in te zetten op preventie.	1.000	50%	500
Afkoopvoorstel voormalig stortplaats Westwoud	Vanuit de ABWF is een afkoopvoorstel in voorbereiding voor het milieukundig beheer van de voormalig stortplaats Westwoud.	Op het afkoopvoorstel wordt, bij akkoord vanuit de ABWF, om een second opinion gevraagd. Eventuele afkoop zal voor zienswijze en besluitvorming worden voorgelegd aan de gemeenteraad.	P.M.		
Huisvesten vergunninghouders	Als het bestuur besluit de inzet op dit dossier te verhogen, kan dit leiden tot hogere uitgaven op dit dossier.	We proberen het plan van aanpak zo op te stellen dat het uitvoerbaar is binnen de gelden die beschikbaar zijn binnen het budget 'MOBW Gelden'.	40	50%	20
Extreme weersomstandigheden	Schade openbare ruimte door storm, wateroverlast als gevolg van extreme buien en hitte.	Verwijderen en vervangen bomen en beplanting inclusief omgeving (o.a. bestrating	160	25%	40

(Bedragen x € 1.000) Onderwerp	Beschrijving van het risico	Beheersmaatregel	Bedrag impact	Kans in %	Bedrag x kans
		en beschoeiing). Bij hitte extra watergeven. Riolering: Aanleggen van regenwaterriolen en vergroten van regenwaterriolen, maar ook creëren van berging en in filtratie via groen voorzieningen zoals wadi's en afvoeren naar bermen.			
Aansprakelijkheid	Door achterstallig onderhoud kunnen ongelukken in de openbare ruimte gebeuren waarvoor claims bij de gemeente ingediend worden.		210	15%	32
Totaal			8.146		1.368

Weerstandsvermogen

Het totaal van de risico's bedraagt € 1.368.000. Het vermogen om deze risico's te dekken bedraagt € 11.322.000.

Ratio weerstandsvermogen	<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u> Benodigde weerstandscapaciteit	<u>11.322</u> 1.368	8,28

De berekening van het weerstandsvermogen is een momentopname. Daarom wordt twee keer per jaar, bij begroting en jaarrekening, een actueel beeld gepresenteerd. Keuzes of besluiten die resulteren in een afname van de algemene reserve hebben effect op het weerstandsvermogen en de ratio. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het ratio weerstandsvermogen berekend op basis van de ontwikkeling van de weerstandscapaciteit (stand algemene reserve + € 45.000 onvoorzien) en gelijkblijvende risico's.

De ratio geeft aan hoeveel keer de risico's kunnen worden opgevangen. Op basis van de uitkomst van de berekening kan het weerstandsvermogen worden gewaardeerd. Dit gebeurt op basis van de tabel hierna.

Waarderingcijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

	2026	2027	2028	2029
Weerstandscapaciteit per 1-1 (A)	11.322	9.478	9.248	9.248
Risico's (B)	1.368	1.368	1.368	1.368
Ratio weerstandsvermogen (A/B)	8,28	6,93	6,76	6,76

Kengetallen

Alle gemeenten zijn verplicht een tabel met financiële kengetallen op te nemen in de begroting en jaarstukken. Deze cijfers geven de gemeenteraad een globaal inzicht in de (verwachte) financiële ontwikkelingen in de gemeente.

Vanaf de invoering van de verplichting om kengetallen te presenteren, worden onderstaande signaleringswaarden door de financieel toezichthouder gebruikt en daarom ook opgenomen in de jaarstukken.

Kengetal	Laag risico	Gemiddeld risico	Hoog risico
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele begrotingsruimte	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Kengetal	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Risico
Netto schuldquote	2,0%	23,7%	47,3%	90,3%	78,4%	76,4%	Laag
Netto schuldquote met correctie verstrekte geldleningen	2,0%	23,7%	47,3%	90,3%	78,4%	76,4%	Laag
Solvabiliteitsratio	61,5%	51,2%	46,3%	34,5%	32,2%	34,2%	Gemiddeld
Grondexploitatie	9,4%	-1,9%	3,1%	4,4%	5,5%	-18,8%	Laag
Structurele begrotingsruimte	3,8%	-0,2%	3,67%	3,56%	2,82%	3,26%	Laag
Belastingcapaciteit	92,7%	94,7%	92,6%	92,6%	92,6%	92,6%	Laag

In de kolom 'Risico' staat ingevuld of het risico hoog, gemiddeld of laag is. De basis voor deze gradatie zijn de gepresenteerde percentages in de kolom 'Begroting 2026' afgezet tegen de signaleringswaarde. Op basis van prognoses (onder andere van meerjarige investeringen en aan te trekken geldleningen in de toekomst) wijzigen de waarden van 2026 tot en met 2029. Hierdoor zal de gradatie veranderen.

Nettoschuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. Het percentage laat een stijging zien omdat de verwachting is dat er in de toekomst meer (lang) geld moet worden aangetrokken.

Nettoschuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden berekend. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Verwacht wordt dat in de toekomst langlopende geldleningen aangetrokken moeten worden. Daarom zakt het solvabiliteitsratio onder de 50% waardoor er een gemiddeld risico ontstaat.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale geraamde baten.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt

om de lasten te blijven dragen. Het kengetal laat een positief bedrag zien en vormt daarom een laag risico.

Belastingcapaciteit

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag is, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt, is een beleidskeuze. Voor de toekomst is er geen beleid vastgesteld om de tarieven te wijzigen. Daarom is het percentage in de toekomst gelijk aan het percentage in 2026.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hebben gemeenten de plicht om jaarlijks een paragraaf over het onderhoud van kapitaalgoederen op te nemen in hun begroting. Kapitaalgoederen zijn door de gemeente aangekochte of tot stand gebrachte objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Deze paragraaf beschrijft de beleidskaders van de kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties. De kapitaalgoederen bestaan uit de volgende onderdelen:

- Wegen;
- Openbare verlichting;
- Riolering;
- Water;
- Groen;
- Civiele kunstwerken;
- Beschoeiingen;
- Gemeentelijke gebouwen;
- Sportcomplexen.

Het onderhoud van deze kapitaalgoederen is van cruciaal belang voor het functioneren van de gemeente op het terrein van vervoer, recreatie en huisvesting van de gemeentelijke diensten en instellingen. Goed onderhoud draagt daarnaast bij aan het behouden van de waarde van de kapitaalgoederen. Het onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen wordt bepaald aan de hand van de kwaliteit die de raad heeft vastgesteld. Op basis van dat kwaliteitsniveau worden beheerplannen gemaakt. Deze meerjaren onderhoudsplannen (MJOP) geven inzicht in de werkzaamheden en kosten die nodig zijn om de kapitaalgoederen op het vastgestelde onderhoudsniveau te houden. Om deze plannen zoveel mogelijk integraal te laten lopen, is er besloten om voor Wegen, Groen, Openbare verlichting, Civiele kunstwerken, Beschoeiingen en Riolering deze gelijk te laten lopen in de looptijd qua jaren startende op hetzelfde moment. In 2026 worden voor de disciplines een nieuw MJOP opgesteld voor vier jaar 2027-2030.

Wegen

De gemeenteraad heeft in december 2022 het MJOP wegen 2023-2026 vastgesteld. Dit MJOP geeft inzicht in de kosten van het beheren en onderhouden van ons wegenareaal gedurende de periode 2023 t/m 2026. Specifiek wordt hierin aangegeven welke wegen zijn geselecteerd voor groot onderhoud.

Buiten het projectmatige onderhoud is er binnen het MJOP ook rekening gehouden met het dagelijks/klein onderhoud aan ons wegenareaal en met asfaltonderhoud van onze buitenwegen (voormalige wegen van HHNK).

In 2026 wordt verdere uitvoering gegeven aan het MJOP Wegen 2023-2026.

Openbare verlichting

In 2026 wordt verdere uitvoering gegeven aan het MJOP openbare verlichting 2024-2027.

Hiermee wordt het verlichtingsareaal verder verduurzaamd. In 2026 staan er ca. 470 armaturen op het programma voor vervanging. Deels reguliere vervanging en een deel bevat het wegwerken van de verouderde armaturen langs de voormalig HHNK wegen.

Riolering

Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR)

Eind november 2022 heeft de gemeenteraad het PSWR 2023-2027 vastgesteld. Dit PSWR is opgesteld in samenhang met programma's van de overige West-Friese gemeenten. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet komt de verplichting voor het opstellen van een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te vervallen. Hiervoor in de plaats is het PSWR gekomen. Dit programma is niet alleen de onderbouwing voor de rioolheffing, maar bevat ook beleidskeuzes voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Op basis van de keuzes die we maken in dit programma (het 'hoe') wordt het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Riolering (het 'wat') voorgelegd.

Het HHNK is per 1 januari 2023 ons stedelijk water gaan onderhouden. Dit heeft betrekking op het onderhoud van de watergangen. Voor het onderhoud van kunstwerken, doorvoer, bruggen, installaties etc. blijft de gemeente verantwoordelijk.

Beoogd maatschappelijk resultaat/effect

Bij rioolrenovatie, (her)ontwikkelingen of herinrichting van de openbare ruimte willen we kansen pakken om, bij voorkeur samen met inwoners, ook een bijdrage te kunnen leveren aan een klimaatbestendige en waterrobuuste omgeving, betere waterkwaliteit en ecologie (kaderrichtlijn water), de energietransitie, circulaire economie (levensduurverlenging/hergebruik materialen), versterking van de biodiversiteit en duurzame mobiliteit

Meerjaren Onderhoudsplan

De gemeenteraad heeft in april 2024 het MJOP riolering 2025-2026 vastgesteld. Dit MJOP geeft inzicht in de kosten van het beheren en onderhouden van ons rioolareaal gedurende de periode 2025 t/m 2026. Specifiek wordt hierin aangegeven welke riolering zijn geselecteerd voor groot onderhoud.

Buiten het projectmatige onderhoud is er binnen het MJOP ook rekening gehouden met het dagelijks-/klein onderhoud aan ons rioolareaal bestaande aan vrijvervalriool, rioolgemalen en persleidingen.

In 2026 wordt verdere uitvoering gegeven aan het MJOP riolering 2025-2026.

Water

Bij het baggeren wordt gewerkt met een jaarlijks onderhoudsbudget om alle sloten in onderhoud bij de gemeente te onderhouden, dit zal in 2026 zo blijven. Het betreft het baggeren van de bermsloten langs de voormalige HHNK wegen en lastig te bereiken locaties in de kernen. Voor de bermsloten heeft de gemeente geld ontvangen op 1 januari 2023 bij de overdracht wegen voor de eerste 12 jaar. In de kernen dient de gemeente de sloten en vijvers te baggeren die niet zijn overgedragen (voldoen niet aan de eisen overname HHNK) bij de overdracht stedelijk water met klein materieel.

Groen

De gemeenteraad heeft in december 2022 het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) groen 2023-2026 vastgesteld. In 2026 wordt verdere invulling gegeven aan de uitvoering van dit MJOP. Naast klein onderhoud wordt ook groot onderhoud uitgevoerd zoals het vernieuwen van groen in renovatiewijken, het renoveren van speelplaatsen en verhogen van de biodiversiteit met het omvormen van gras naar bloemrijk mengsel. Tenslotte wordt ook het opknappen van de dorpsentrees voortgezet.

In 2026 wordt het nieuwe MJOP groen 2027-2030 opgesteld en aan de gemeenteraad ter besluitvorming aangeboden.

Civiele kunstwerken

In 2026 geven we verdere uitvoering aan het MJOP civiele kunstwerken 2024-2027. Hiermee wordt het dagelijks onderhoud en het groot onderhoud uitgevoerd. Tevens worden er 5 houten fiets- en voetgangersbruggen vervangen.

Beschoeiingen

In 2026 geven we verdere uitvoering aan het MJOP-beschoeiingen 2025-2028. Hiermee wordt het dagelijks onderhoud uitgevoerd en tevens worden er 10 houten beschoeiingen vervangen in 2025.

Gemeentelijke gebouwen

Dagelijks en planmatig onderhoud

De gemeenteraad heeft in 2024 het meerjarenonderhoudsplan dagelijks en planmatig onderhoud 2024-2028 vastgesteld. Het meerjaren onderhoudsprogramma vormt de basis voor het structureel beheren van onze gemeentelijke gebouwen, met de focus op kostenbeheersing, waardebehoud en naleving van wettelijke verplichtingen.

Sportcomplexen

De gemeenteraad heeft in december 2023 het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) buitensportcomplexen 2024-2027 vastgesteld. In 2026 wordt verdere invulling gegeven aan de uitvoering van dit MJOP. Naast klein onderhoud wordt ook groot onderhoud uitgevoerd zoals het

vervangen van hekken, verlichting, ballenvangers maar ook de renovatie van een toplaag van een handbalveld.

Onderhoudskosten en investeringen

Onderhoudskosten

We onderscheiden klein- en groot onderhoud. Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties en kort-cyclisch onderhoud. Deze kosten komen ten laste van de exploitatie. Groot onderhoud is ingrijpender van aard en deze kosten komen ten laste van de voorziening.

Investeringen

Wanneer een aanpassing leidt tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en/of een significant langere gebruiksduur, wordt het niet gerekend tot groot onderhoud maar is het een investering die geactiveerd moet worden zodat de lasten over meerdere jaren gespreid worden.

Onderhoudskosten kapitaalgoederen (bedragen x € 1.000)	Klein onderhoud	Groot onderhoud	Investeringen
Wegen	247	1.035	965
Openbare verlichting	115	-	251
Riolering	858	-	1.765
Water	78	-	-
Groen	1.480	33	202
Civiele kunstwerken (bruggen)	113	75	562
Beschoeiingen	6	-	110
Gebouwen	106	307	-
Sportcomplexen	136	40	32
Totaal	3.139	1.490	3.887

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

In de paragraaf Financiering wordt de financieringsfunctie van de gemeente Koggenland toegelicht. De wet Financiering decentrale overheden (Fido) vormt het wettelijk kader voor de financiering. Daarnaast bevat de paragraaf de diverse verplichte onderdelen volgens het besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV).

Beleidsvoornemens

De treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en de daarmee samenhangende risico's. De uitgangspunten en richtlijnen voor het treasurybeleid zijn opgenomen in de Financiële verordening 2024 (artikel 19) en de regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn opgenomen in het Treasurystatuut 2019.

Ons treasurybeleid kent de volgende doelstellingen:

- het verzekeren van een blijvende toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities, voorwaarden en bedingen;
- bescherming van de gemeentelijke vermogens- en/of renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het verkleinen van de interne verwerkingskosten en de externe kosten bij het beheer van de geldstromen en de financiële posities;
- optimalisatie van de renteresultaten binnen de wettelijke kaders.

Risicobeheer

De Wet fido geeft de wettelijke kaders voor de treasuryfunctie van decentrale overheden. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat de gemeente voorzichtig moet omgaan met publieke middelen. Dit uit zich onder andere in de beheersing van renterisico's.

De Wet fido heeft voor de beheersing van renterisico's twee sturings- en verantwoordingsinstrumenten in het leven geroepen:

- Renterisiconorm
- Kasgeldlimiet

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om overmatige renterisico's op de vaste schuld (looptijd van een jaar of langer) te vermijden. De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn. Door een gelijkmatige opbouw van de leningportefeuille spreidt de gemeente het renterisico op de vaste schuld. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage van 20%. Het totaal van renteherzieningen en de aflossingen in een begrotingsjaar mag deze norm niet overschrijden.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Renterisico				
1 Renteherziening	0	0	0	0
2 Te betalen aflossing	1.124	1.124	1.124	1.124
3 Renterisico (1 + 2)	1.124	1.124	1.124	1.124
Renterisiconorm				
4a Omvang begroting 1 januari	86.134	85.321	106.279	84.610
4b Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4 = 4a x 4b	17.227	17.064	21.256	16.922
5a (4 > 3) Ruimte onder risiconorm	16.103	15.940	20.132	15.798
5b (3 > 4) Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0

De renterisiconorm wordt niet overschreden.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het maximale bedrag aan dat met vlottende middelen (looptijd korter dan een jaar) gefinancierd mag worden en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar. Wettelijk moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten.

Bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	
1 Omvang vlottende schuld	
Opgenomen gelden < 1 jaar	0
Schuld in rekening courant	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
Overige geldleningen (geen vaste schuld)	0
<i>Saldo</i>	<i>0</i>
2 Vlottende middelen	
Contante gelden in kas	0
Tegoeden in rekening courant	0
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
<i>Saldo</i>	<i>0</i>
3 Totaal netto vlottende schuld (1 -2)	0
Berekening	
4a Omvang begroting (lasten)	86.134
4b Percentage kasgeldlimiet	8,50%
<i>4 Omvang kasgeldlimiet (4a x 4b)</i>	<i>7.321</i>
5a (4 > 3) Ruimte onder kasgeldlimiet	7.321
5b (3 > 4) Overschrijding kasgeldlimiet	0

De gemeente heeft momenteel (september 2025) geen kasgeldleningen. De kasgeldlimiet voor de gemeente Koggenland bedraagt in 2026 € 7,3 miljoen. Bij het financieerbeleid in 2026 wordt rekening gehouden met deze limiet. De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente de komende jaren een renterisico over loopt, blijven binnen de norm.

Rente

Voor de toerekening van de rentelasten maakt de gemeente Koggenland gebruik van de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen.

Rentelasten

De rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de eventuele renteopbrengsten van overtollige middelen en verstrekte geldleningen.

Renteresultaat

De BBV schrijft voor dat de werkelijke rentelasten moeten worden toegerekend aan de taakvelden. Er kan een verschil ontstaan tussen het saldo van de rentelasten en de doorberekening van de rente. Dit ontstaat als er gewerkt wordt met een afronding van het percentage van de omslagrente. Dit is bij Koggenland niet het geval. Er is dan ook geen sprake van een renteresultaat.

Toerekening rente aan investeringen, grondexploitatie en taakvelden

De 'reële' (omslag)rente wordt in de begroting verwerkt. Middels onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Renteschema (x € 1.000)	Erbij/eraf	Bedrag	Bedrag
externe rentelasten over lange en korte financiering			490
externe rentebaten	-/-		0
Saldo rentelasten en rentebaten			490
Rente facilitair grondbedrijf	-/-	0	
Rente projectfinanciering	-/-	0	
Rentebaat doorverstrekte lening	+/+	0	
		0	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			490
rente over eigen vermogen	+/+		0
rente over voorzieningen	+/+		0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			490
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-		490
Renteresultaat op het taakveld Treasury			0

Financieringsbehoefte

In de begroting is in 2026 rekening met het aantrekken van een langlopende lening van € 10 miljoen (20 jaar/3,2%). De hierbij horende rentelast bedraagt € 320.000.

Onze huidige leningenportefeuille (exclusief de aan te trekken lening 2026) ziet er als volgt uit:

Lening (x € 1.000)	Oorspronkelijk Bedrag	Einddatum	1-1-2026 Saldo	Aflossing	31-12-2026 Saldo	2026 Rente
BNG (25 jaar)	3.100	2029	496	124	372	23
Overig (20 jaar)	10.000	2042	8.500	500	8.000	147
Totaal	13.100		8.996		8.372	170

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat de overtollige middelen van decentrale overheden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

Wel is er sprake van een drempel. De hoogte van de drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. Dit bedrag mag de decentrale overheid buiten de schatkist houden.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens op het gebied van bedrijfsvoering. Hieronder leest u dan ook de belangrijkste ontwikkelingen voor de thema's en vakgebieden Facilitair, Personeel en organisatie, Informatievoorziening, Financiën en control, Inkoop en juridische zaken en tot slot Communicatie.

Facilitair

Komend jaar is het eerste jaar dat volledig gebruik gemaakt wordt van het vernieuwde gemeentehuis. De eerste ervaringen zijn positief. De ervaringen op langere termijn zullen we komend jaar op doen. Wat is het effect van de bibliotheek in het gemeentehuis, hoe ervaren de gebruikers (inwoners, bestuur, medewerkers, bezoekers) het vernieuwde gemeentehuis, lopen we nog tegen onvoorziene zaken aan? Onze faciliterende dienstverlening passen we, waar mogelijk, aan op de ervaringen.

HRM

Organisatieontwikkeling

De Koggenlandse samenleving is continu in ontwikkeling. Als gemeente is het belangrijk dat we weten wat er speelt in de samenleving en we dichtbij onze inwoners staan als dat nodig is. Weten wat er gebeurt in de dorpen, wat ondernemers nodig hebben en zorgen er samen voor dat onze dorpen leefbaar blijven. Deze werkwijze vraagt iets van onze organisatie en medewerkers. In 2026 brengen we deze koers verder tot uitvoering in de organisatie. Het op pad gaan, naar buiten, vraagt iets van onze medewerkers, waar we stap voor stap als organisatie in willen groeien. We worden in deze koers gesteund door de uitkomsten van het cultuuronderzoek en medewerker onderzoek.

De verbouwing van het gemeentehuis wordt in 2026 afgerond, waarbij de open inrichting van het gemeentehuis zorgt voor ontmoetingen en verbinding tussen collega's van verschillende teams en afdelingen. In 2026 werken aan de herijking van het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers. Door nieuwe medewerkers direct mee nemen in onze manier van werken willen we dat zij deze koers naar buiten gaan versterken. Verder werken we aan de doorontwikkeling van het HR systeem, de samenwerking met de salarisadministratie en bevordering van de kwaliteit en het verkrijgen stuur- en verantwoordingsinformatie om de formatie en bezetting beter te alloceren. In de begroting is een onzekerheid in de loonkosten ontdekt. In 2025 en 2026 worden acties ondernomen om grip te krijgen op de loonkosten en salarisadministratie.

Loonkosten en externe inhuur

De loonkosten voor 2026 bedragen € 20.881.141,00 (inclusief cao verhoging 2025 en 2026). Ten opzichte van 2025 stijgen de loonkosten met € 1.480.847,00. Deze stijging komt voort uit de cao verhoging (cao gemeenten 2025-2027), structurele en incidentele uitbreiding van de formatie voor 2026 en een verhoging van de raadsvergoeding. Daartegenover staat dat er incidentele formatie uit 2025 vervalt in de begroting 2026 en op de loonkosten in mindering is gebracht.

Voor 2026 is 3,2% van de loonkosten begroot voor externe inhuur. Deze externe inhuur wordt ingezet voor de vervanging wegens ziekteverzuim en verlof en voor de bezetting van het zwembad Buitenmeere en het Koggenbad. Externe inhuur die in het lopende jaar plaatsvindt voor de invulling van formatieplaatsen wordt gedekt binnen de vacatureruimte. Externe inhuur met dekking uit investeringskredieten is niet meegenomen in dit percentage.

Opleiding en ontwikkeling

De arbeidsmarkt is nog steeds erg krap. We merken dat zelf ook in het aantal reacties die we ontvangen op onze vacatures. Ook in 2026 blijven we werken aan onze arbeidsmarktcommunicatie om ervoor te zorgen dat we onze openstaande functies kunnen invullen. Daarnaast zorgen we ervoor dat we een aantrekkelijk werkgever blijven. In werkinhoud en resultaten die we voor de Koggenlanders behalen, maar ook in de werksfeer.

Toch vraagt de krappe arbeidsmarkt ook naar creatieve oplossingen. Wanneer we geen ervaren medewerker kunnen werven gaan we kijken hoe we een minder ervaren medewerker kunnen binnen halen en laten ontwikkelen. Dit vraagt enerzijds dat we blijven investeren in onze medewerkers via opleidingen, bijvoorbeeld via de Westfriesland Academie. Anderzijds ook naar de begeleiding en sturing vanuit het management.

Om als werkgever te blijven investeren in de ontwikkeling van onze medewerkers en kwaliteit te blijven leveren in onze dienstverlening groeit het opleidingsbudget vanaf 2026 stapsgewijs naar 2% van de loonsom. Voor 2026 stijgt het opleidingsbudget daarom met € 38.700 (incl. prijsindexatie) naar € 362.427.

Informatievoorziening

Ontwikkeling SSC DeSom

De opdracht voor SSC DeSom is om vanaf 1 januari 2026 een nieuw dienstverleningsconcept te leveren: DeSom 2.0. Verwachting is dat de hiervoor benodigde transitie nog niet volledig afgerond zal zijn. Ook in 2026 zal nog aan de transitie worden gewerkt.

In de begroting van SSC DeSom zijn uitsluitend de kosten van de basisdienstverlening opgenomen, op basis van de huidige inzichten en daaruit voortvloeiende aannames. De kosten voor aanvullende diensten worden één op één met de gemeente verrekend, conform de vernieuwde verrekeningssystematiek.

Informatiemanagement

In 2026 werkt gemeente Koggenland verder aan het realiseren van moderne dienstverlening aan inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners. Met moderne bedrijfsvoering wordt hieraan bijgedragen, waarbij rekening wordt gehouden met burgers en ondernemers die minder digitaal vaardig zijn. Er wordt niet alleen gekeken vanuit de techniek, maar juist naar het samenbrengen van de inzichten vanuit processen, data/informatie, organisatie en mens.

Concreet zijn de grootste ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening in 2026 als volgt. Begin januari gaat de nieuwe applicatie voor de financiële administratie live. Daarna vindt verdere inrichting en gebruik plaats. De oude applicatie moet nog een jaar lang in de lucht blijven, om het financiële jaar 2025 netjes af te kunnen sluiten. Op het gebied van belastingen wordt gekeken naar een nieuw taxatiepakket, omdat de ondersteuning van de leverancier op het huidige pakket eindigt. Ook wordt de toekomstbestendigheid van het centrale document management systeem / zaaksysteem van de gemeente onderzocht. Op het gebied van de digitale werkplek krijgen alle medewerkers een nieuwe werkomgeving, die de Citrix-werkomgeving moet vervangen. Daarnaast worden kleinere ontwikkelingen volgens Informatieplan 2026 uitgevoerd, zoals aanpassingen aan applicaties vanwege nieuwe wet- en regelgeving.

Overbrenging naar het Westfries Archief

Er is een faseringsplan gemaakt om o.a. de aanwezige fysieke bouwvergunningen (inclusief constructie en sterkte berekeningen) van de gemeente Koggenland en haar voorgangers gedigitaliseerd over te brengen naar het Westfries Archief. Dit digitaliseringsproject is gestart in 2024 en zal zijn afgerond in 2030.

Informatiebeveiliging

In het tweede kwartaal van 2026 wordt de Europese richtlijn Netwerk- en Informatiebeveiliging (NIS2) opgenomen in de Nederlandse Cyberbeveiligingswet. Deze wet stelt hogere eisen aan netwerk- en informatiesystemen. Voor de gemeente Koggenland betekent dit nieuwe verplichtingen op het gebied van risicobeheer, incidentmelding, leveranciersbeheer en continuïteitsplanning.

De voorbereidingen zijn de afgelopen jaren gestart. Het plan van aanpak NIS2, vastgesteld in januari 2024 en de doorlopende implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) vormen hiervoor een stevige basis. In 2025 is gewerkt aan verder professionaliseren van processen, het vergroten van bewustwording en het verbeteren van monitoring. Het doel om volwassenheidsniveau 4 te behalen volgens het Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid wordt in 2026 geborgd en verder uitgebouwd.

In 2026 wordt extra aandacht besteed aan ketenbeveiliging en het structureel toetsen van leveranciers op hun beveiligingsniveau. Het nieuwe Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid en het fysieke toegangsbeleid, waarvan de ontwikkeling in 2025 is gestart, worden in 2026 vastgesteld en geïmplementeerd. Deze documenten leggen de kaders vast voor zowel digitale als fysieke beveiliging en beschrijven taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

SSC DeSom blijft een belangrijke rol spelen bij de uitvoering van het meerjaren uitvoeringsplan voor informatiebeveiliging. Lopende projecten worden in 2026 voortgezet. Periodieke voortgangsrapportages zorgen voor transparantie en verantwoording. Daarnaast wordt rekening gehouden met nieuwe technologische en juridische ontwikkelingen, zoals de implementatie van de AI Act, die aanvullende eisen stelt aan het gebruik van data en kunstmatige intelligentie.

ENSIA

In 2026 zetten wij voort met het waarborgen van betrouwbare en veilige dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers. Jaarlijks leggen wij via de ENSIA-methode verantwoording af over de informatiebeveiliging en datakwaliteit van belangrijke systemen, zoals BRP, Reisdocumenten, Suwinet, DigiD, BAG, BGT en BRO. Deze rapportages bieden de gemeenteraad en toezichthouders inzicht in de naleving van wet- en regelgeving en de veiligheid van onze gegevensverwerking.

Per 2025 zijn er belangrijke wijzigingen doorgevoerd die ook voor 2026 relevant blijven. Zo is er bij DigiD meer keuzevrijheid in de manier van auditeren, wat zorgt voor meer flexibiliteit. Gemeente Koggenland heeft gekozen voor een methode waarbij de toetsing direct door de auditor wordt uitgevoerd. Daarnaast wordt de verantwoording over BRP en Reisdocumenten eenvoudiger, omdat toezichthouders de gegevens automatisch kunnen verwerken in de Kwaliteitsmonitor.

Vanaf 2026 zijn wij daarnaast verplicht om de werking aan te tonen van zeven nieuwe normen die zijn opgenomen in de Verantwoordingsrichtlijn Suwinet (GeVS) 2025.

Privacy

Op basis van het jaarplan privacy heeft de gemeente in 2025 gewerkt aan de verbetering van haar privacybeleid. Dit verbetertraject loopt door in 2026. In 2026 zal de gemeente haar privacybeleid verder ontwikkelen aan de hand van een vijftal privacy pijlers; beleidsvorming, bewustwording, monitoring, privacy-instrumenten en informatiebeveiliging.

Ook zal in 2026 nadere aandacht uitgaan naar de implementatie van veranderende en nieuwe privacy wetgeving. Denk hierbij aan de verdere implementatie van de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden, de Wet PARTA (radicalisering en extremisme), de Wat aanpak meervoudige problematiek sociaal domein én de AI-act. Als onderdeel van het jaarplan zal privacy de organisatie worden ondersteund in het verantwoordbaar gebruik van AI en algoritmen.

Daarbij houdt de gemeente Koggenland het doel om de gemeentelijke processen overeenkomstig de AVG uit te voeren. Dit vraagt doorlopend aandacht. Uit de laatste controle van de FG blijkt dat er verbetering nodig is op een aantal privacy-instrumenten zoals het register van verwerkingsactiviteiten, de procedure datalekken, de uitvoering van DPIA's én het aantoonbaar 'privacy proof' werken. Het doel voor 2026 is om op deze onderdelen verbeteringen door te voeren. Om dit ambitieuze doel te realiseren, wordt een jaarplan opgesteld op basis van de genoemde privacy pijlers.

Rechtmatigheid

Administratieve organisatie en interne beheersing

In 2025 is in het Verbijzonderde Interne Controle Plan dat geldt van 2025 tot en met 2028, ingezet op het vergroten van de interne beheersing binnen de organisatie door het gefaseerd doorgroeien van volledig gegevensgerichte controles naar volledig systeemgerichte controles. Om deze groei mogelijk te maken is tevens in het plan de rolverdeling tussen de drie lijnen van het 'Drie-lijnen-model' naar de Koggenlandse organisatiestructuur beschreven.

Dit model biedt een raamwerk voor het organiseren van processen en het bevorderen van samenwerking binnen verschillende lagen van een organisatie. Het geeft inzicht in de mate van grip op de organisatie en hoe goed risico's worden beheerst. Door deze aanpak ontstaat er meer duidelijkheid over de kwaliteit en beheersing van processen, wat het mogelijk maakt om gericht te sturen. Het betreft een procesgerichte manier van werken, waarbij het realiseren van doelstellingen en het integreren van risicobeheersing centraal staan.

Rechtmatigheidsverantwoording

Een goede interne beheersing stelt het college in staat om voldoende zekerheid te bieden voor het afleggen van een rechtmatigheidsverklaring. Deze verklaring is voor het eerst in 2024 afgelegd over het boekjaar 2023.

Financiën

Vervanging Financieel Pakket

Per januari 2026 wordt het huidige financiële pakket vervangen. In het eerste kwartaal van 2025 is de aanbesteding afgerond en is er in het tweede kwartaal gestart met een periode van intensieve afstemming tussen de leverancier en de gemeente Koggenland. Het doel is dat de kernprocessen van de financiële administratie efficiënter verwerkt kunnen worden met faciliteiten/tools van het heden. Dit zal moeten bijdragen dat de (lokale) ondernemers of inwoners (nog) sneller hun rekening betaald zien worden door de gemeente Koggenland. Ook zal de optimalisatie eraan bijdragen dat het nieuwe pakket gebruiksvriendelijker wordt voor het interne gebruik voor bij voorbeeld de budgethouders. Er zijn actuele dashboards beschikbaar zoals budgetrapportages en doorlooptijden. De verwachte trend is dat er een verschuiving plaats zal vinden van het inbrengen van gegevens naar het analyseren en beoordelen van gegevens. Met deze verschuiving zullen wij (nog) beter financieel in control komen én helpt het ons om grip te kunnen houden op de gemeentelijke financiën.

Doorontwikkeling horizontaal toezicht vanuit de Belastingdienst

In 2026 wordt een vervolg gegeven aan de doorontwikkeling van het horizontaal toezicht vanuit de Belastingdienst. Het doel is om de fiscale risico's te verlagen en verder fiscaal bewustzijn te creëren binnen de organisatie. De aandachtsgebieden van de Belastingdienst richten zich onder andere op de inhuur van personeel, juiste en tijdige BTW-aangiftes, loonheffing (waaronder de werkkostenregeling) en het beheren van het wagenpark. Tegelijkertijd is het lastig om de fiscale expertise in huis te halen. Momenteel laten we ons bijstaan door externe fiscalisten, dit wordt voortgezet in 2026.

Juridische zaken

In 2025 is het team juridische zaken onvoldoende toegekomen aan het verbeteren van de juridische kwaliteitszorg binnen de organisatie. Daarom staat dit voor 2026 op het programma. Het doel van juridische kwaliteitszorg is om de juridische kwaliteit van handelen te verbeteren op een manier die vriendelijk is voor onze inwoners en ondernemers en collega's. Daarnaast zal ook in 2026 de Wet Open Overheid (WOO) weer tijd en aandacht vragen, zowel op de verdere ontwikkeling van de WOO als uitvoering geven aan de WOO-verzoeken.

Communicatie

Het doel voor 2026 is om met een open en actieve houding te werken aan de uitvoering van het communicatiebeleid. Team Communicatie blijft inzetten op het versterken van zowel digitale als analoge communicatie, en vervult een sleutelrol in het verbinden, informeren en betrekken van inwoners en ondernemers. Ook ligt de focus op de gemeenteraadsverkiezingen, de positionering van een nieuw college en op het werken volgens een vernieuwde communicatievisie en de uitwerking daarvan.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Koggenland werkt met andere partijen samen om haar doelstellingen te bereiken. Gemeenten besteden steeds meer en steeds grotere taken uit aan andere partijen, maar de gemeente blijft wel verantwoordelijk voor de taken die de verbonden partijen uitvoeren. De gemeenteraad moet daarom goed in beeld hebben welke bijdrage een verbonden partij levert en welke risico's daarmee gepaard gaan.

Informatie over verbonden partijen is te vinden in het programmaplan en in deze paragraaf. Bij de programma's staat toegelicht welke bijdragen de verbonden partijen leveren aan de beleidsdoelen van de gemeente. De paragraaf bevat aanvullende informatie. Dit conform het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies.

Wat is een verbonden partij

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Er is sprake van een bestuurlijk belang als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

De term financieel belang wil zeggen dat een gemeente financiële middelen heeft bijgedragen aan de verbonden partij. Bij een privaatrechtelijk rechtspersoon zoals een stichting, NV of een BV kunnen bij een faillissement de schulden niet verhaald worden op de gemeente. Bij een GR zijn de deelnemers gehouden om eventuele tekorten aan te zuiveren.

Soorten verbonden partijen

Verbonden partijen kun je onderverdelen in:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties;
- Stichtingen en verenigingen;
- Overige verbonden partijen;

Bij vennootschappen, coöperaties, stichtingen en verenigingen wordt ook wel de term deelneming gebruikt. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen waarin de gemeente Koggenland participeert.

Visie en beleidsvoornemens

Regionale samenwerking

Niet alleen de colleges en de ambtelijke organisaties werken samen, maar ook de zeven Westfriesse gemeenteraden. Door het stellen van gezamenlijke Westfriesse kaders voor regionale samenwerking ontstaat meer grip en sturing op regionale samenwerking door de raden. Dit draagt bij aan de betrokkenheid van de raden en daarmee aan de effectiviteit van regionale samenwerking. Zo zijn er de Westfriesse 5, de Hoornse 10 en het Pact van Westfriesland.

Westfriesse 5

De Westfriesse 5 zijn vijf uitgangspunten die voor de regionale samenwerking gelden.

De Hoornse 10

De Hoornse 10 betreffen tien spelregels die specifiek van toepassing zijn op de interactie met de gemeenschappelijke regelingen.

Pact van Westfriesland

In 2013 hebben de Westfriesse gemeenten (Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec) het eerste Pact Westfriesland gesloten.

Met het Pact 7.1 (7 gemeenten, 1 doel) geeft Westfriesland een nieuwe impuls aan de regionale samenwerking. Eind 2018 hebben de Westfriesse gemeenteraden een intentieverklaring vastgesteld, met de ambitie: "Westfriesland behoort tot de top 10 van meest aantrekkelijke regio's waar welvaart

en welzijn, een florerende duurzame economie en een rechtvaardig sociaal beleid de belangrijkste prioriteiten zijn.”

Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen

Notitie Informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen

Op 5 februari 2018 heeft de gemeenteraad de notitie Informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen vastgesteld. In deze notitie zijn allerlei voorstellen gedaan die betrekking hebben op de schriftelijke informatievoorziening, procedureafspraken en formele besluitvorming (zoals onder andere zienswijzeprocedure kadernota, toegankelijk maken stukken algemeen bestuursvergaderingen en de betrokkenheid van de raadsleden te faciliteren door bijvoorbeeld werkbezoeken).

Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR)

Op 25 februari 2019 heeft de gemeenteraad de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR) vastgesteld. Door de vaststelling van deze uitgangspunten wordt een eenvoudige en eenduidige aanpak in de omgang met de gemeenschappelijke regelingen in de gemeenten in Noord-Holland Noord mogelijk gemaakt.

De in 2019 afgesproken systematiek wordt geëvalueerd en geactualiseerd. Naast ambtelijke inbreng zal er ook input gevraagd worden bij de raden, colleges en gemeenschappelijke regelingen.

Bijdragen aan verbonden partijen

Onderstaande tabel laat de bijdrage aan de verbonden partijen zien. De bedragen zijn afkomstig uit de ingediende jaarstukken en begrotingen van de desbetreffende verbonden partij.

Bedragen x € 1.000

Verbonden partij	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Gemeenschappelijke regelingen	5.836	6.315	6.988
Archeologie Westfriesland	16	13	28
Afvalbedrijf Westfriesland (ABWF)	8	8	8
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD HN)	1.430	1.491	1.613
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	233	243	566
Ondersteuning bestuurlijke Samenwerking Westfriesland	79	83	89
Recreatieschap Westfriesland (RSW)	158	167	181
Shared Service Center DeSom (SSC DeSom)	1.278	1.305	1.266
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN)	1.706	1.876	1.980
WerkSaam Westfriesland	704	884	1.002
Westfries Archief	224	245	255
Vennootschappen en coöperaties	57	53	57
NV Alliander	0	0	0
NV Bank Nederlandse Gemeenten	0	0	0
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	57	53	57
Totaal gemeentelijke bijdrage	5.893	6.368	7.045

Gemeenschappelijke regelingen

De bedragen opgenomen in de tabellen voor het eigen vermogen (EV) en vreemd vermogen (VV) voor zijn afkomstig uit de jaarstukken en begrotingen van de desbetreffende verbonden partijen.

	Archeologie Westfriesland (AWF)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (regeling zonder meer)
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Schagen, en Stede Broec, Texel en Koggenland
Bestuurlijk belang	Niet van toepassing, accent van deze regeling ligt meer op beleidsafstemming of coördinatie.
Financieel belang	Proportionele bijdrage in de kosten van uitgevoerde archeologische werkzaamheden. Bijdrage 2026 € 28.000

	Archeologie Westfriesland (AWF)
Relatie programma en taakveld	Programma 5 Onderwijs, sport en cultuur, taakveld 5.4 Musea
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van deze regeling is om op beleidsmatig en uitvoerend niveau gezamenlijke belangen te behartigen op het gebied van archeologie.
Risico's	Geen risico's 2026 bekend.

AWF betreft een 'regeling zonder meer'. Een gemeenschappelijke regeling zonder meer vindt zijn grondslag in de Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 1) en bevat niet meer dan het maken van afspraken op basis waarvan wordt samengewerkt zonder dat een rechtspersoon of een eigen bestuur hoeft te worden opgericht of met een eigen begroting moeten worden gewerkt. Om deze reden kan dan ook geen inzicht gegeven worden in het vermogen van deze regeling.

	Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Bovenkarspel
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Financieel belang	Jaarlijkse vaste bijdrage Bijdrage 2026 € 8.000
Relatie programma en taakveld	Programma 7 Volksgezondheid en milieu, taakveld 7.4 Milieubeheer.
Doelstelling en openbaar belang	Het ABWF is verantwoordelijk voor afstemming afvalbeleid, dienstverleningsovereenkomst en aandeelhouderszaken HVC en beheert de voormalige stortplaats in Westwoud.
Risico's	Ondersteuning (personeel en huisvesting) en stortplaats Westwoud.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2024	46	1.513	1.492	80	1.467 V
B2025	74	98	1.436	1.386	24 V
B2026	1.538	1.521	27	31	40 V

	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Alkmaar
Deelnemende partijen	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Koggenland
Bestuurlijk belang	Lid van het Algemeen en Dagelijks bestuur
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2026 € 1.613.000 (GR-taken)
Relatie programma en taakveld	Programma 7 Volksgezondheid en milieu, taakveld 7.1 Volksgezondheid
Doelstelling en openbaar belang	Het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van alle inwoners in Noord-Holland Noord. Dit gebeurt door: Gezondheidsrisico's en onveiligheid te signaleren en de inzichten hierover actief te verspreiden; Beschermen tegen natuurlijke of opzettelijke bedreigingen van de volksgezondheid met preventie, bestrijding en voorlichting; Bevorderen individueel en collectief gezond gedrag en preventief beleid van gemeenten en andere spelers in de gezondheidszorg.

	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)
Risico's	Risico's GR-taken: frictiekosten door bezuinigingsopgave gemeenten, verbetering basispakket JGZ, ziekteverzuim JGZ, implementatie ICT-applicaties, hogere instroom Veilig Thuis en seksuele gezondheid. Risico's aanvullende diensten: medische arrestantenzorg, infectieziektebestrijding en pandamedische paraatheid.

Bedragen x € 1.000	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2024	2.110	1.910	23.835	28.055	75 V
B2025	2.152	2.387	23.835	23.835	180 V
B2026	750	807	28.146	28.146	0 V

	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel, provincie Noord-Holland en Koggenland
Bestuurlijk belang	Lid van het Algemeen bestuur
Financieel belang	Jaarlijkse vaste bijdrage. Bijdrage 2026 € 566.000
Relatie programma en taakveld	Programma 7 Volksgezondheid en milieu, taakveld 7.4 Milieubeheer
Doelstelling en openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Risico's	Claims, datalek van geregistreerde gegevens, aanbestedingsrisico's en projecten ten laste van het rekeningresultaat.

Bedragen x € 1.000	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2024	4.188	3.566	5.837	6.759	1.690 V
B2025	2.446	2.446	5.421	5.421	0
B2026	1.025	1.025	6.805	6.805	0

	Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking Westfriesland (OBSW)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (centrumgemeente-constructie)
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Bestuurlijk belang	Niet van toepassing, accent van deze regeling ligt meer op beleidsafstemming of coördinatie.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2026 € 89.000
Relatie programma en taakveld	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 0.1 bestuur
Doelstelling en openbaar belang	Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op

	Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking Westfriesland (OBSW)
	een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. Er zijn de volgende portefeuillehoudersoverleggen: • Madivosa (Maatschappelijke • Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden); • VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie); • ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken). Aan deze regeling zijn de volgende taken toegevoegd: ○ Regionale urgentiecommissie huisvesting; ○ Coördinatie regionaal jeugdbeleid; ○ Doelgroepenvervoer voor Westfriesland; ○ Pact van Westfriesland.
Risico's	Er zijn voor 2026 geen risico's bekend.

OBSW is een gemeenschappelijke regeling met de constructie van een centrumgemeente. Deze constructie is eenvoudiger en relatief makkelijk te organiseren. Er hoeft geen nieuwe organisatie te worden opgezet. Om deze reden kan dan ook geen inzicht gegeven worden het vermogen van deze regeling.

	Recreatieschap Westfriesland (RSW)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Bovenkarspel
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2026 € 181.000
Relatie programma en taakveld	Programma 3 Beheer openbare ruimte, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Doelstelling en openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied.
Risico's	Langdurige afwezigheid van werknemer door ziekte, beëindiging overeenkomst door verhuurders/pachters, imagoschade, gevolgen klimaatverandering en aansprakelijk openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte.

Bedragen x € 1.000	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2024	1.675	1.548	1.523	1.410	18 V
B2025	1.633	1.571	1.043	1.706	0
B2026	1.578	1.514	1.638	2.094	0

	Shared Service Center DeSom
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Wognum
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2026 € 1.266.000
Relatie programma en taakveld	Programma Dienstverlening en bestuur, taakveld 0.4 Overhead
Doelstelling en openbaar belang	Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte

	Shared Service Center DeSom
	bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.
Risico's	Cyberaanvallen/cybercriminaliteit, geen goede centrale regie en beveiliging op SAAS oplossingen, incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers, ontvlechting van WerkSaam, beëindiging contracten met leveranciers, tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

Bedragen x € 1.000	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2024	111	147	4.435	4.351	127 N
B2025	111	111	4.163	3.499	0
B2026	47	47	3.746	3.135	0

	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Alkmaar
Deelnemende partijen	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel, Koggenland
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2026 € 1.980.000
Relatie programma en taakveld	Programma 2 Veiligheid, taakveld 1.1 crisisbeheersing en brandweer, 1.2 Openbare orde en veiligheid en Programma 7, taakveld 7.1 Volksgezondheidszorg
Doelstelling en openbaar belang	Het behartigen van de belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. Daarnaast richt de Veiligheidsregio zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen.
Risico's	Brandweervrijwilligers gaan van rechtswege over in een arbeidsovereenkomst, langdurige uitval, IT-dreigingen, tekort ambulanceverpleegkundigen, materiele en personele schade bij omvangrijke incidenten en aanbestedingsclaim.

Bedragen x € 1.000	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2024	5.333	5.135	42.613	48.362	207 V
B2025	4.690	4.851	57.230	59.415	0
B2026	4.701	4.979	63.768	70.122	0

	WerkSaam Westfriesland
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van een verdeelsleutel (op basis van aantal inwoners en uitkeringsgerechtigden). Bijdrage bedrijfsvoering 2026 € 1.002.000
Relatie programma en taakveld	Programma 6 Sociaal domein, taakveld 6.1 Inkomensregelingen
Doelstelling en openbaar belang	WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet, Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW), Inkomensvoorzieningen voor oudere en arbeidsongeschikte werknemers en zelfstandigen (IOAW en IOAZ), het bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz), Laaggeletterdheid volgens de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) en de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO) uit voor de Westfriesse gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven.
Risico's	Resultaat Leerwerk-bedrijven, wegvallen incidentele dekking, externe factoren, uitvoeringstaken Wet Inburgering, mogelijke bezuinigingen, bijdrage GR en gemeentefonds en additionele werkplekken beschut.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2024	10.045	9.934	11.449	21.682	1.875 V
B2025	8.394	8.533	11.474	11.532	0
B2026	7.294	6.676	11.931	12.018	0

	Westfries Archief (WFA)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2026 € 255.000
Relatie programma en taakveld	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 5.4 Musea
Doelstelling en openbaar belang	De zorg, bewaring en het beheer van oude archieven van de aangesloten gemeenten en gemeenschappelijk regelingen. Daarnaast houdt het WFA toezicht op het beheer van nog niet overgedragen archieven, geeft adviezen en inspecteert de uitvoering van het archiefbeheer van de aangesloten gemeenten en haar gemeenschappelijke regelingen.
Risico's	Een ramp of een crisis, een langdurig zieke medewerker, sterke verhoging energiekosten door de klimaatinstallatie, cyberaanvallen en ongeluk bezoeker/personeel met mogelijk letsel en defect van kritische bedrijfsmiddelen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2024	300	450	398	575	250 V
B2025	200	100	niet bekend	398	0
B2026	350	250	niet bekend	575	0

Deelnemingen

	Alliander NV
Rechtsvorm	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	Arnhem
Deelnemende partijen	De aandelen van Alliander zijn in handen van de provincies en gemeenten
Bestuurlijk belang	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 125.049 aandelen
Financieel belang	Jaarlijks wordt dividend verstrekt over de in bezit zijnde aandelen. De nominale waarde van de aandelen bedraagt € 5 per aandeel.
Relatie programma en taakveld	Hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen, taakveld 0.5 Treasury
Doelstelling en openbaar belang	Is een netwerkbedrijf energievoorziening en is bezig met de voorbereiding op de toekomst voor duurzame en heeft hoogwaardige kennis van energienetwerken, - energietechniek en innovaties.
Risico's	Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de aandelen.

	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	4.470 mln	4.570 mln	5.730 mln	6.122 mln	205 mln V
JR2023	4.570 mln	4.749 mln	6.122 mln	6.897 mln	267 mln V
JR2024	4.749 mln	6.038 mln	6.897 mln	6.918 mln	978 mln V

	Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
Rechtsvorm	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	Den Haag
Deelnemende partijen	Gemeenten, provincies, één hoogheemraadschap en de Nederlandse staat
Bestuurlijk belang	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 29.016 aandelen.
Financieel belang	Jaarlijks wordt dividend verstrekt over de in bezit zijnde aandelen. De nominale waarde van de aandelen bedraagt € 2,50 per aandeel.
Relatie programma en taakveld	Hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen, taakveld 0.5 Treasury.
Doelstelling en openbaar belang	De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten voor de realisatie van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Risico's	Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de aandelen.

	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	5.062 mln	4.615 mln	143.995 mln	107.459 mln	300 mln V
JR2023	4.615 mln	4.721 mln	107.459 mln	110.819 mln	254 mln V
JR2024	4.721 mln	4.777 mln	110.819 mln	123.614 mln	294 mln V

	Huisvuilcentrale NV (HVC)
Rechtsvorm	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Deelnemende partijen	Gemeenten en waterschappen
Bestuurlijk belang	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 36 aandelen.
Financieel belang	De nominale waarde van de aandelen bedraagt € 45,45 per aandeel.
Relatie programma en taakveld	Programma 7 Volksgezondheid en milieu, taakveld 7.3 Afval
Risico's	Veiligheid, betrouwbaarheid en continuïteit van de installaties, schommelingen prijzen grondstoffen/transport en levering materieel, impact overheidsmaatregelen en klimaatrisico.

	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	168 mln	198 mln	761 mln	879 mln	28 mln V
JR2023	198 mln	231 mln	879 mln	802 mln	35 mln V
JR2024	231 mln	256 mln	802 mln	828 mln	24 mln V

	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord
Rechtsvorm	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Deelnemende partijen	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland
Bestuurlijk belang	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 990 aandelen.
Financieel belang	De nominale waarde van het aandeel. Deze bedraagt € 1 per aandeel. Overige informatie: Het Ontwikkelingsbedrijf ontvangt een subsidiebijdrage. De raming voor 2026 bedraagt € 57.000.
Relatie programma en taakveld	Programma 4 Economie, taakveld 4.1 Economische ontwikkeling
Doelstelling en openbaar belang	Bevorderen onderlinge samenwerking binnen de regio waardoor efficiënter aan economische doelstellingen gewerkt wordt en stimulering van de economische structuur en daarmee de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord.
Risico's	Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de aandelen.

Bedragen x € 1.000	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	1.239	1.279	2.747	3.699	41 V
JR2023	1.279	1.204	3.699	3.628	76 V
JR2024	1.204	1.225	3.628	4.252	21 N

Paragraaf 7 Grondbeleid

Inleiding

Met het gemeentelijk grondbeleid wordt de ruimtelijke ontwikkelingen gefaciliteerd. Waar nodig of mogelijk past de gemeente actief grondbeleid toe om zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende aanbod te realiseren van woningen, bedrijfsruimte en voorzieningen.

In deze paragraaf vindt u de volgende onderdelen;

- een visie op het grondbeleid van de gemeente, in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een omschrijving van hoe de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstnemering;
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie op het grondbeleid

Het grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke doelstellingen en ambities te verwezenlijken. De doelstelling is dan ook door middel van het grondbeleid maatschappelijke doelstellingen en ambities te realiseren.

Met het grondbeleid kan de gemeente invloed uitoefenen op de wijze waarop de grond wordt gebruikt. Sturing van het grondgebruik door middel van grondbeleid is wenselijk, omdat het kan bijdragen aan de verwezenlijking van publieke doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, zorg, onderwijs, sport, infrastructuur, werkgelegenheid, milieu, financiën, enzovoort.

Grondbeleid

De gemeente Koggenland voert een situationeel grondbeleid. Dit betekent dat per locatie wordt beoordeeld welk instrument het meest passend is: actief of faciliterend grondbeleid. Wanneer een initiatiefnemer de volledige eigendom van een locatie heeft, ligt faciliterend grondbeleid voor de hand. In gevallen waarin de gemeente (mede)eigenaar is van de grond, is actief grondbeleid een geschikt instrument.

Het doel van dit grondbeleid is het faciliteren van ruimtelijke ontwikkelingen die bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelen, zoals woningbouw, duurzaamheid en een aantrekkelijke leefomgeving. Door situationeel te kiezen tussen actief en faciliterend grondbeleid kan de gemeente flexibel inspelen op kansen en ontwikkelingen in het fysieke domein.

De grondposities waar het grondbeleid op van toepassing is, zijn als volgt onder te brengen:

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Bij bouwgrond in exploitatie (BIE) heeft de gemeente de gronden in eigendom. De gemeenteraad stelt een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting vast en opent daarmee een BIE. De grondexploitatiebegroting is de financiële vertaling van het complex met in tijd gefaseerde kosten en baten.

Publiek Private Samenwerking (PPS)

Bij een publiek-private samenwerking zijn er bij de ontwikkeling meerdere grondeigenaren, waaronder de gemeente. Er wordt dan een (samenwerkings-)overeenkomst opgesteld tussen de partijen, evenals een gezamenlijke grondexploitatie. De partijen participeren hierin naar rato van hun inbreng. In Koggenland is de woningbouwontwikkeling Tuindersweijde Zuid een Publiek Private Samenwerking (PPS).

Faciliterend grondbeleid

Bij nieuwe ontwikkelingen voor woningbouw of bedrijven waar de gemeente geen eigendom heeft, wordt een faciliterend grondbeleid gehanteerd. De gemeente ondersteunt de initiatiefnemer bij hun ontwikkeling en voert alleen de taken uit die exclusief door de gemeente kunnen worden uitgevoerd, zoals het vaststellen van het omgevingsplan. De initiatiefnemer draagt de risico's en de kosten van de

voorbereiding en uitvoering. De kosten die de gemeente maakt om haar taken uit te voeren, worden verhaald volgens de regels van de Omgevingswet. De gemeente is wettelijk verplicht om deze kosten te verhalen.

Materiële Vaste Activa (MVA) - overige gronden

De gemeente bezit naast de reeds in exploitatie genomen gronden ook gronden die nog niet in exploitatie zijn genomen. Deze gronden zijn opgenomen onder de materiële vaste activa tegen de verkrijgingsprijs. In de toekomst kunnen deze gronden worden ingebracht in lopende of nieuwe grondexploitaties.

Actualisatie grondexploitaties

(x € 1.000) Grondexploitatie	Verwacht eindjaar	Boekwaarde 31-12-2024	V/N	Verwachte kosten	Verwachte opbrengsten	Verwacht resultaat	V/N
Lijsbeth Tijs	2025	-464	V	496	103	-71	V
De Tuinen	2029	1.927	N	3.600	10.547	-5.020	V
Tuindersweijde Zuid	2032	5.129	N	2.506	12.526	-4.891	V
Avenhorn West	2029	2.164	N	12.826	21.419	-6.429	V
Zuidermeer de Omloop	2026	-688	V	548	0	-140	V
Het Veer	2026	405	N	1.279	2.010	-326	V
Saldo		8.473	N	21.255	46.605	-16.877	V

Planning voor de grondexploitaties in 2026

Lijsbeth Tijs - Berkhout

In 2025 zijn de laatste zes huurwoningen toegewezen en worden de resterende werkzaamheden voor het woonrijp maken van de openbare ruimte afgerond. Hiermee is de inrichting van de openbare ruimte definitief voltooid. Naar verwachting wordt de grondexploitatie eind 2025 afgesloten.

De Tuinen deel 2 - Ursem

De gronden van fase 2 en 3 zijn in 2025 uitgegeven. Naar verwachting worden in 2026 de eerste woningen opgeleverd, waarna het woonrijp maken van de openbare ruimte zal starten. De gronduitgifte van fase 4 staat gepland voor 2028. Aansluitend zal ook daar het woonrijp maken plaatsvinden. De grondexploitatie wordt naar verwachting in 2029 afgesloten.

Tuindersweijde-Zuid - Obdam

Tuindersweijde Zuid is in 2019 in exploitatie genomen. De ontwikkeling van Tuindersweijde Zuid is een samenwerkingsverband met een ontwikkelaar. Binnen deze samenwerking heeft de gemeente een belang van 49,5 procent en de ontwikkelaar 50,5 procent. Het resultaat van de gezamenlijke grondexploitatie wordt verdeeld op basis van deze percentages. Het totale project omvat 480 woningen, waarvan er ongeveer 100 per jaar worden opgeleverd. Het project is opgedeeld in vier fases (fase 1 t/m 4), waarbij de werkzaamheden per fase worden aanbesteed en uitgevoerd.

In 2025 zijn de woningen van deelgebied 1 gefaseerd opgeleverd. Aansluitend is gestart met het woonrijp maken van dit deel. Ook is in 2025 gestart met de verkoop van deelgebied 2.1 en het bouwrijp maken van de gronden.

In 2026 staat de start van de bouw van deelgebied 2.1 van Tuindersweijde Zuid gepland. Na oplevering van de woningen wordt dit deel woonrijp gemaakt. In 2027 start de realisatie van de rotonde op de N194, die zal zorgen voor een goede ontsluiting van de wijk. Voor de periode vanaf 2028 zijn verdere fasen van de ontwikkeling gepland, conform de reeds opgenomen fasering in de grondexploitatie.

Avenhorn-West - Avenhorn/De Goorn

Er is een grondexploitatie geopend voor de aankoop van De Leet 40a. Het project flexwoningen is aangewezen als eerste fase van Avenhorn-West, maar wordt gefinancierd middels een investeringskrediet. De oplevering van de woningen staat gepland voor 2026, zodra de bouw is afgerond.

In 2025 is gestart met het opstellen van een gebiedsvisie voor de totale woningbouwontwikkeling in Avenhorn-West. In 2026 worden het omgevingsplan en het stedenbouwkundig plan uitgewerkt. De eerste werkzaamheden voor het bouwrijp maken van het gebied worden niet vóór 2027 verwacht.

De Omloop - Zuidermeer

In 2025 is de vaarduiker gerealiseerd en is gestart met het woonrijp maken van de openbare ruimte. Naar verwachting worden deze werkzaamheden in 2026 afgerond. De verwachting is dat de grondexploitatie eind 2026 zal worden afgesloten.

Het Veer - Avenhorn

In 2025 is gestart met de bouw van de woningen. Naar verwachting worden in 2026 de eerste woningen opgeleverd. Aansluitend wordt begonnen met het woonrijp maken van de openbare ruimte. Naar verwachting wordt de grondexploitatie eind 2026 afgesloten.

Ontwikkeling Dwingel - De Goorn

Project Dwingel bestaat uit 12 rug-aan-rug woningen, 28 appartementen, waarvan 10 voor het gemeentelijk woningbedrijf. In de plint van het pand komen een kinderdagverblijf en een AHOed (apotheek en huisartsen onder één dak). De ontwikkeling van Dwingel kent geen grondexploitatie en wordt gefinancierd via een investeringskrediet. In 2025 zijn de woningen verkocht en is gestart met de bouw. Naar verwachting wordt de bouw in 2027 afgerond en starten we eind 2026 begonnen met het woonrijp maken van de openbare ruimte.

Onderbouwing geraamde winstneming

Voor winstgevende grondexploitaties geldt dat onder voorwaarden tussentijdse winst genomen moet worden. De criteria hiervoor zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Indien aan de voorwaarden wordt voldaan, schrijft het BBV voor dat winst genomen moet worden volgens de Percentage of Completion-methode (POC). Deze methode houdt in dat de tussentijdse winstneming wordt berekend op basis van de financiële voortgang van het project: % gerealiseerde kosten × % gerealiseerde opbrengsten × geraamde winst.

Bij grondexploitaties met een verwacht positief resultaat moet de winst dus in stappen worden genomen, waarbij de omvang van de tussentijdse winst afhankelijk is van de mate van realisatie van kosten en opbrengsten. Dit zorgt voor een evenwichtige en transparante verwerking van resultaten in de jaarrekening. Indien sprake is van project specifieke risico's, kunnen deze in mindering worden gebracht op de berekende winstneming.

Voorziening

Gemeente Koggenland kent uitsluitend grondexploitaties met een verwacht positief financieel resultaat. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geldt dat voor projecten met een verwacht negatief resultaat direct een voorziening moet worden getroffen. Verliezen moeten dus al genomen worden zodra ze worden geraamd. In dat geval wordt een verliesvoorziening gevormd ter grootte van de netto contante waarde (NCW) van de exploitatie, berekend op basis van de door de commissie BBV voorgeschreven discontovoet (het streefpercentage van de Europese Centrale Bank, zijnde 2%).

Aangezien gemeente Koggenland geen negatieve grondexploitaties kent, is het niet nodig om verliesvoorzieningen te treffen op basis van deze BBV-regelgeving.

Reserve en risico's grondzaken

Alle grondexploitaties binnen de gemeente kennen momenteel een positief financieel resultaat. De opbrengsten overtreffen de kosten, waardoor er ruimte is om gemeentelijke ambities te realiseren en eventuele risico's op te vangen.

In het kader van de ontwikkeling van Avenhorn-West wordt, mede door de grote woningvraag zoals verwoord in de Woondeal 2.0, uitgegaan van minimale in plaats van maximale aantallen woningen. Daarbij wordt gestuurd op een hoger aandeel betaalbare woningen, zowel in het goedkope als het middeldure segment. Hoewel dit mogelijk een negatief effect heeft op de financiële haalbaarheid, kan dit naar verwachting deels worden gecompenseerd door een hogere woningdichtheid (meer woningen per hectare). De exacte invulling en haalbaarheid hiervan zal blijken bij de verdere uitwerking van de gebiedsvisie.

De reserve Grondbedrijf moet voldoende zijn om (onvoorziene) negatieve resultaten op te kunnen vangen. De grootste risico's bij planontwikkeling liggen veelal in de voorbereiding, het bouwrijp maken en planwijziging. In de voorbereiding kan bij vertraging door planologische procedures renterisico ontstaan. Tijdens het bouwrijp maken kunnen de kosten toenemen door een slechte bodemgesteldheid, milieu- of materiaalkosten. Bij planwijziging door wijziging in de verdeling van woningcategorieën kan de grondopbrengst hoger of lager worden. De reserve grondbedrijf is groot genoeg om de onvoorziene omstandigheden op te vangen.

Paragraaf 8 Wet open overheid

Inleiding

De Woo regelt het recht op informatie over wat de overheid doet. De Woo heeft als doel: meer transparantie en openheid over overheidsinformatie.

Actieve openbaarmaking

Actieve openbaarmaking van documenten houdt in dat de gemeente Koggenland documenten uit bepaalde categorieën proactief openbaar dient te maken, zonder dat hier specifiek om wordt gevraagd. De gemeente is bijvoorbeeld verplicht om verschillende soorten documenten, de zogenaamde informatiecategorieën, over bestuurlijke aangelegenheden actief openbaar te maken. Dit gaat bijvoorbeeld om de wet- en regelgeving, raadsstukken, convenanten, beleidsadviezen, onderzoeksrapporten en jaarplannen, en dergelijke. De openbaarmaking van deze verplichte informatiecategorieën is nog niet volledig in werking getreden. Dit betekent dat elke informatiecategorie op een nader te bepalen datum en gefaseerd in werking zal treden. Deze gefaseerde aanpak biedt de gemeente Koggenland de ruimte om de openbaarmaking van de diverse categorieën op een zorgvuldige wijze te implementeren. Vanaf november 2024 zijn de verplichtingen rondom de actieve openbaarmaking gefaseerd inwerking getreden.

Passieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking, ook wel bekend als Woo-verzoeken (verzoeken onder de Wet open overheid), heeft betrekking op het openbaar maken van informatie wanneer hier expliciet om wordt gevraagd. Dit omvat documenten zoals brieven, beschikkingen, notulen, e-mails, telefoonnotities en andere vormen van correspondentie. De gemeente Koggenland ontvangt regelmatig verzoeken over verschillende onderwerpen van zowel inwoners als ondernemers en media. De besluiten en de daarbij behorende documenten worden via het publicatieplatform van de gemeente Koggenland openbaar gemaakt.

Plannen voor 2026

In 2025 is de nieuwe functie van Adviseur Woo gestart. Hierdoor zijn de Woo-verzoeken structureel opgepakt en is hier goed grip op. Dit wordt voortgezet in 2026 en verder. Via de jaarrekening wordt de raad geïnformeerd over de impact van de Woo-verzoeken op de bedrijfsvoering van de gemeente.

In 2025 is nog niet gestart met de tweede fase van het implementeren van de informatiecategorieën omdat de uitrol daarvan bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vertraging heeft opgelopen. De berichtgeving van het ministerie wordt op de voet gevolgd en de tweede fase wordt gestart zodra dit gereed gemaakt is voor gemeenten. Dit wordt verwacht voor 2026.

Paragraaf 9 Duurzaamheid

Inleiding

Steeds vaker vragen onze inwoners om duidelijke keuzes op het gebied van duurzaamheid. Waar 20 jaar geleden zonnepanelen een innovatie waren, is het tegenwoordig de standaard. Dat vraagt een gemeente die duidelijkheid biedt waar inwoners vragen hebben door goede informatievoorziening, financiële ondersteuning en een dienstbare houding richting inwoners.

De cijfers zijn helder: de aarde warmt op, energieprijzen stijgen en grondstoffen raken schaars. We zullen in Koggenland ons uiterste best doen ons steentje bij te dragen een beter milieu voor onszelf, onze kinderen en kleinkinderen.

Ook in Koggenland leven maatschappelijke zorgen over een betrouwbare energievoorziening, verlies van groen en biodiversiteit, de impact van ons afval op het milieu terwijl belangrijke grondstoffen schaarser en duurder worden. Tegelijkertijd worden onze inwoners dagelijks geconfronteerd met de verantwoordelijkheden en keuzes van klimaatverandering en energietransitie: De verwarming, de auto, de afvalbak, de supermarkt, de inrichting van onze straten en pleinen.

Visie op duurzaamheid

We dragen bij aan een aardgasvrij, energieneutraal, circulair en klimaatadaptief Koggenland in 2050. Daarbij is 2030 een belangrijk tussendoel, vooral voor de doelstellingen voor de reductie van broeikasgassen zoals CO₂. We streven naar een veilige, groene en fijne woon- en leefomgeving.

Binnen duurzaamheid werken we vanuit een regionaal samenwerkingsverband om energieneutraal te zijn in 2050. Er worden in 2026 een aantal zaken opgepakt binnen de pijlers 'Energie' en 'Klimaatadaptatie'. Daarnaast zijn er een aantal zaken die direct aan beide pijlers te koppelen zijn welke worden beschreven onder 'Algemeen'.

Algemeen

Op het gebied van klimaatadaptatie wordt regionaal samengewerkt in de communicatie. De geüpdatete website duurzaamkoggenland.nl brengt van tijd tot tijd enige kosten met zich mee die worden gedekt uit bestaand budget. In 2026 start de nieuwe versie van het Energieloket Koggenland.

Soortenmanagementplan

Door een rechterlijke uitspraak moet bij isolatie rekening gehouden worden met kwetsbare diersoorten zoals vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen. Dit zijn gebouwbewonende dieren waar populaties beschadigt raken.

- Bij isolatiewerkzaamheden geldt nu een landelijke plicht tot ecologisch onderzoek.
- Isolatietermijnen tijdens kraam- en broedperiode van soorten is niet toegestaan.
- Om inwoners de kosten voor ecologisch onderzoek weg te nemen wordt gebiedsbreed ecologisch onderzoek gedaan.
- Dit leidt tot een gebiedsontheffing waarin 10% per jaar, per CBS-buurt geïsoleerd mag worden zonder de noodzaak tot kostbaar onderzoek voor inwoners.

Energie

Isolatieprogramma

De tweede en derde tranche van de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale aanpak isolatie wordt uitgevoerd om koopwoningen te isoleren. Het doel van deze aanpak is streven naar energiebesparing door woningeigenaren met een verhoogd risico op energiearmoede en huishoudens met een woning met lage energielabels. De kosten voor deze activiteiten worden gedekt uit de Spuk Lokale Aanpak Isolatie tweede en derde tranche.

Warmteprogramma

In 2026 wordt binnen Koggenland het warmteprogramma opgesteld als vervolg op de transitievisie warmte. Eind 2026 moet elke gemeente een warmteprogramma hebben opgesteld. Hierin wordt een fasering naar aardgasvrije wijken en buurten vastgesteld.

De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) geeft gemeenten de bevoegdheid om bepaalde wijken en buurten eerder dan 2050 aardgasvrij te maken. Het warmteprogramma heeft een

juridische status onder de Omgevingswet. Gemeenten zijn verplicht om elke vijf jaar het warmteprogramma te herijken. De kosten voor het opstellen van een warmteprogramma dekken we uit de SPUK Compensatie Decentrale Overheden voor de uitvoering van Klimaat- en Energietaken (CDOKE).

Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van collectieve warmte uit aquathermie. Hier zijn vier kansrijke gebieden aangewezen. Zoals bijvoorbeeld warmte uit te koppelen bij de RZWI Ursem voor de nabijgelegen woonwijk. Dit vereist zeer specialistische kennis en samenwerking met HHNK.

Energiebesparingsakkoord

Het energiebesparingsakkoord bedrijven wordt uitgevoerd samen met de Omgevingsdienst NHN. Deze kosten dekken we uit onze 15% inbreng van de CDOKE gelden voor regionale samenwerking.

Bedrijventerreinen en winkelcentra

In samenwerking met New Energy Coalition wordt de mogelijkheid onderzocht van een energyhub bij bedrijventerrein De Braken. Via de provincie Noord-Holland, het Ontzorgingsprogramma Verduurzaming MKB, krijgen winkeliers in winkelcentra een begeleidingstraject aangeboden om hen te helpen verduurzamen.

Klimaatadaptie

Leidraad Inrichting Openbare ruimte

In 2026 wordt de nieuwe lokale leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR) het document dat eisen en richtlijnen meegeeft voor de inrichting en beheer van de leefomgeving en openbare ruimte. Klimaatadaptieve maatregelen om bijvoorbeeld wateroverlast bij veel neerslag te voorkomen, maken daar onderdeel van uit. Er wordt nog verkend of een digitaal systeem van meerwaarde is voor integraliteit in relatie tot het handboek inrichting openbare ruimte.

Klimaatadaptieve maatregelen

In regionaal verband wordt onder begeleiding van een extern bureau een aanpak opgesteld voor brede lokale hitteplannen. In 2026 wordt dit geïmplementeerd waarbij ingezet wordt op het beperken van hittedeckende door een betere omgang met hevige regenval door regenwater lokaal op te vangen, vast te houden en slim te gebruiken.

Met name kwetsbare inwoners en de bijbehorende gebouwen waarin zij verblijven staan op de klimaatadaptieve agenda. In 2026 wordt doorgepakt op de resultaten van een regionaal onderzoek naar de bewustwording van bedrijven op het gebied van klimaatadaptatie. Klimaatadaptatie wordt actief benut om meerwaarde toe te voegen aan de verstedelijke omgeving, we starten daarom ook een project voor het vergroenen/verkoelen van tuinen in warme buurten.

Brede borging in de organisatie

Het is belangrijk om klimaatadaptatie de komende jaren breder te borgen in de organisatie. Door middel van risicodialogen wordt het thema de komende jaren uitgespreid over de verschillende afdelingen, van preventie tot calamiteitencommunicatie.

Financiële begroting

Uitgangspunten opstellen begroting

Bij het opstellen van de begroting 2026 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Algemeen

De baten en lasten zijn geraamd op basis van het bestaande beleid, inclusief de besluiten die de raad tot en met juli 2025 genomen heeft.

Onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven wordt jaarlijks € 45.000 opgenomen. Dit is conform de door de raad vastgestelde financiële verordening artikel 212.

Rente

Rente op bestaande en nieuwe investeringen wordt toegerekend via het rente-omslagpercentage. De renteomslag wordt berekend door de totale rentelast te delen door de boekwaarde van de vaste activa plus voorraad onderhanden werk (grondexploitaties).

Loonontwikkeling

Er wordt in de begroting 2026 rekening gehouden met de nieuwe CAO en de daarbij horende loonindexatie van 1,6%.

Prijsontwikkelingen

Er wordt in de begroting 2026 rekening gehouden met een indexatie (IMOC = prijs materiele overheidsconsumptie) van 2,1%.

Lokale heffingen

In de begroting 2026 zijn de opbrengsten voor de lokale heffingen als volgt bepaald:

- Onroerend zaakbelasting: stijging van de WOZ waarde verhoogt met areaaluitbreiding;
- Toeristenbelasting: Het tarief is met € 0,80 verhoog. Dit door de maatregelen structureel sluitende begroting en het ingediende amendement bij de Perspectiefnota 2025-2029;
- Forensenbelasting: geïndexeerd met 2,9%. Hiervoor wordt de Consumentenprijsindex (CPI) van de maand juni gebruikt;
- Afvalstoffenheffing: doorberekening van de kosten van HVC vermeerderd met de gemeentelijke perceptiekosten.
- Rioolheffing: In december 2022 is het Programma Stedelijk Water en Riolerings (PSWR) door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin staat dat het tarief voor de rioolheffing in 2026 verhoogd wordt met 4%.

Verbonden partijen

Voor de indexatie van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen worden de uitgangspunten gevolgd van de Regietafel Noord-Holland Noord. Volgens deze uitgangspunten wordt voor de loonontwikkeling 7,2% en voor de prijsontwikkeling 8% gehanteerd. Uitgaande van de verhouding van loon- en prijsgevoelige elementen (70/30) worden de bijdragen met 7,4% geïndexeerd.

Aantal inwoners

Het aantal inwoners bedraagt per 1 januari 2026 naar verwachting 24.167.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds voor 2026 wordt gebaseerd op de Meicirculaire 2025. Er wordt in de meerjarenraming 2027 t/m 2029 gerekend met constante prijzen. Dit betekent dat de loon- en prijsontwikkelingen niet cumulatief verwerkt worden.

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten

In de tabel hierna vindt u een integraal beeld van de baten en lasten per programma, algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien. Hieruit wordt het saldo van baten en lasten en het resultaat berekend (N= nadeel, V= voordeel).

Programma (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten en lasten per programma			
<i>Lasten</i>			
1. Dienstverlening en bestuur	6.110	4.718	4.992
2. Veiligheid	2.399	2.672	3.035
3. Beheer openbare ruimte	6.098	8.113	7.392
4. Economie	312	309	327
5. Onderwijs, sport en cultuur	5.431	5.826	5.653
6. Sociaal domein	21.387	24.078	24.733
7. Volksgezondheid en milieu	7.269	8.806	7.368
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	16.425	24.025	14.444
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	795	824	1.084
Overhead	14.743	14.357	14.758
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Onvoorzien	0	45	45
Totaal lasten	80.969	93.773	83.831
<i>Baten</i>			
1. Dienstverlening en bestuur	-519	-491	-494
2. Veiligheid	-54	-50	-50
3. Beheer openbare ruimte	-1.156	-491	-419
4. Economie	-8	-11	-11
5. Onderwijs, sport en cultuur	-1.941	-1.649	-1.602
6. Sociaal domein	-10.778	-7.526	-6.990
7. Volksgezondheid en milieu	-6.468	-6.814	-6.666
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	-16.922	-21.439	-11.780
Algemene dekkingsmiddelen	-49.536	-51.671	-52.892
Overhead	-2.616	-1.316	-1.195
Totaal baten	-89.998	-91.458	-82.099
Saldo van baten en lasten	-9.029 V	2.315 N	1.732 N
Mutatie reserves per programma	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>Storting reserves</i>			
1. Dienstverlening en bestuur	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0
3. Beheer openbare ruimte	1.805	987	200
4. Economie	0	0	0
5. Onderwijs, sport en cultuur	2.063	6.875	0
6. Sociaal domein	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu	0	0	0
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	11.679	260	459
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	350	3.120	1.644
Overhead	3.785	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal storting reserves	19.682	11.242	2.303
<i>Onttrekking reserves</i>			
1. Dienstverlening en bestuur	0	-18	0
2. Veiligheid	0	-30	0
3. Beheer openbare ruimte	-2.253	-1.418	-707

Programma (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
4. Economie	-35	-25	0
5. Onderwijs, sport en cultuur	-2.293	-7.474	-359
6. Sociaal domein	0	-181	0
7. Volksgezondheid en milieu	-100	-994	0
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	-11.655	-838	-944
Algemene dekkingsmiddelen	0	-3.795	-2.759
Overhead	-3.861	-294	-230
<i>Totaal onttrekking reserves</i>	<i>-20.197</i>	<i>-15.067</i>	<i>-4.999</i>
Saldo mutaties reserves	-515	-3.825	-2.696
Resultaat	-9.544 V	-1.510 V	-964 V

Incidentele baten en lasten

Vanuit het BBV (artikel 28) is het overzicht incidentele baten en lasten een verplicht onderdeel van de toelichting op de financiële begroting. Het overzicht betreft baten en lasten die zich maximaal drie jaar voordoen of waarvan de eindigheid vastligt als gevolg van een raadsbesluit. Conform de Financiële verordening 2024 worden alleen de posten groter dan € 50.000 opgenomen en toegelicht. De bedragen kleiner dan € 50.000 zijn gebundeld en opgenomen op de regel 'Overige bedragen onder de € 50.000'.

Bedragen x € 1.000

Nr.	Programma	Omschrijving	2026
	LASTEN		
1.	8	Formatie stedenbouwkundig team	360
2.	8	Grondbedrijf	2.425
3.	8	Grondbedrijf (voorraden)	861
4.	OH	Implementatie Woo	55
5.	OH	Trainees	163
		Overige bedragen onder de € 50.000	98
		<i>SUBTOTAAL</i>	<i>3.962</i>
	Stortingen reserves		
6.	3	Storting reserve kapitaallasten - Verkeersmaatregelen	200
7.	8	Storting reserve Woningbedrijf - exploitatieresultaat	459
8.	AD	Storting reserve Structurele dekking begrotingstekort	1.644
		<i>SUBTOTAAL</i>	<i>2.303</i>
	Totaal incidentele lasten		6.265
	BATEN		
9.	7	SPUK Duurzaamheid	262
10.	8	Grondbedrijf	1.431
11.	8	Grondbedrijf (voorraden)	1.855
		Overige bedragen onder de € 50.000	41
		<i>SUBTOTAAL</i>	<i>3.589</i>
	Onttrekkingen reserves		
12.	3	Onttrekking Algemene reserve - Verkeersmaatregelen	200
13.	3	Onttrekking Reserve wegen - Overdracht wegen	317
14.	8	Onttr. Res. Grondbedrijf - Formatie stedenbouwk. team (2026 t/m 2029)	360
15.	8	Onttr. Res. Grondbedrijf - Voorber.kstn woningb.opgave (2026 t/m 2029)	200
16.	AD	Onttrekking Algemene reserve - Storting reserve Struct. dekking	1.644
		<i>SUBTOTAAL</i>	<i>2.721</i>
	Totaal incidentele baten		6.310
	Saldo incidentele baten en lasten		-45

Toelichting:

1. Formatie stedenbouwkundig team: Voor de jaren 2026 tot en met 2028 is er budget beschikbaar gesteld voor de verdere ontwikkeling van het stedenbouwkundig team.
2. Grondbedrijf: Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel.
3. Grondbedrijf (voorraden): Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. De mutatie met de balanspost voorraden dient afzonderlijk in het overzicht opgenomen te worden.
4. Implementatie Woo: Voor de implementatie Wet Open Overheid is er tot en met 2026 budget beschikbaar gesteld.
5. Trainees: Er is voor 2026 budget beschikbaar gesteld voor het opleiden van studenten en starters.
6. Storting reserve kapitaallasten: Van de investering verkeersmaatregelen Oosteinde in Berkhout worden de afschrijvingslasten gedekt uit de reserve kapitaallasten. Het bedrag voor de investering wordt in de reserve kapitaallasten gestort.
7. Storting reserve woningbedrijf: Het Woningbedrijf zit budgettair neutraal in de begroting. Het exploitatieresultaat wordt in de reserve gestort. Mutaties reserves zijn incidenteel.
8. Storting reserve Structurele dekking begrotingstekort: Deze reserve wordt incidenteel gevoed vanuit de Algemene reserve.
9. SPUK Duurzaamheid: Betreft specifieke uitkering met een einddatum.
10. Grondbedrijf: Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel
11. Grondbedrijf (voorraden): Grondbedrijf (voorraden): Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. De mutatie met de balanspost voorraden dient afzonderlijk in het overzicht opgenomen te worden Brede SPUK: Betreft een specifieke uitkering met een einddatum
12. Onttrekking Algemene reserve: In 2026 worden er verkeersmaatregelen getroffen op de Oosteinde in Berkhout. De afschrijvingslasten worden gedekt uit de reserve kapitaallasten. Het bedrag van de investering wordt onttrokken uit de Algemene reserve en gestort in de reserve kapitaallasten.
13. Onttrekking reserve Wegen: Bij de overdracht van de wegen van het HHNK zijn er afspraken gemaakt. Er vindt een onttrekking vanuit de reserve plaats om de overdracht wegen budgettair neutraal te kunnen verwerken. Vanwege de meegegeven einddatum is deze mutatie incidenteel.
14. Onttrekking reserve Grondbedrijf: Voor de jaren 2026 tot en met 2028 worden de kosten voor de verdere ontwikkeling van het stedenbouwkundig team gedekt uit de reserve Grondbedrijf
15. Onttrekking reserve Grondbedrijf: Voor de jaren 2026 tot en met 2029 vindt er vanuit de reserve Grondbedrijf dekking plaats voor voorbereidingskosten voor de woningbouwopgave.
16. Onttrekking Algemene reserve: Ter dekking van het negatieve begrotingsresultaat wordt er incidenteel een totaal bedrag gestort in de reserve Structurele dekking begrotingstekort.

Structurele mutaties reserves

Er zijn drie reserves waaruit structurele afschrijvingslasten worden gedekt.

Structurele mutaties reserves (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
<u>Onttrekking</u>				
Reserve dekking structureel begrotingstekort	1.115	1.090	1.448	1.111
Reserve kapitaallasten	779	1.017	1.028	1.016
Reserve kapitaallasten woningbedrijf	384	384	384	384
Saldo	2.278	2.491	2.860	2.511

Structureel evenwicht

Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet dient de programmabegroting 2026-2029 'structureel' in evenwicht zijn.

Het structurele begrotingsresultaat bestaat uit het begrotingsresultaat gecorrigeerd met de incidentele baten en lasten (zie het bovenstaande 'Overzicht van incidentele baten en lasten').

Structureel begrotingsresultaat (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Totaal lasten	83.831	82.614	103.784	82.125
Totaal incidentele lasten	3.962	5.177	26.730	5.129
<i>Structurele lasten</i>	<i>79.869</i>	<i>77.437</i>	<i>77.054</i>	<i>76.996</i>
Totaal baten	-82.099	-79.984	-100.643	-79.801
Totaal incidentele baten	-3.589	-4.554	-26.370	-5.129
<i>Structurele baten</i>	<i>-78.510</i>	<i>-75.430</i>	<i>-74.273</i>	<i>-74.672</i>

Structureel begrotingsresultaat (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
<i>Structureel saldo van baten en lasten (A)</i>	<i>1.359</i>	<i>2.007</i>	<i>2.781</i>	<i>2.324</i>
Saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves	-2.696	-2.918	-3.271	-2.572
Saldo incidentele mutaties reserves	-418	-427	-410	-61
Saldo structurele mutaties reserves (B)	-2.278	-2.491	-2.861	-2.511
Structureel begrotingsresultaat (A+B)	-919	-484	-80	-187
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

De programmabegroting is voor de jaren 2026 tot en met 2029 structureel in evenwicht.

Uiteenzetting financiële positie

Geprognosticeerde Balans

Volgens artikel 20b van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht een geprognosticeerde balans op te nemen in de begroting. Deze balans geeft inzicht in de ontwikkeling van investeringen (vaste activa), het verloop van de reserves en voorzieningen, en in de financieringsbehoefte.

Uit de geprognosticeerde balans moet het EMU-saldo (zie hierna) berekend kunnen worden. Het BBV schrijft voor het EMU-saldo te berekenen over het voorgaande begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgende op het begrotingsjaar. Daarom zijn deze jaren ook opgenomen in de geprognosticeerde balans. De balans voor de drie opvolgende begrotingsjaren is opgenomen bij het onderdeel Meerjarenraming.

Balans (bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
ACTIVA			
Vaste activa:			
Immateriële vaste activa	3.594	4.795	4.637
Materiële vaste activa	100.361	127.813	128.655
Financiële vaste activa; kapitaalvestrekkingen	118	118	118
Financiële vaste activa; leningen	8.053	9.053	9.853
Totaal vaste activa	112.126	141.778	143.263
Vlottende activa			
Vorraden	2.568	3.548	5.513
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1jaar	1.108	3.804	2.900
Liquide middelen	1.174	595	639
Overlopende activa	3.751	4.281	4.064
Totaal vlottende activa	8.601	12.228	13.116
Totaal ACTIVA	120.727	154.007	156.379
PASSIVA			
Vaste passiva:			
Eigen vermogen	55.902	53.204	50.286
Voorzieningen	11.761	10.735	9.632
Vaste schulden rentetypische looptijd>1jr	39.216	77.092	72.968
Totaal vaste passiva	106.879	141.031	132.886
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden < 1jr	5.752	4.154	14.371
Overlopende passiva	8.096	8.822	9.122
Totaal vlottende passiva	13.848	12.976	23.493
Totaal PASSIVA	120.727	154.007	156.379

Investerings en financieringsbehoefte

Bij het samenstellen van de geprognosticeerde balans is ervan uitgegaan dat alle voorgenomen investeringen daadwerkelijk zijn totaliteit in het betreffende jaar plaatsvinden. Hierdoor neemt de vaste activa toe van 74 miljoen eind 2024 tot ruim 140 miljoen in 2027. Op basis van deze prognose moeten in de toekomst langlopende geldleningen worden aangetrokken en stijgt de langlopende schuld naar ruim 70 miljoen in 2027. In de praktijk vinden de uitgaven meer gefaseerd (vaak over meerdere jaren) plaats dan waar nu rekening mee is gehouden waardoor de financieringsbehoefte afneemt. Ook komt het voor dat projecten later starten dan gepland. Daarnaast is geen rekening gehouden met toekomstige incidentele voordelen uit woningbedrijf, grondbedrijf en rekeningresultaten. Door deze resultaten nemen eigen tegoeden toe waardoor investeringen met een relatief laag bedrag met eigen middelen betaald kunnen worden. Het aantrekken van lang geld kan dan worden uitgesteld. In de begroting is rekening gehouden met het aantrekken van een lening in

2026 van 10 miljoen. Mochten de uitgaven op investeringen volgens prognose verlopen en de incidentele meevallers vallen lager uit, is het niet ondenkbaar dat extra financiering nodig is. Op dit moment kost het aantrekken van lang geld per miljoen ongeveer € 32.000 aan rente. In 2027 is een deel van de financieringsbehoefte opgelost met een kasgeldlening. Daarom is de netto vlottende schuld in 2027 hoger dan in andere jaren.

Emu saldo

Op basis van artikel 20c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt in de begroting de berekening van het EMU-saldo opgenomen. Hierbij gaat het om de berekening van het saldo over het vorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag over het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar.

De Europese Monetaire Unie (EMU) heeft het EMU-saldo ingevoerd om begrotingssaldo's van verschillende Eurolanden met elkaar te kunnen vergelijken. Afgesproken is dat het tekort van een land niet meer mag zijn dan 3% van het bruto binnenlands product.

In de berekening hieronder is de berekening van het EMU-saldo van onze gemeente weergegeven. De ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar is weergegeven in het onderdeel Meerjarenraming.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Bij/af	2025	2026	2027
Exploitatiesaldo vóór mutaties reserves		-1.843	-1.733	-2.630
Mutaties (im)materiële vaste activa	-	16.094	28.653	684
Mutaties voorzieningen	+	-726	-1.026	-1.103
Mutaties voorraden (inc. bouwgrond in exploitatie)	-	53	980	1.965
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	0	0	0
Totaal		-18.716	-32.392	-6.382

Investerings

Investerings met economisch nut

Investerings met economisch nut zijn investeringen die verhandelbaar zijn en/of bijdragen aan het genereren van middelen.

(x € 1.000) Programma	Omschrijving	Bedrag
3	Machines buitendienst	280
8	Woningbedrijf - 8 woningen Spierland	2.600
Overhead	I&A plan	126
Totaal		3.006

Investerings openbare ruimte met maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak.

(x € 1.000) Programma		
3	Verkeersveiligheidsmaatregelen Berkhout	200
3	Wegen	965
3	Groen	202
3	Speelplaatsen	25
3	Bruggen	562
3	Openbare verlichting - armaturen	210
3	Openbare verlichting - lichtmasten	41
3	Beschoeiingen	110
5	Toplaag handbalveld RKSv Sint George	32
7	Riolering	1.765
Totaal		4.112

Financiering

Op basis van het raadsbesluit van de perspectiefnota 2025 zijn de voorgenomen investeringen verwerkt in de programmabegroting 2026. Veel van deze investeringen worden gedekt uit de algemene reserve. De activa neemt toe en het vermogen daalt. Hierdoor ontstaat een financieringstekort dat wordt opgelost door het aantrekken van langlopende geldleningen. Als alle voorgenomen investeringen daadwerkelijk in zijn totaliteit op het voorgenomen moment plaatsvinden, zal in 2026 en 2027 tussen de € 20 en € 30 miljoen aangetrokken moeten worden.

Op basis van ervaringen van afgelopen jaren blijkt de realiteit vaak anders. Het komt voor dat investeringen niet doorgaan, worden uitgesteld of dat investeringsuitgaven meer worden gefaseerd. Daarnaast is geen rekening gehouden met toekomstige incidentele voordelen uit bijvoorbeeld het woningbedrijf en grondbedrijf. De afgelopen jaren heeft dit ervoor gezorgd dat investeringen met een relatief laag bedrag met eigen geld konden worden gefinancierd. Het aantrekken van een langlopende geldlening kon dan worden uitgesteld. De verwachting is dat de financieringsbehoefte afneemt ten opzichte van de nu gepresenteerde financieringsbehoefte. Omdat het investeringsniveau hoger is dan voorgaande jaren is in de begroting 2026 rekening gehouden met het aantrekken van een geldlening van € 10 miljoen met een bijbehorende structurele rentelast van € 320.000.

Door de ervaringen van afgelopen jaren (investeringen met eigen middelen gefinancierd) wordt ook pas rente begroot op het moment dat er daadwerkelijk een langlopende financiering wordt aangetrokken. Dat betekent dat er, behalve de bovengenoemde € 320.000, ook nu geen extra rentelast op de voorgenomen investeringen is begroot. Er moet rekening worden gehouden met het feit dat investeringen niet meer met eigen middelen kan worden betaald en hiervoor geld aangetrokken moet worden. Met de huidige rentestand (3,2%) komt dat neer op € 32.000 rente per € 1.000.000.

Reserves

Reserves (bedragen x € 1.000)	1-1-2026	Storting	Onttrekking	31-12-2026
<u>Algemene reserve</u>				
Algemene reserve	11.277	0	1.844	9.433
<u>Bestemmingsreserves</u>				
Reserve woningbedrijf	5.190	459	0	5.648
Reserve kapitaallasten woningbedrijf	11.139	0	384	10.755
Reserve grondbedrijf	5.000	0	560	4.440
Reserve begrotingsregulatie	0	0	0	0
Reserve struc. dekking begr. tekort	3.120	1.644	1.115	3.649
Reserve duurzaamheidsfonds	161	0	0	161
Reserve kapitaallasten	16.851	200	779	16.272
Reserve rekeningresultaat	0	0	0	0
Reserve bevordering vitaal platteland	0	0	0	0
Reserve bovenwijkse voorzieningen	94	0	0	94
Reserve onderwijshuisvesting	53	0	0	53
Reserve overdracht wegen	3.017	0	317	2.700
Egalisatie reserve afvalstoffenheffing	0	0	0	0
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	44.623	2.303	3.155	43.771
Totaal reserves	55.902	2.303	4.999	53.206

Algemene reserve

De algemene reserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente en heeft geen specifieke bestemming. De algemene reserve heeft een minimale omvang van € 1.250.000. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. Tekorten en overschotten in de jaarrekening komen ten laste dan wel ten gunste van de algemene reserve. Tenzij de gemeenteraad een ander besluit neemt.

Toelichting mutaties:

Er is in totaliteit een bedrag van € 1.844.000 onttrokken. De onttrekkingen groter dan € 50.000 worden toegelicht:

- € 200.000 Verkeersveiligheid Oosteinde in Berkhout. Dit bedrag wordt in de reserve Kapitaallasten gestort;

- € 1.644.000 inzet 5% structurele dekking begrotingstekort. Dit bedrag wordt in de reserve structurele dekking begrotingstekort gestort;

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven en is alleen te besteden aan het doel waarvoor deze is ingesteld. De bestemming kan door de raad worden gewijzigd en is dus vrij besteedbaar.

Onderstaand vindt u een toelichting op de bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserve Woningbedrijf

Doel: Het vormen van een financiële buffer voor niet-structurele financiële tegenvallers op de woningexploitaties en het afdekken van bedrijfsrisico's van het woningbedrijf. Financiering voor de verduurzamingsopgave.

Toelichting mutaties: Er heeft een storting van € 495.000 plaatsgevonden. Deze storting betreft het begrotingsresultaat van het Woningbedrijf voor 2026.

Reserve kapitaallasten Woningbedrijf

Doel: Ter dekking van afschrijvingslasten.

Toelichting mutatie: Er wordt in 2026 € 384.000 onttrokken ter dekking van afschrijvingslasten voor de verduurzaming van de huurwoningen met een energielabel slechter dan C.

Bestemmingsreserve Grondbedrijf

Doel: Het vormen van een financiële buffer voor niet-structurele financiële tegenvallers in de bouwgrondexploitaties.

Toelichting mutaties: Er wordt in 2026 € 560.000 onttrokken. De onttrekkingen betreffen:

- € 360.000 inzet tijdelijk dekking formatie stedenbouwkundig team (2026-2028);
- € 200.000 dekking voorbereidingskosten in het kader van de woningbouwopgave (2026-2029).

Er ligt een claim van € 150.000 op deze reserve. Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2024-2028 in de raad van 15 juli 2024 is een amendement Voorziening spoorwegpassage randweg Obdam aangenomen. De realisatie van de spoorwegpassage kan niet alleen met de opbrengsten uit (toekomstige) woningbouw gefinancierd worden. Met deze claim wordt richting andere overheden en/of subsidieverstrekkers aangetoond dat Koggenland ruimte wil bieden aan meer woningbouw.

Reserve begrotingsregulatie

Doel: Het opvangen van begrotingstekorten.

Toelichting mutaties: Er zijn in 2026 geen mutaties.

Structurele dekking begrotingstekort

Doel: het verlagen van het begrotingstekort voor de jaren 2026 tot en met 2029 door een structurele inzet vanuit de Algemene reserve.

Toelichting mutaties: Er heeft vanuit de Algemene reserve een storting van € 1.644.000 plaatsgevonden. Dit is conform hetgeen opgenomen in de Perspectiefnota 2025-2029 en het ingediende amendement bij de Perspectiefnota om geen OZB verhoging door te voeren. Er wordt in 2026 € 1.115.000 onttrokken ter dekking van het negatieve begrotingsresultaat 2026.

Bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds

Doel: Bekostiging duurzaamheidsprojecten.

Toelichting mutaties: Er zijn in 2026 geen mutaties.

Bestemmingsreserve kapitaallasten

Doel: Ter dekking van afschrijvingslasten.

Toelichting mutatie: Er wordt in 2026 € 200.000 in de reserve gestort. Dit betreft een storting voor een nieuwe investering in 2026 te weten verkeersveiligheidsmaatregelen Oosteinde in Berkhout.

Er wordt in 2026 in totaliteit € 779.000 onttrokken ter dekking van afschrijvingslasten.

Reserve Rekeningresultaat

Doel: Het resultaat van de jaarrekening wordt eerst gestort in de bestemmingsreserve rekeningresultaat voordat het resultaat door middel van een raadsbesluit wordt bestemd.

Toelichting mutaties: Er zijn geen mutaties in 2026.

Reserve bevordering vitaal platteland

Doel: Vitaliteitsimpuls voor de kleine kernen en voor het versterken van de samenleving in alle facetten. Het gaat hierbij om (financiële) stimulering van nieuwe initiatieven ter versterking van de samenleving in de kernen. Er moet lokaal draagvlak zijn voor de initiatieven en de plannen moeten lokaal gebonden zijn (dus alleen voor de betreffende kern).

Toelichting mutaties: Er zijn geen mutaties in 2026.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Doel: Financiering van projecten om de leefbaarheid in de dorpen en kernen in de gemeente Koggenland te behouden en te vergroten.

Toelichting mutaties: Er zijn geen mutaties in 2026.

Reserve onderwijshuisvesting Avenhorn

Doel: Bestrijding van de kapitaallasten, afboeking van de boekwaarden, dekking van de sloopkosten en van de loon- en prijsontwikkelingen van het Kindcentrum in de kern Avenhorn/De Goorn.

Toelichting mutaties: Er zijn geen mutaties in 2026.

Bestemmingsreserve Overdracht Wegen

Doel: Egalisatiefunctie om de komende 12 (tot en met jaar 2034) de overdracht wegen budgetneutraal te kunnen verwerken.

Toelichting mutaties: Er wordt in 2026 een bedrag van € 317.000 onttrokken. Dit betreft ter dekking van het exploitatietekort overdracht wegen.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Doel: Financiering van projecten om de leefbaarheid in de dorpen en kernen in de gemeente Koggenland te behouden en te vergroten.

Toelichting mutaties: Er zijn geen mutaties in 2026.

Egalisatiereserve afvalstoffenheffing

Doel: het opvangen van schommelingen in de jaarlijkse afrekeningen van de HVC.

Toelichting mutaties: Er zijn geen mutaties in 2026.

Voorzieningen

Voorziening (x € 1.000)	1-1-2026	Storting	Onttrekking	31-12-2026
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>				
Vz APPA	2.054	45	106	1.993
Vz verlof personeel	274	0	0	274
Vz RVU	150	0	0	150
Vz Wachtgeld	98	0	69	29
Vz restkosten Hofland	150	0	0	150
<u>Egalisatievoorzieningen</u>				
Vz onderhoud kunstwerken	77	115	75	117
Vz onderhoud openbaar groen	10	33	33	10
Vz onderhoud wegen	1.027	700	1.035	692
Vz onderhoud gebouwen	702	310	307	706
Vz onderhoud buitensportcompl.	0	55	40	15
<u>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</u>				
Vz wijksteunpunt Spierdijk	44	0	0	44
Vz Stichting eigen woningbezit	4	0	0	4
Vz onderhoud begraafplaatsen	307	25	15	317
Vz riolering	6.863	0	628	6.235
Totaal voorzieningen	11.760	1.283	2.308	10.736

Aard en reden van de voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Appa gewezen wethouder en pensioenverplichtingen

Doel: Geoormerkt geld ter dekking van kosten van toekomstige pensioenaanspraken wethouders en lopende pensioenverplichtingen van voormalige wethouders.
Toelichting mutaties: De toevoeging betreft vermeerdering van de pensioenopbouw inclusief rente. De aanwending betreft uitbetaalde pensioenen.

Spaarverlof

Doel: vanaf 1 januari 2022 hebben medewerkers recht op verlofsparen. Dit is afgesproken in de cao Gemeenten. Verlofsparen houdt in dat medewerkers (bovenwettelijke) verlofuren kunnen sparen en vervolgens inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. Het is een wettelijke verplichting om voor verlofsparen een voorziening in te stellen.
Toelichting mutaties: Een eventuele toevoeging betreft de berekening van de (bovenwettelijke) verlofuren waarop aanspraak gemaakt kan worden. Bij een aanwending maakt een medewerker gebruik van de regeling en worden de gespaarde (bovenwettelijke) uren uitgekeerd voor de duur dat de medewerker gespaard verlof opneemt.

Regeling Vervroegd Uittreden

Doel: Een gemeente is verplicht een voorziening te treffen voor de uitbetaling van de regeling vervroegd uittreden.

Toelichting mutaties: Toevoegingen vinden plaats op basis van berekeningen wat de maximale aanspraak is van medewerkers die gebruik kunnen maken van de RVU. Op dit moment is de verwachting dat de helft van deze medewerkers hiervan gebruik gaat maken. Indien een medewerker gebruik maakt van de regeling vindt er een aanwending plaats.

Wachtgeld

Doel: Geoormerkt geld voor voormalige wethouders die aanspraak maken op een Appa-ontslaguitkering (wachtgeld).

Toelichting mutaties: De aanwendingen betreffen de wachtgelduitkeringen.

Restkosten Hofland

Doel: Via deze voorziening worden de resterende kosten Hofland betaald.

Toelichting mutaties: De aanwendingen betreffende afrondende werkzaamheden Hofland II.

Egalisatievoorzieningen

Voorziening onderhoud kunstwerken

Doel: Egalisatie kosten groot onderhoud civiele kunstwerken.

Toelichting mutaties: De mutaties betreffen de jaarlijkse toevoegingen en aanwendingen.

Voorziening onderhoud openbaar groen

Doel: Egalisatie kosten groot onderhoud van openbaar groen.

Toelichting mutaties: De mutaties betreffen de jaarlijkse toevoegingen en aanwendingen.

Voorziening onderhoud wegen

Doel: Egalisatie kosten groot onderhoud van wegen.

Toelichting mutaties: De mutaties betreffen de jaarlijkse toevoegingen en aanwendingen.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Doel: Egalisatie kosten groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen.

Toelichting mutaties: De mutaties betreffen de jaarlijkse toevoegingen en aanwendingen.

Voorziening onderhoud sportcomplexen

Doel: Egalisatie kosten groot onderhoud sportcomplexen.

Toelichting mutaties: De mutaties betreffen de jaarlijkse toevoegingen en aanwendingen.

Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden

Voorziening wijksteunpunt Spierdijk

Doel: Ter bekostiging van sociale voorzieningen die ten goede komen aan inwoners van Spierdijk.

Toelichting mutaties: De aanwendingen betreffen georganiseerde activiteiten van wooncomplex De Oever in Spierdijk.

Voorziening Stichting Eigen Woningbezit

Doel: Verstrekken van startersleningen.

Toelichting mutaties: Er zijn in 2026 geen mutaties.

Voorziening onderhoud Begraafplaatsen

Doel: Egalisatie van kosten van onderhoud van de begraafplaatsen.

Toelichting mutaties: De toevoeging betreft de afkoopsommen onderhoud en de aanwending onderhoudskosten begraafplaatsen.

Voorziening riolering

Doel: Egalisatie van kosten van onderhoud.

Toelichting mutaties: Het saldo van de baten en lasten wordt aangewend dan wel toegevoegd aan de voorziening riolering.

Jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Gemeenten dienen in de begroting in te gaan op de zogenoemde jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidige of voormalig personeel.

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Deze personele lasten worden via de exploitatie verantwoord in het jaar waarin ze worden uitbetaald.

Voor de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen waarvan het jaarlijkse bedrag geen gelijk volume heeft, kan de gemeente een voorziening vormen.

Meerjarenraming

Baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten en lasten per programma			
<i>Lasten</i>			
1. Dienstverlening en bestuur	2.805	2.705	2.705
2. Veiligheid	3.001	3.001	3.001
3. Beheer openbare ruimte	7.801	7.887	7.991
4. Economie	329	306	306
5. Onderwijs, sport en cultuur	5.773	5.712	5.567
6. Sociaal domein	24.433	24.072	24.097
7. Volksgezondheid en milieu	7.289	7.305	7.337
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	15.824	37.625	16.050
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	971	906	892
Overhead	14.343	14.220	14.134
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Onvoorzien	45	45	45
Totaal lasten	82.614	103.784	82.125
<i>Baten</i>			
1. Dienstverlening en bestuur	-452	-279	-279
2. Veiligheid	-50	-50	-50
3. Beheer openbare ruimte	-412	-412	-407
4. Economie	-11	-11	-11
5. Onderwijs, sport en cultuur	-1.336	-1.336	-1.336
6. Sociaal domein	-4.237	-4.237	-4.237
7. Volksgezondheid en milieu	-6.300	-6.316	-6.347
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	-13.100	-34.916	-13.680
Algemene dekkingsmiddelen	-52.891	-51.891	-52.259
Overhead	-1.195	-1.195	-1.195
Totaal baten	-79.984	-100.643	-79.801
Saldo van baten en lasten	2.630 N	3.141 N	2.324 N
Mutaties reserves per programma	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
<i>Storting reserves</i>			
1. Dienstverlening en bestuur	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0
3. Beheer openbare ruimte	230	0	0
4. Economie	0	0	0
5. Onderwijs, sport en cultuur	0	0	0
6. Sociaal domein	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu	0	0	0
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	450	467	456
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	0	0
Overhead	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal storting reserves	680	467	456
<i>Onttrekking reserves</i>			
1. Dienstverlening en bestuur	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0
3. Beheer openbare ruimte	-747	-529	-529
4. Economie	0	0	0
5. Onderwijs, sport en cultuur	-587	-587	-574
6. Sociaal domein	0	0	0

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
7. Volksgezondheid en milieu	0	0	0
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	-944	-944	-584
Algemene dekkingsmiddelen	-1090	-1448	-1111
Overhead	-230	-230	-230
<i>Totaal onttrekking reserves</i>	<i>-3.598</i>	<i>-3.738</i>	<i>-3.028</i>
Saldo mutaties reserves	-2.918	-3.271	-2.572
Resultaat	-288 V	-130 V	-248 V

Geprognosticeerde balans

Balans (bedragen x € 1.000)	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
ACTIVA				
Vaste activa:				
Immateriële vaste activa	4.795	4.637	4.479	4.321
Materiële vaste activa	127.813	128.655	126.713	124.988
Financiële vaste activa; kapitaalvestrekkingen	118	118	118	118
Financiële vaste activa; leningen	9.053	9.853	10.453	10.953
Totaal vaste activa	141.779	143.263	141.763	140.380
Vlottende activa				
Voorraden	3.548	5.513	-14.975	-12.345
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1jaar	3.804	2.900	5.450	2.852
Liquide middelen	595	639	706	779
Overlopende activa	4.281	4.064	4.486	4.145
Totaal vlottende activa	12.228	13.116	-4.333	-4.569
Totaal ACTIVA	154.007	156.379	137.430	135.811
PASSIVA				
Vaste passiva:				
Eigen vermogen	53.204	50.286	47.016	44.444
Voorzieningen	10.735	9.632	8.166	7.217
Vaste schulden rentetypische looptijd>1jr	77.092	72.968	68.844	64.720
Totaal vaste passiva	141.031	132.886	124.026	116.381
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden < 1jr	4.155	14.371	4.365	10.661
Overlopende passiva	8.822	9.122	9.039	8.770
Totaal vlottende passiva	12.976	23.493	13.404	19.430
Totaal PASSIVA	154.007	156.379	137.430	135.811

EMU saldo

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Bij/af	2027	2028	2029
Exploitatiesaldo vóór mutaties reserves		-2.630	-3.142	-2.324
Mutaties (im)materiële vaste activa	-	684	-2.100	-1.883
Mutaties voorzieningen	+	-1.103	-1.466	-949
Mutaties voorraden (inc. bouwgrond in exploitatie)	-	1.965	-20.488	2.630
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	0	0	0
Totaal		-6.382	17.980	-4.020

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Nr.	Programma	Omschrijving	2027	2028	2029
	LASTEN				
1.	5	Sloopkosten De Ark	100		
2.	8	Formatie stedenbouwkundig team	360	360	
3.	8	Grondbedrijf	3.412	5.914	3.982
4.	8	Grondbedrijf (voorraden)	1.137	20.451	1.147
5.	OH	Trainees	163		
		Overige bedragen onder de € 50.000	5	5	
		SUBTOTAAL	5.177	26.730	5.129
	Stortingen reserves				
6.	3	Storting reserve kapitaallasten - Verkeersmaatregelen	230		
7.	8	Storting reserve Woningbedrijf - exploitatieresultaat	450	467	456
		SUBTOTAAL	680	467	456
	Totaal incidentele lasten		5.857	27.197	5.585
	BATEN				
8.	8	Grondbedrijf	1.431	26.352	1.431
9.	8	Grondbedrijf (voorraden)	3.118	13	3.698
		Overige bedragen onder de € 50.000	5	5	
		SUBTOTAAL	4.554	26.370	5.129
	Onttrekkingen reserves				
12.	3	Onttrekking Algemene reserve - Verkeersmaatregelen	230		
13.	3	Onttrekking Reserve wegen - Overdracht wegen	317	317	317
14.	8	Onttr. Res. Grondbedrijf - Formatie stedenbouwk. team (2026 t/m 2029)	360	360	
15.	8	Onttr. Res. Grondbedrijf - Voorber.kstn woningb.opgave (2026 t/m 2029)	200	200	200
		SUBTOTAAL	1.107	877	517
	Totaal incidentele baten		5.661	27.247	5.646
	Saldo incidentele baten en lasten		196	-50	-61

Toelichting:

1. Sloopkosten De Ark.
2. Formatie stedenbouwkundig team: Voor de jaren 2026 tot en met 2028 is er budget beschikbaar gesteld voor de verdere ontwikkeling van het stedenbouwkundig team.
3. Grondbedrijf: Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel.
4. Grondbedrijf (voorraden): Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. De mutatie met de balanspost voorraden dient afzonderlijk in het overzicht opgenomen te worden.
5. Trainees: Er is voor 2026 budget beschikbaar gesteld voor het opleiden van studenten en starters
6. Storting reserve kapitaallasten - Verkeersmaatregelen: In 2027 worden er verkeersmaatregelen getroffen aan de Westeinde in Berkhout. De raad heeft besloten de afschrijvingslasten van deze investering te dekken uit de reserve kapitaallasten. Het bedrag voor deze investering wordt in 2027 in de reserve kapitaallasten gestort.
7. Storting reserve Woningbedrijf - exploitatieresultaat: Het Woningbedrijf zit budgettair neutraal in de begroting. Het exploitatieresultaat wordt in de reserve gestort.
8. Grondbedrijf: Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel.

9. Grondbedrijf (voorraden): Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. De mutatie met de balanspost voorraden dient afzonderlijk in het overzicht opgenomen te worden.
10. Onttrekking Algemene reserve: In 2027 worden er verkeersmaatregelen getroffen aan de Westeinde in Berkhout. De raad heeft besloten de afschrijvingslasten van deze investering te dekken uit de reserve kapitaallasten. Het bedrag voor deze investeringen wordt in 2027 vanuit de Algemene reserve in de reserve kapitaallasten gestort
11. Onttrekking reserve Wegen: Bij de overdracht van de wegen van het HHNK zijn er afspraken gemaakt. Er vindt een onttrekking vanuit de reserve plaats om de overdracht wegen budgettair neutraal te kunnen verwerken. Vanwege de meegegeven einddatum is deze mutatie incidenteel.
12. Onttrekking reserve Grondbedrijf: Voor de jaren 2026 tot en met 2028 worden de kosten voor de verdere ontwikkeling van het stedenbouwkundig team gedekt uit de reserve Grondbedrijf
13. Onttrekking reserve Grondbedrijf: Voor de jaren 2026 tot en met 2029 vindt er vanuit de reserve Grondbedrijf dekking plaats voor voorbereidingskosten voor de woningbouwopgave.

Reserves

Reserves (bedragen x € 1.000)	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030
<u>Algemene reserve</u>				
Algemene reserve	9.433	9.203	9.203	9.203
<u>Bestemmingsreserves</u>				
Reserve woningbedrijf	5.648	6.099	6.565	7.021
Reserve kapitaallasten woningbedrijf	10.755	10.371	9.987	9.603
Reserve grondbedrijf	4.440	3.880	3.320	3.120
Reserve begrotingsregulatie	0	0	0	0
Reserve struc. dekking begr. tekort	3.649	2.559	1.111	0
Reserve duurzaamheidsfonds	151	151	151	151
Reserve kapitaallasten	16.272	15.485	14.457	13.441
Reserve rekeningsresultaat	0	0	0	0
Reserve bevordering vitaal platteland	0	0	0	0
Reserve bovenwijkse voorzieningen	94	94	94	94
Reserve onderwijshuisvesting	53	53	53	53
Reserve overdracht wegen	2.700	2.383	2.066	1.749
Egalisatie reserve afvalstoffenheffing	0	0	0	0
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	<i>43.762</i>	<i>41.075</i>	<i>37.804</i>	<i>35.232</i>
Totaal reserves	53.195	50.278	47.007	44.435

Voorzieningen

Voorziening (x € 1.000)	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>				
Vz APPA	1.993	1.932	1.871	1.810
Vz verlof personeel	274	274	274	274
Vz RVU	150	150	150	150
Vz Wachtgeld	29	0	0	0
Vz restkosten Hofland	150	150	150	150
<u>Egalisatievoorzieningen</u>				
Vz onderhoud kunstwerken	117	70	23	0
Vz onderhoud openbaar groen	10	10	10	10
Vz onderhoud wegen	692	358	23	0
Vz onderhoud gebouwen	706	650	219	0
Vz onderhoud buitensportcompl.	15	22	30	37
<u>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</u>				
Vz wijksteunpunt Spierdijk	44	44	44	44

Voorziening (x € 1.000)	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030
Vz Stichting eigen woningbezit	4	4	4	4
Vz onderhoud begraafplaatsen	317	327	337	347
Vz riolering	6.235	5.641	5.031	4.390
Totaal voorzieningen	10.736	9.632	8.166	7.216

Bijlagen

Baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000

Taakveld per programma	Lasten	Baten
	87.098	-87.098
	0	0
	87.098	-87.098
1 Dienstverlening en bestuur	4.991	-494
0.1 Bestuur	4.124	0
0.2 Burgerzaken en GCC	867	-494
2 Veiligheid	3.035	-50
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.101	-49
1.2 Openbare orde en veiligheid	934	-1
3 Beheer openbare ruimte	7.391	-419
2.1 Verkeer en vervoer	3.707	-247
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.684	-172
4 Economie	327	-11
3.1 Economische ontwikkeling	212	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	64	-10
3.4 Economische promotie	51	-1
5 Onderwijs, sport en cultuur	5.655	-1.601
4.1 Openbaar basisonderwijs	374	0
4.2 Onderwijshuisvesting	981	-349
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.393	-181
5.1 Sportbeleid en activering	258	-116
5.2 Sportaccommodaties	2.085	-951
5.3 Cult.presentatie, -productie en -partic.	94	0
5.4 Musea	28	0
5.5 Cultureel erfgoed	39	0
5.6 Media	403	-4
6 Sociaal domein	24.732	-6.991
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.311	-2.921
6.2 Toegang tot eerstelijnsvoorzieningen	2.098	-59
6.3 Inkomensregelingen	5.913	-3.844
6.4 WSW en beschut werk	918	0
6.5 Arbeidsparticipatie	20	0
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	20	0
6.712 Begeleiding (Wmo)	4.651	0
6.713 Dagbesteding (Wmo)	20	0
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	1.140	-134
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	5.926	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	769	0

Taakveld per programma	Lasten	Baten
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	156	0
6.791 PGB Wmo	125	0
6.792 PGB Jeugd	50	0
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	124	-33
6.821 Jeugdbescherming	491	0
7 Volksgezondheid en milieu	7.368	-6.666
7.1 Volksgezondheid	1.505	-40
7.2 Riolering	1.432	-1.918
7.3 Afval	3.374	-4.332
7.4 Milieubeheer	923	-291
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	134	-85
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	14.444	-11.780
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.443	-11
8.2 Grondexploitatie	3.286	-3.286
8.3 Bouwen en wonen	9.715	-8.483
Algemene dekkingsmiddelen	1.129	-52.892
0.5 Treasury	491	-660
0.61 OZB woningen	362	-4.230
0.62 OZB niet-woningen	25	-1.559
0.64 Belastingen overig	282	0
0.7 Algemene uitkering	0	-43.836
0.8 Overige baten	-60	-2.217
3.41 Economische promotie	29	-390
Overig	18.026	-6.194
0.10 Mutaties reserves	2.303	-4.999
0.11 Begrotingsresultaat	964	0
0.4 Overhead	14.759	-1.195
Totaal	174.196	-174.196

Meerjareninvesteringsoverzicht

Meerjareninvesteringsoverzicht (bedragen x € 1.000)		afshr. termijn	2026	2027	2028	2029
Pr.						
	Nieuwe investeringen					
3	Verkeersveiligheidsmaatregelen Berkhout*	20	200	230		
8	Woningbedrijf - 8 Woningen Spierland	40	2.600			
5	IHP: Basisschool Jozef en Maria	40		2.496		
	Totaal nieuwe investeringen		2.800	2.726	0	0
	Vervangingsinvesteringen					
3	Investering wegen elementen	30	965	1.200	1.300	1.200
3	Investeringen herinrichting groen	20	202	150	150	150
3	Investeringen vervanging speelplaatsen	20	25	25	25	25
3	Vervanging bruggen	60	562	268	238	396
3	Armaturen OV	20	210	189	190	190
3	Lichtmasten OV	40	41	41	50	125
3	Beschoeiingen	30	110	124	104	104
3	Machines buitendienst	10	280	375	135	135
5	MJOP Zwembaden		p.m.			
5	Vervangen toplaag handbalveld RKS SV Sint George	20	32			
7	Relinen riolering	40			323	231
7	Investering riolering	60	1.765	841	841	839
Overhead	I&A-plan	4	126	126	126	126
	Totaal vervangingsinvesteringen		4.318	3.339	3.482	3.521
	Totaal		7.118	6.065	3.482	3.521

Afschrijvingslasten		
2027	2028	2029
10	22	22
65	65	65
	62	62
75	149	149
32	72	115
10	18	26
1	2	3
9	13	17
11	20	30
1	2	3
4	8	9
28	66	80
2	2	2
		8
29	43	57
32	64	96
159	310	446
234	459	595

*Raadsbesluit 25 juli 2024

Toelichting

Voor de nieuwe investering '8 woningen Spierland' ontvangt u te zijner tijd ter autorisatie een separaat raadsvoorstel alvorens tot uitvoering wordt overgegaan. De afschrijvingslasten van de investeringen in bovenstaande tabel zijn opgenomen in de begroting 2026 en het meerjarenperspectief.

Beleidsindicatoren

Gemeenten zijn verplicht een set uniforme beleidsindicatoren in hun begroting en verantwoordingsstukken op te nemen. Het doel hiervan is om te komen tot meer transparantie, stuurbaarheid en vergelijkbaarheid.

Via Waarstaatjegemeente.nl wordt de meest recent beschikbare informatie gepresenteerd. Niet alle indicatoren worden ieder jaar door de bronhouder geactualiseerd of gepresenteerd.

Beleidsindicator	Eenheid	Bron	2023	2024	2025	2026	Vergelijkbare	Landelijk
0. Bestuur en ondersteuning								
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,5	8,8	8,6	8,8	n.n.b.	n.n.b.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,6	8,1	8,4	8,1	n.n.b.	n.n.b.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	895	957	857	1.150	n.n.b.	n.n.b.
Externe inhuur	Kosten als % van de loonsom	Eigen gegevens	14,0	15,9	7,5	16	18,8	17,5
Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens	14	17	14	16	n.n.b.	n.n.b.
1. Veiligheid								
Verwijzingen Halt	Per 10.000 jongeren	Stichting Halt	5,0	2	n.n.b.	n.n.b.	9,0	9,0
Winkeldiefstallen	Per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	n.n.b.	0,2	n.n.b.	n.n.b.	0,8	2,2
Geweldsmisdrijven	Per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit	1,9	1,7	n.n.b.	n.n.b.	2,6	4,3
Vernielingen en misdrijven tegen	Per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit	2,6	3,0	n.n.b.	n.n.b.	3,6	5,7
Diefstallen uit woning	Per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	1,1	0,6	n.n.b.	n.n.b.	1,1	1,2
3. Economie								
Functiemenging	%	LISA	46,6	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	49,8	54,2
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inwoners 15-64 jaar	LISA	176,8	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	187,3	181,8
4. Onderwijs								
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	0,0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	6,1	6,3
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	20,0	13	n.n.b.	n.n.b.	21,0	28
Voortijdige schoolverlaters	% deelnemers aan het VO en	DUO/Ingrado	2,1	1,5	n.n.b.	n.n.b.	1,8	2,3
5. Sport, cultuur en recreatie								
Niet-sporters	%	Gezondheidsmonitor	n.n.b.	36,1	n.n.b.	n.n.b.	44,1	42,5
6. Sociaal domein								
Banen	Per 1.000 inwoners in de	CBS Bevolkingsstatistiek /	577,1	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	708,1	836,6
Jongeren met een delict voor de	% 12 t/m 21 jarigen	CBS - Jeugdmonitor	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	1,0	1
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS - Jeugdmonitor	3,0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	3,0	6
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame	CBS - Arbeidsdeelname	75,7	75,7	n.n.b.	n.n.b.	73,8	73,1
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS - Re-integratie	1,0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	1,0	2

Personen met een	Per 10.000 inwoners	CBS - Re-integratie	126,4	125,5	n.n.b.	n.n.b.	176,0	343,6
Lopende re-	Per 10.000 inwoners (15-64	CBS - Re-integratie	276,7	317,9	n.n.b.	n.n.b.	156,6	203,1
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18	CBS - Indicatoren jeugdzorg	11,5	10,6	n.n.b.	n.n.b.	13,1	13,7
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18	CBS - Indicatoren jeugdzorg	0,5	0,5	n.n.b.	n.n.b.	0,9	1
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12	CBS - Indicatoren jeugdzorg	n.n.b.	0	n.n.b.	n.n.b.	0,4	0,4
Cliënten met	Per 10.000 inwoners	CBS - Gemeentelijke Monitor	510	570	n.n.b.	n.n.b.	669	720
7. Volksgezondheid en milieu								
Omvang huishoudelijk restafval	Kilogram per inwoner	CBS	119	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	103	150
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	41
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing								
Gemiddelde WOZ waarde	€ 1.000	CBS - Waarde onroerende	377	398	n.n.b.	n.n.b.	408	379
Nieuw gebouwde woningen	Per 1.000 woningen	Basisregistraties adressen en	6,1	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	7,5	9,1
Demografische druk	%	CBS Bevolkingsstatistiek	76,1	76,6	77	n.n.b.	82	70,7
Gemeentelijke woonlasten	€	COELO - Atlas lokale lasten	785,0	816,8	845	n.n.b.	996	957
Gemeentelijke woonlasten	€	COELO - Atlas lokale lasten	886	920,5	n.n.b.	n.n.b.	1.091,0	1050

De gegevens van het onderdeel 0. Bestuur en Ondersteuning zijn gebaseerd op Jaarrekening 2023 en 2024. En begroting 2025 en 2026

De gegevens van de overige onderdelen zijn gebaseerd op de vermelde bronnen op peildatum 24 juli 2025.

* n.n. b. = nog niet bekend = cijfers zijn (nog) niet bekend ten tijde van de opstelling van de begroting.

Woningbedrijf

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
(Bedragen x € 1.000)					
Bedrijfsopbrengsten					
Huurontvangsten	5.660	6.627	6.684	6.684	6.684
Vergoedingen	70	55	55	55	55
Overige baten	-	1	1	1	1
Boekwinst verkoop woningen	670	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal bedrijfsopbrengsten	6.400	7.683	7.740	7.740	7.740
Bedrijfslasten					
Afschrijvingen	902	2.125	2.125	2.125	2.125
Onderhoudslasten	1.740	1.848	1.924	1.924	1.924
Huurderving	30	51	51	51	51
Afschrijvingen gedekt via reserve	-	-384	-384	-384	-384
<u>Overige bedrijfslasten:</u>					
Belastingen	335	365	384	384	384
Diverse kosten	226	281	281	281	281
Loonkosten	645	601	601	601	601
Bijdrage Algemene dienst	1.901	2.190	2.190	2.190	2.190
Totaal bedrijfslasten	5.779	7.077	7.172	7.172	7.172
Rente					
Rentebaten	-	-	-	-	-
Rentelasten	86	147	118	101	112
Renteresultaat (N)	86	147	118	101	112
Bedrijfsresultaat	535 V	459 V	450 V	467 V	456 V